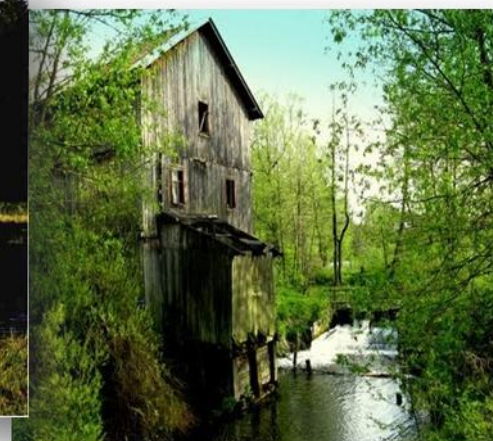

PROJEKT

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2023

Opracowanie:

Agencja Projektów Pomocowych i Strategicznych Sp. z o.o.
ul. Wojciechowska 5A
20-711 Lublin

Lipiec 2017

Spis treści

WSTĘP.....	4
1. Metodologia diagnozy stanu społeczno – gospodarczego Gminy Strzyżewice.....	6
2. Opis stanu wyjściowego	8
3. Położenie Gminy Strzyżewice	8
4. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji	10
5. Analiza wskaźnikowa diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych	12
5.1. Wskaźniki społeczne	12
5.1.1. Wskaźniki oceny podsystemu społecznego dotyczące bezrobocia.....	12
5.1.2. Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący ubóstwa.....	16
5.1.3. Wskaźniki społeczne dotyczące dostępności do opieki zdrowotnej w Gminie Strzyżewice	18
5.1.4. Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dot. przestępczości.....	21
5.1.5. Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dot. obciążenia demograficznego	23
5.1.6. Wskaźniki oceny podsystemu społecznego dotyczące organizacji pozarządowych	25
5.1.7. Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący udziału w życiu publicznym	26
5.2 Wskaźniki gospodarcze.....	27
5.2.1. Wskaźnik oceny podsystemu gospodarczego dotyczący przedsiębiorczości mieszkańców	27
5.3. Wskaźnik wykorzystania publicznych obiektów zabytkowych w celu integracji społecznej.....	29
5.3.1. Wskaźnik oceny podsystemu przestrzennego dotyczący udziału obiektów zabytkowych.....	29
5.4. Wskaźniki środowiskowe.....	31
5.5. Wskaźniki - Sfera techniczna – obiekty publiczne.....	31
6. Wnioski z analizy wskaźnikowej potwierdzające wybór obszaru zdegradowanego przeznaczonego do rewitalizacji.....	32
7. Analiza potrzeb i problemów (w oparciu o proces partycypacji społecznej)	39
7.1. Oczekiwane przez mieszkańców kierunki rozwoju.....	44
8. Delimitacja. Zasięg terytorialny obszaru wsparcia	45
9. Wizja rewitalizacji Gminy Strzyżewice.....	49
10. Cele ogólne i strategiczne Lokalnego Programu Rewitalizacji	52
10.1. Przedsięwzięcia wiodące	54

11.	Potencjał i bariery Gminy Strzyżewice	58
12.	Planowany efekt rewitalizacji oraz kierunki działań w ramach określonych celów strategicznych.....	62
13.	Lista projektów głównych z harmonogramem ich realizacji	65
13.1.	Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	73
14.	Nawiązanie do dokumentów strategicznych	76
14.1.	Strategia Rozwoju Lokalnego Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020.....	77
14.2.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego	79
14.3.	Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022.....	79
14.4.	Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025	80
14.5.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzyżewice na lata 2014 – 2020	83
14.6.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Strzyżewice	87
15.	Mechanizmy zapewniania komplementarności.....	87
15.1.	Komplementarność przestrzenna.....	88
15.2.	Komplementarność problemowa.....	89
15.3.	Komplementarność proceduralno - instytucjonalna	90
15.4.	Komplementarność międzyokresowa.....	91
15.5.	Komplementarność źródeł finansowania.....	92
16.	System wdrażania programu.....	92
16.1.	System monitorowania i oceny realizacji lokalnego programu rewitalizacji i komunikacji społecznej	95
16.1.1.	Zasady monitorowania i aktualizacji programu	95
16.2.	Zestaw wskaźników do oceny realizacji programu	97
16.3.	Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....	100
16.4.	Konsultacje społeczne i współpraca partnerska w ramach Programu Rewitalizacji.....	101
16.5.	Komunikacja społeczna (działania informacyjno - promocyjne).....	103
17.	Partycypacja społeczna	104
18.	Ewaluacja i monitorowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice.....	107
19.	Ocena oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023.....	109
20.	System wprowadzania zmian w programie rewitalizacji /procedury uaktualniania.....	109

WSTĘP

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz.446 z późniejszymi zmianami) Gmina Strzyżewice podjęła decyzję dotyczącą przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do wdrożenia prowadzenia procesu rewitalizacji, stanowiącego zadania własne Gminy. Gmina Strzyżewice przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z powyższą ustawą, oraz z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014 – 2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Proces wskazania tych terytoriów, zgodnie z zapisami w ustawie, jest obwarowany konkretnymi, opisanymi poniżej wymogami.

Mianem obszaru zdegradowanego ustawa określa obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, na którym oprócz powyższych negatywnych zjawisk społecznych występuje również co najmniej jedno z poniższych negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,

- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa powyżej, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców Gminy.

Zgodnie z definicjami obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk.

Wyznaczenie tych obszarów następuje na podstawie przeprowadzonej diagnozy potwierdzającej spełnienie wyżej opisanych przesłanek, oraz analizy wskaźnikowej. Niniejszy dokument zawiera opisową charakterystykę problemów Gminy, analizę szczegółowych danych dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy.

Należy podkreślić, że wybór obszarów zdegradowanych i obszarów przeznaczonych do rewitalizacji opiera się na zasadach partycypacji społecznej. W celu określenia potrzeb mieszkańców na terenie Gminy, przeprowadzono ankietyzację, założono przeprowadzenie spotkań konsultacyjnych ze społecznością lokalną i jednostkami oraz organizacjami działającymi na terenie Gminy. Zakłada się, że efektem przeprowadzonych konsultacji społecznych będzie wybór i akceptacja przez interesariuszy rewitalizacji obszarów zdegradowanych wymagających działań naprawczych. Następnym etapem prac obejmować będzie działania nakierowane na nadanie obszarom zdegradowanym nowych funkcji w celu zwiększenia ich funkcjonalności i poprawy jakości życia mieszkańców Gminy. Zakłada się przyjęcie projektów, co do których będzie możliwe zapewnienie finansowania, a w przypadku założeń współfinansowania zewnętrznego, zapewnienie wkładu własnego i płynności finansowej.

1. Metodologia diagnozy stanu społeczno – gospodarczego Gminy Strzyżewice

W celu delimitacji obszarów zdegradowanych zastosowano metodę analizy wskaźnikowej. Przeprowadzono ją w oparciu o określone niżej kryteria umożliwiające dokonanie analizy zróżnicowania zjawisk i procesów zachodzących w poszczególnych sołectwach w gminie oraz identyfikacji problemów. Katalog tych wskaźników został opracowany z uwzględnieniem specyfiki gminy Strzyżewice, w szczególności wiejskiego charakteru - głównym źródłem dochodu mieszkańców większości sołectw są gospodarstwa rolne, gmina charakteryzuje się również niewielką gęstością zaludnienia we wszystkich miejscowościach poza miejscowością Strzyżewice. Metoda analizy wskaźnikowej polega na zebraniu i analizie danych statystycznych z zakresu: demografii, rynku pracy, pomocy społecznej, bezpieczeństwa i innych, które są niezbędne do wyznaczenia wartości wskaźników w sferze społecznej. W tym celu pozyskano dane dotyczące: demografii ludności, liczby ludności, liczby przyznawanych zasiłków pomocy społecznej, oraz ich przyczyn, liczby stwierdzonych przestępstw i wykroczeń, liczby bezrobotnych ogółem i liczby długotrwale bezrobotnych, liczby aktywności społecznej i udziału w życiu publicznym, liczby podmiotów gospodarczych aktywnych i wykreślonych dla poszczególnych sołectw gminy Strzyżewice

Dane stanowiły podstawę do przeprowadzenia analizy zróżnicowania zjawisk zachodzących w poszczególnych miejscowościach w gminie w oparciu o wskaźniki:

Wskaźnik - liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym; Wskaźnik - udział bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych;

Wskaźnik - udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych;

Wskaźniki demograficzne

Wskaźniki aktywności społecznej – liczba organizacji społecznych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki urbanistycznej

Wskaźnik społeczny dotyczący udziału w życiu publicznym – liczba osób uczestniczących w wyborach w przeliczeniu na 100 mieszkańców uprawnionych do głosowania

Wskaźnik - liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Wskaźnik – liczba zakładów opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Wskaźnik – liczba podmiotów gospodarczych w danej jednostce urbanistycznej przypadająca na 100 mieszkańców

Wskaźnik – liczba podmiotów wykreślonych w stosunku do podmiotów aktywnych

Na potrzeby przeprowadzenia analizy wskaźnikowej wykorzystano pomocniczy podział administracyjny

Przeprowadzona analiza objęła:

- Zebranie bezwzględnych danych liczbowych w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych,
- Przyporządkowanie jednostkom analitycznym liczby mieszkańców,
- Odniesienie nominalnych wartości wskaźników do liczby mieszkańców jednostki analitycznej,
- Obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji polegające na zsumowaniu wystandaryzowanych wskaźników dla poszczególnych obszarów – sołectwa w gminie Strzyżewice;
- Interpretację wyników.
- W razie zaistniałej potrzeby pogłębiona analiza potwierdzająca wybór obszaru do rewitalizacji.

Prace związane z opracowaniem *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice* na lata 2016-2023 zostały zapoczątkowane z potrzeby wynikającej z oczekiwań społecznych zdiagnozowanych poprzez badanie ankietowe, zapoczątkowane decyzją Wójta o przystąpieniu do opracowania programu. *Lokalny Program Rewitalizacji* będzie stanowił podstawę formalną do ubiegania się o środki funduszy strukturalnych na projekty rewitalizacyjne w okresie programowania 2014-2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014- 2020, którego głównym celem jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału lubelskiego rynku pracy, stanowi narzędzie realizacji polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Lubelskiego. Dokument uwzględnia cele tematyczne zdefiniowane przez Komisję Europejską oraz odpowiada na zidentyfikowane

wyzwania regionu w zakresie stymulowania rozwoju społecznego i gospodarczego, w powiązaniu z celami nakreślonymi przez Strategię Europa 2020.

LPR dla Gminy Strzyżewice został opracowany w oparciu o wytyczne w zakresie rewitalizacji w *Programach Operacyjnych na lata 2014 – 2020* Ministra Rozwoju z dnia 02.08.2016 roku.

2. Opis stanu wyjściowego

Pełna diagnoza obecnej sytuacji Gminy Strzyżewice jest niezbędna w celu ustalenia jej potencjału, a następnie określenia, czy i oraz w jakim stopniu jest on wykorzystywany. Jej celem jest ponadto wskazanie obszarów wymagających rewitalizacji oraz zdefiniowaniu problemów społecznych występujących w sferze przestrzennej, społecznej, gospodarczej oraz kulturowej. Szerokie rozpoznanie i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli w dalszej perspektywie czasowej na delimitację obszarów problemowych i przygotowanie projektu rewitalizacji o złożonym, kompleksowym charakterze oraz większym zasięgu oddziaływania.

3. Położenie Gminy Strzyżewice

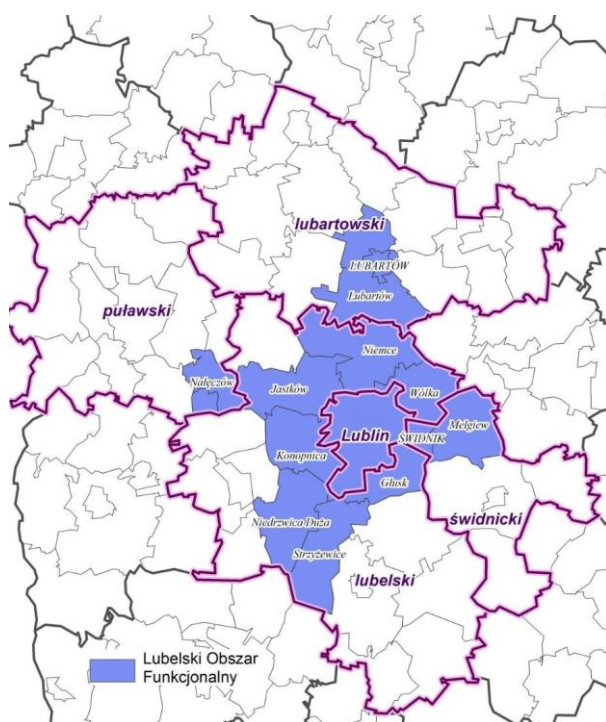
Gmina Strzyżewice jest gminą wiejską położoną w południowej części powiatu lubelskiego, wzdłuż górnego biegu rzeki Bystrzycy. Gmina została utworzona z dniem 1 stycznia 1973 roku w wyniku reformy administracyjnej. Zgodnie z podziałem administracyjnym siedzibą Gminy jest leżąca 22 km od Lublina, wieś Strzyżewice. Powierzchnię całkowitą Gminy oblicza się na 10 882 ha . Zgodnie z podziałem administracyjnym w skład Gminy wchodzi 21 sołectw: Polanówka, Żabia Wola, Osmolice Pierwsze, Osmolice Drugie, Iżyce, Piotrowice, Bystrzyca Nowa, Bystrzyca Stara, Kajetanówka, Strzyżewice, Pawłówek, Pawłów, Franciszków, Dębina, Dębszczyzna, Kolonia Kielczewice Dolne, Kielczewice Dolne, Borkowizna, Kielczewice Maryjskie, Kielczewice Górne, Kielczewice Pierwsze oraz miejscowość Pszczela Wola.

Miejscowości te mają charakter wiejski i cechują się rozproszoną zabudową.

W części północnej Gminy, poprzez zagęszczenie sieci nowoczesnego budownictwa, zauważalne są procesy upodabniające Gminę do osiedli posesji podmiejskich.

Rys. 1. Położenie Gminy Strzyżewice na tle powiatu lubelskiego

Rys. 2. Gmina Strzyżewice w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym

Źródło:

https://www.google.pl/search?q=lubelski+obszar+metropolitalny&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKewi33PSVhP3UAhWCaIAKHAIgDv4Q_AUICigB&biw=1093&bih=530#imgdii=bi3md00f-3o_PM:&imgrc=BU2oi9O1cC0PXM:

4. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

Horyzont czasowy Lokalnego Programu Rewitalizacji został określony na podstawie okresów programowania funduszy europejskich. Okres wdrożenia, czyli realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje przedział czasowy: lata 2016 – 2023, odnoszące się do nowego okresu programowania w Unii Europejskiej. Wskazanie obszaru rewitalizacji w granicach miejscowości zdegradowanych dotyczy działań społecznych i inwestycyjnych, które zostaną przeprowadzone i pozwolą na poprawę funkcjonowania poszczególnych czynników (szereg programów społecznych skierowanych do ludności Strzyżewic, zwiększenie ilości miejsc pracy, bezpieczeństwo publiczne, podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, podniesienie konkurencyjności gminy), wpływających na życie wszystkich mieszkańców gminy Strzyżewice. *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice* stanowi dokument otwarty, który powinien odzwierciedlać potrzeby i priorytetowe działania związane z rozwojem społecznym, gospodarczym i przestrzennym gminy oraz lokalnej społeczności. Elastyczność programu rewitalizacji jest zgodna z zasadami długookresowego planowania i jest warunkiem skuteczności jego realizacji. W praktyce oznacza możliwość wprowadzania korekt różnych jego elementów w kolejnych okresach jego realizacji. Inną istotną przesłanką potrzeby dokonywania zmian jest przewidywana zmienność uwarunkowań na poziomie ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym.

Lokalny Program Rewitalizacji powstał z udziałem partnerów społecznych. Do jego opracowania zaproszono wszystkie zainteresowane strony. Program

Rewitalizacji Gminy Strzyżewice jest programem, który zawiera zbiór projektów służących realizacji jego celów przygotowany na podstawie potrzeb środowisk dysfunkcyjnych. Zakłada się przyjęcie projektów, co do których będzie możliwe zapewnienie finansowania, a w przypadku założeń współfinansowania zewnętrznego, zapewnienie wkładu własnego i płynności finansowej. Celem LPR jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych i funkcjonalnie z nimi powiązanych zidentyfikowanych, jako problemowe, w celu przywrócenia im walorów użyteczności kulturowej, gospodarczej, społecznej oraz rekreacyjnej. Działania rewitalizacyjne powinny być przeprowadzane w sposób kompleksowy, co oznacza, że realizowane będą projekty zintegrowane, przynoszące korzyści środowiskowe, ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne. Warunkiem realizacji projektu

będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne obszaru rewitalizowanego. Działania te nie mogą być odseparowane od interwencji stanowiąc będą komplementarne z interwencjami EFS wiązki projektów, podporządkowane rozwiązywaniu problemów zdiagnozowanych. Celem jest nie tylko zagospodarowanie obszaru będącego polem działań, lecz również aktywizacja społeczności lokalnych. Dzięki takiemu podejściu następuje poprawa jakości korzystania z przestrzeni, likwidacja izolacji obszarów problemowych oraz poprawa ich estetyki, w szczególności architektonicznej i przyrodniczej. Cel główny wyraża istotę wizji rozwoju Gminy Strzyżewice, którego osiągnięcie będzie możliwe poprzez realizację odpowiednich zadań i działań to: wzrost poziomu życia mieszkańców. Aby sprostać wyzwaniom zidentyfikowanym w diagnozie, niezwykle istotnym jest przeprowadzenie działań pozwalających na realizację programów ożywienia gospodarczego, a w szczególności na rzecz rozwiązania kwestii społecznych. Projekty z zakresu rewitalizacji realizowane będą jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów danego obszaru.

W celu zapobiegania dalszej degradacji terenu, planowane są działania zmierzające do przekształcenia i wykorzystania obszarów problemowych do celów społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz kulturalnych. Rewitalizacja związana z budzeniem aktywności gospodarczej ukierunkowana zostanie na działania w obszarze wsparcia przedsiębiorczości i samo zatrudnienia, wspierania gospodarki społecznej, podejmowania lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników. Natomiast w zakresie inwestycyjnym realizowane będą zadania dotyczące głębszej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów. Do najważniejszych celów rewitalizacji należą: zmiana sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni wiejskich (budynków, placów, skwerów, parków), wokół których można koncentrować działalność społeczną i gospodarczą.

O obszarze problemowym/zdegradowanym możemy mówić w sytuacji, gdy na danym terenie stan kryzysowy występuje nie tylko w odniesieniu do sfery architektoniczno - urbanistycznej czy przestrzennej danego obszaru, lecz związany jest przede wszystkim ze sferą społeczną i gospodarczą, warunkującą funkcjonalność terenu. Podstawowym kryterium wskazania obszaru jako „kryzysowego” i wskazania go do działań z zakresu rewitalizacji powinien być fakt, iż sytuacja zastana jest tam gorsza/trudniejsza niż średnia dla danego obszaru.

5. Analiza wskaźnikowa diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

5.1. Wskaźniki społeczne

Uwzględniając fakt, że wyznaczone do analizy jednostki powinny być wyznaczone w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym, na terenie Gminy Strzyżewice do diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych jako typ jednostki przyjęto sołectwa. W celu przedstawienia sytuacji społecznej w poszczególnych sołectwach Gminy Strzyżewice wybrano kilka najbardziej charakterystycznych dla jednostki zjawisk kryzysowych. Dla każdego zjawiska określona została średnia wartość dla całej gminy, która stanowi punkt odniesienia - tzw. wartość referencyjną, a następnie przedstawiono wartości występujące w poszczególnych obszarach. Wyniki analizy zaprezentowano w poniższych tabelach. Jednostki charakteryzujące się występowaniem zjawiska kryzysowego w danym obszarze, przewyższające średnią typową dla gminy, zostały zaznaczone na czerwono.

5.1.1. Wskaźniki oceny podsystemu społecznego dotyczące bezrobocia

Ze względu na brak wszystkich potrzebnych do analizy danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie dotyczących liczby osób bezrobotnych Gminy Strzyżewice, przedstawiono sytuację bezrobocia Gminy w świetle danych dla powiatu lubelskiego. W tym jednym przypadku wartość referencyjna, do której odnoszą się wskaźniki bezrobocia jest średnią dla powiatu. Pomimo braku danych dotyczących poszczególnych jednostek uwzględniono niniejszy obszar tematyczny w analizie wskaźnikowej ze względu na jego istotę w diagnozie problemów ekonomicznych i społecznych całej Gminy. Gmina boryka się z problemem bezrobocia, a o jego zasięgu oraz randze świadczy analiza wyników konsultacji społecznych, gdzie brak miejsc pracy i bezrobocie jest najczęściej wskazywanym przez mieszkańców Gminy problemem oraz przez co stanowi przyczynę problemów społecznych i ekonomicznych Gminy.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę bezrobocia i statystyki dotyczące ww. kwestii.

Tab. 1. Struktura bezrobocia w Gminie Strzyżewice w 2014 r.

Pracujący		
Ogółem	osoba	1026
Mężczyźni	osoba	386
Kobiety	osoba	640

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Tab. 2. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Strzyżewice w 2014 r.

Bezrobotni zarejestrowani		
Ogółem	osoba	310
Mężczyźni	osoba	189
Kobiety	osoba	139

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Tab. 3. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Strzyżewice w 2014r.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
Ogółem	%	7,3
Mężczyźni	%	7,3
Kobiety	%	7,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Tab. 4. Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w Gminie Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców (%)
Gmina Strzyżewice	4,10
Borkowizna	1,69
Bystrzyca Nowa	3,99
Bystrzyca Stara	3,84
Dębina	7,65
Dębszczyzna	3,96
Franciszków	2,59
Iżyce	3,08
Kajetanówka	6,41
Kielczewice Dolne	4,81
Kielczewice Górne	4,00
Kielczewice Maryjskie	2,14
Kielczewice Pierwsze	5,56
Kolonia Kielczewice Dolne	4,64
Osmolice Drugie	4,23
Osmolice Pierwsze	3,27
Pawłów	1,29
Pawłówek	6,35
Piotrowice	3,72
Polanówka	5,99
Pszczela Wola	5,47
Strzyżewice	5,12
Żabia Wola	4,41

Opracowanie własne na podstawie danych UG

Największy udział osób bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców jest w miejscowościach: Dębina, Kajetanówka, Pawłówek, Polanówka, Kielczewice Pierwsze, Pszczela Wola i Strzyżewice.

Wskaźnik ten jest niekorzystny dla 50 % miejscowości w Gminie.

Tab. 5. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w Gminie Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
Gmina Strzyżewice	6,24
Borkowizna	2,58
Bystrzyca Nowa	6,18
Bystrzyca Stara	5,67
Dębina	12,87
Dębszczyzna	6,45
Franciszków	3,82
Iżyce	4,71
Kajetanówka	10,87
Kielczewice Dolne	7,26
Kielczewice Górne	6,39
Kielczewice Maryjskie	3,16
Kielczewice Pierwsze	8,16
Kolonia Kielczewice Dolne	7,60
Osmolice Drugie	6,60
Osmolice Pierwsze	4,89
Pawłów	1,91
Pawłówek	10,53
Piotrowice	5,64
Polanówka	8,91
Pszczela Wola	8,05
Strzyżewice	7,77
Żabia Wola	6,55

Źródło danych: UG, GUS

http://lublin.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_lubelskie/portrety_gmin/powiat_lubelski/gmina_strzyzewice.pdf

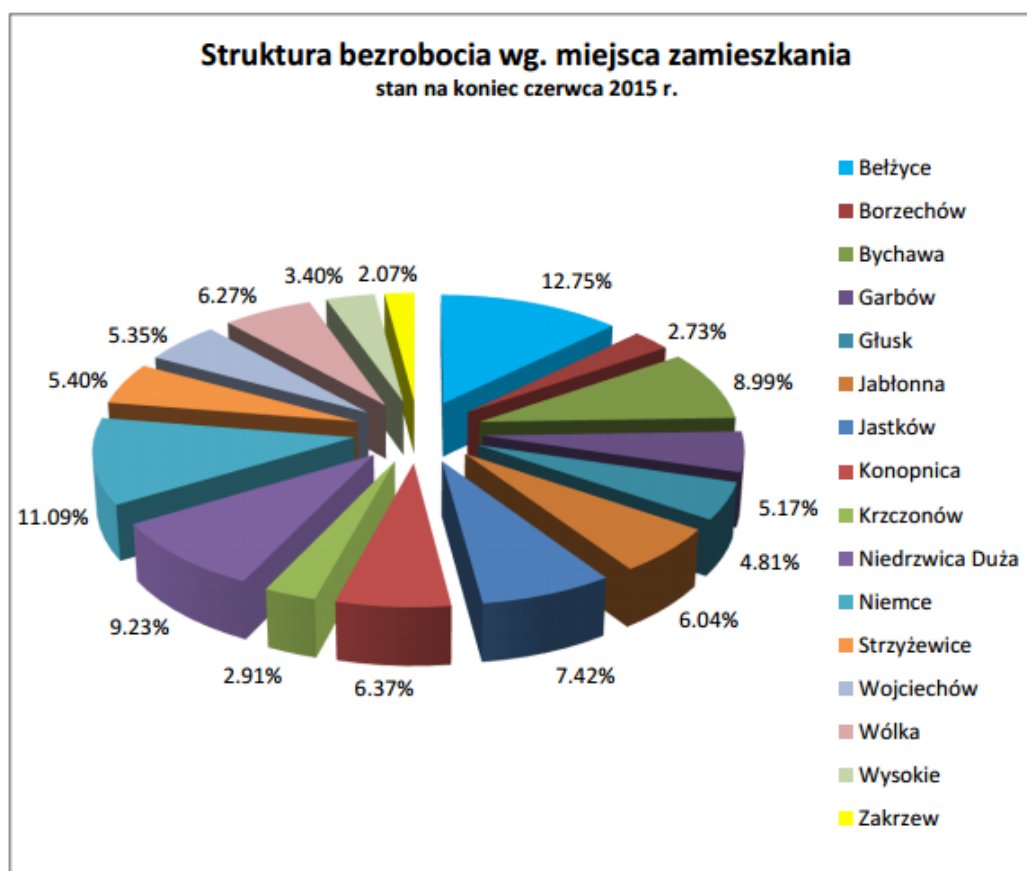
Największy procent osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest w miejscowościach: Dębina, Kajetanówka, Pawłówek, Polanówka, Kielczewice Pierwsze, Pszczela Wola, Strzyżewice, Kolonia Kielczewice Dolne, Kielczewice Dolne, Osmolice Drugie.

Problem bezrobocia przewyższa wartość referencyjną dla Gminy w 13 miejscowościach czyli w większej części Gminy.

Bezrobocie w Gminie Strzyżewice ma wiele przyczyn i jest zjawiskiem złożonym. Podstawową jego przyczyną jest ograniczona liczba miejsc pracy u miejscowych pracodawców. Ponadto niskie kwalifikacje, brak wykształcenia, wyuczona bezradność często „dziedziczona” po rodzicach sprzyjają wysokiemu odsetkowi tego zjawiska. Istotny problem

w Gminie Strzyżewice stanowi bezrobocie wśród ludzi młodych. Trzeba też zauważyć, że dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy nie do końca odzwierciedlają faktyczną sytuację w sferze bezrobocia na terenie Gminy Strzyżewice. Oprócz faktycznie stwierdzonej liczby osób bezrobotnych, wiele jest osób, które nie są zarejestrowane. Należy zaznaczyć, że brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy Strzyżewice na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej oraz inwestycyjnej Gminy. Konieczne jest zatem podejmowanie działań, zmierzających do ograniczenia bezrobocia (szkolenia, staże, praktyki itp.). Aktywizacja osób bezrobotnych przyczyni się do zmniejszenia liczby mieszkańców dotkniętych ubóstwem i innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi. Przełoży się to z kolei na spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej.

Rys. 3. Struktura bezrobocia wg miejsca zamieszkania w powiecie lubelskim - 2015 rok

Źródło: PUP Lublin, Opracowane na podstawie danych z WUP Lublin: <http://wuplublin.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy>

5.1.2. Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący ubóstwa

Wśród poważnych zjawisk kryzysowych podsystemu społecznego obecnych na terenie Gminy Strzyżewice, niewątpliwie należy wziąć pod uwagę poziom ubóstwa mieszkańców. Wskaźnikiem najlepiej opisującym jego poziom jest liczba osób korzystających ze wsparcia Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach. Przyczyny udzielania świadczeń społecznych w Gminie Strzyżewice mogą mieć różnorakie podstawy, jak np. ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, długotrwała choroba, wielodzietność itp. W związku z powyższym, istotne dla ustalenia skali problemu jest uwzględnienie odsetka udzielanych zasiłków z tytułu ubóstwa w stosunku do wszystkich świadczeń społecznych na danym obszarze. W tym przypadku świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są osobom lub rodzinom, których dochód jest równy lub niższy stawce określonej w ustawie o pomocy społecznej.

Tab. 6. Wskaźniki dotyczące osób korzystających z OPS w Strzyżewicach

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Odsetek mieszkańców Gminy korzystających z OPS w Strzyżewicach z powodu ubóstwa wobec liczby mieszkańców korzystających z OPS w Gminie Strzyżewice (%)
1.	Gmina Strzyżewice	2,90
2.	Borkowizna	5,08
3.	Bystrzyca Nowa	2,82
4.	Bystrzyca Stara	3,16
5.	Dębina	5,88
6.	Dębszczyzna	14,85
7.	Franciszków	7,25
8.	Iżyce	8,46
9.	Kajetanówka	7,05
10.	Kielczewice Dolne	3,21
11.	Kolonia Kielczewice Dolne	2,14
12.	Kielczewice Górne	2,29
13.	Kielczewice Maryjskie	3,20
14.	Kielczewice Pierwsze	2,78
15.	Osmolice Pierwsze	2,53
16.	Osmolice Drugie	3,02
17.	Pawłów	3,45
18.	Pawłówek	6,35
19.	Piotrowice	0,85

20.	Polanówka	1,82
21.	Strzyżewice	3,80
22.	Żabia Wola	1,00
23.	Pszczela Wola	1,56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Strzyżewice

Najwięcej - w stosunku do innych przyczyn pomocy ze strony OPS- interwencji OPS z powodu ubóstwa mamy w miejscowościach: **Dębszczyzna, Iżyce, Kajetanówka, Pawlówek, Dębina, Borkowizna, Strzyżewice.**

Tab.7. Liczba ludności korzystająca z OPS w poszczególnych miejscowościach Gminy Strzyżewice

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba ludności	Liczba osób korzystający ko z OPS ze względu na ubóstwo*
Borkowizna	236	12
Bystrzyca Nowa	426	12
Bystrzyca Stara	443	14
Dębina	170	10
Dębszczyzna	101	15
Franciszków	193	14
Iżyce	130	11
Kajetanówka	156	11
Kielczewice Dolne	187	6
Kielczewice Górne	350	8
Kielczewice Maryjskie	281	9
Kielczewice Pierwsze	72	2
Kolonia Kielczewice Dolne	280	6
Osmolice Drugie	496	15
Osmolice Pierwsze	672	17
Pawlów	232	8
Pawlówek	63	4
Piotrowice	1182	10
Polanówka	384	7
Pszczela Wola	128	2
Strzyżewice	606	23

*stan na dzień 31.01.2015r, źródło: dane UG Strzyżewice

W wartościach bezwzględnych liczba osób korzystających ze wsparcia OPS z racji ubóstwa jest najwyższa w miejscowości Strzyżewice i wynosi 23 osoby, również w miejscowościach: Osmolice Pierwsze, Osmolice Drugie, Dębszczyzna, Franciszków, Bystrzyca Stara, Iżyce, Kajetanówka, Bystrzyca Nowa, Borkowizna liczba osób korzystających jest stosunkowo duża, jednak znacznie niższa niż w Strzyżewicach.

Pomimo systematycznego spadku liczby beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Strzyżewice, w roku 2015 odnotowano stosunkowo wysoki wzrost skali osób korzystających ze wsparcia z tytułu ubóstwa. Dane uwzględniające przyczyny przyznania świadczeń w latach poprzednich, wskazują, że ubóstwo jest jednym z głównych przyczyn obniżenia jakości życia mieszkańców Gminy, a co za tym idzie, jej społecznej degradacji.

5.1.3. Wskaźniki społeczne dotyczące dostępności do opieki zdrowotnej w Gminie Strzyżewice

Istotnym problemem społecznym na terenie Gminy jest niewystarczająca liczba zakładów opieki zdrowotnej. Na terenie Gminy istnieją dwa ZOZ-y, które nie są w stanie zapewnić opieki zdrowotnej mieszkańcom Gminy Strzyżewice a przede wszystkim mieszkańcom gminnej miejscowości Strzyżewice.

Tab. 8. Ilość Zakładów Opieki Zdrowotnej na terenie Gminy Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Liczba zakładów opieki zdrowotnej na terenie Gminy Strzyżewice
Gmina Strzyżewice	2
Borkowizna	0
Bystrzyca Nowa	0
Bystrzyca Stara	0
Dębina	0
Dębszczyzna	0
Franciszków	0
Iżyce	0
Kajetanówka	0
Kielczewice Dolne	0
Kielczewice Górne	0
Kielczewice Maryjskie	0
Kielczewice Pierwsze	0
Kolonia Kielczewice Dolne	1
Osmolice Drugie	0
Osmolice Pierwsze	0
Pawłów	0
Pawłówek	0
Piotrowice	1
Polanówka	0
Pszczela Wola	0
Strzyżewice	0
Żabia Wola	0

Źródło danych: UG Strzyżewice

Gmina Strzyżewice posiada dwa Publiczne Ośrodki Zdrowia. Pierwszy z nich to Gminny Ośrodek Zdrowia w Piotrowicach, w którym przyjmuje jeden lekarz ogólny i jeden

pediatra, zatrudnieni na umowę o pracę a drugi to Wiejski Ośrodek Zdrowia w Kolonii Kielczewice Dolne, w którym przyjmuje jeden lekarz ogólny. Brak w Gminie opieki świątecznej i nocnej, którą sprawuje dla Gminy Strzyżewice Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie, oddalony od Gminy Strzyżewice 12 kilometrów, obsługujący również Gminy: Bychawa, Jabłonna, Krzczonów, Wysokie oraz Zakrzew.

Wskaźnik dla Gminy Strzyżewice:

$$W_{pod.op.}=0,03$$

Tab. 9. Liczba prywatnych gabinetów stomatologicznych

Jednostka urbanistyczna	Liczba prywatnych gabinetów stomatologicznych na terenie Gminy Strzyżewice
Gmina Strzyżewice	2
Borkowizna	0
Bystrzyca Nowa	0
Bystrzyca Stara	0
Dębina	0
Dębszczyzna	0
Franciszków	0
Iżyce	0
Kajetanówka	0
Kielczewice Dolne	0
Kielczewice Górne	0
Kielczewice Maryjskie	0
Kielczewice Pierwsze	0
Kolonia Kielczewice Dolne	0
Osmolice Drugie	0
Osmolice Pierwsze	0
Pawłów	0
Pawłówek	0
Piotrowice	1
Polanówka	0
Pszczela Wola	1
Strzyżewice	0
Żabia Wola	0

Źródło danych: UG Strzyżewice

Na terenie Gminy Strzyżewice znajdują się dwa gabinety stomatologiczne. Nadmienić należy, że wszystkie są prywatne jednocześnie posiadają umowę z NFZ. Na terenie Gminy nie istnieje żaden publiczny gabinet stomatologiczny.

Wskaźnik dla Gminy Strzyżewice:

$$W_{us.st.}=0,05$$

Tab. 10. Liczba gabinetów specjalistycznej opieki zdrowotnej

Jednostka urbanistyczna	Liczba gabinetów specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie Gminy Strzyżewice
Gmina Strzyżewice	1
Borkowizna	0
Bystrzyca Nowa	0
Bystrzyca Stara	0
Dębina	0
Dębszczyzna	0
Franciszków	0
Iżyce	0
Kajetanówka	0
Kielczewice Dolne	0
Kielczewice Górne	0
Kielczewice Maryjskie	0
Kielczewice Pierwsze	0
Kolonia Kielczewice Dolne	0
Osmolice Drugie	0
Osmolice Pierwsze	0
Pawłów	0
Pawłówek	0
Piotrowice	0
Polanówka	0
Pszczela wola	0
Strzyżewice	0
Żabia Wola	1

Źródło danych: UG Strzyżewice

Na terenie Gminy Strzyżewice działa jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej posiadający od 2004 roku gabinet fizjoterapii i rehabilitacji, od 2011 prowadzący poradnię neurologiczną w ramach umowy z NFZ.

Wskaźnik dla Gminy Strzyżewice:

$$W_{us.sp.}=0,0001$$

Tab. 11. Liczba lekarzy medycyny (pracujących w ośrodkach zdrowia – opieka podstawowa i pediatria) w Gminie Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Liczba lekarzy na terenie Gminy Strzyżewice
Gmina Strzyżewice	3
Borkowizna	0
Bystrzyca Nowa	0
Bystrzyca Stara	0
Dębina	0
Dębszczyzna	0
Franciszków	0
Iżyce	0
Kajetanówka	0
Kielczewice Dolne	0
Kielczewice Górne	0
Kielczewice	0

Maryjskie	
Kielczewice Pierwsze	0
Kolonia Kielczewice Dolne	1
Osmolice Drugie	0
Osmolice Pierwsze	0
Pawłów	0
Pawłówek	0
Piotrowice	2
Polanówka	0
Pszczela Wola	0
Strzyżewice	0
Żabia Wola	0

Źródło danych: UG Strzyżewice

Wskaźnik dla Gminy Strzyżewice:

$$W_{lek.}=0,04$$

Na terenie Gminy Strzyżewice przyjmuje trzech lekarzy POZ w dwóch ośrodkach zdrowia. Na jednego lekarza przypada statystycznie 2661,7 pacjenta, przy średniej dla Polski: 1 lekarz na 454 pacjentów czyli 2,2 lekarzy na 1000 pacjentów- dane Raportu OECD *Health at a Glance 2015*. W Gminie Strzyżewice na jednego lekarza POZ przypada prawie 6-krotnie więcej pacjentów niż średnio w Polsce.

W Gminie Strzyżewice żadna z placówek zdrowotnych nie pełni dyżurów nocnych ani świątecznych. Mieszkańcy Gminy w święta i nocą są objęci opieką medyczną szpitala w Bychawie.

Gmina Strzyżewice jeśli chodzi o kształt powierzchni jest wąska i rozciągnięta w kierunku z północy na południe. Część północna jest obsługiwana przez ZOZ w Piotrowicach, południowa część Gminy przez ZOZ w Kolonii Kielczewice Dolne natomiast część środkowa, którą stanowi przede wszystkim- duża obszarowo i ze względu na liczbę mieszkańców - wieś Strzyżewice, ma utrudniony dojazd do tych zakładów opieki zdrowotnej, ponieważ podobnie jak w większości gmin wiejskich w Gminie Strzyżewice brak komunikacji wewnątrz gminnej.

5.1.4. Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dot. przestępczości

Analiza wskaźników w zakresie liczby wykroczeń i skali przestępczości diagnozuje stopień bezpieczeństwa publicznego poszczególnych obszarów, poziom zagrożenia patologiami społecznymi, stanowiąc przy tym jeden z czynników świadczących o możliwościach rozwoju i atrakcyjności gminy. W celu ustalenia skali występowania zdarzeń o charakterze zabronionym w poszczególnych miejscowościach pod uwagę bierze się wskaźnik przestępczości .

Tab. 12. Liczba przestępstw i wykroczeń w ogólnej liczbie mieszkańców w Gminie Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Liczba przestępstw i wykroczeń w ogólnej liczbie mieszkańców
Gmina Strzyżewice	3,38
Borkowizna	3,39
Bystrzyca Nowa	2,82
Bystrzyca Stara	3,39
Dębina	3,53
Dębszczyzna	1,98
Franciszków	2,07
Iżyce	2,31
Kajetanówka	3,21
Kielczewice Dolne	3,21
Kielczewice Górne	2,86
Kielczewice Maryjskie	3,20
Kielczewice Pierwsze	4,17
Kolonia Kielczewice Dolne	2,86
Osmolice Drugie	2,62
Osmolice Pierwsze	2,83
Pawłów	4,74
Pawłówek	3,17
Piotrowice	3,47
Polanówka	2,60
Pszczela Wola	1,56
Strzyżewice	5,94
Żabia Wola	3,81

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Lublinie

Najwięcej kolizji z prawem pojawia się w miejscowościach: Strzyżewice, Pawłów, Kielczewice Pierwsze.

Największa liczba interwencji policji w związku z wykroczeniami i przestępstwami ma miejsce w miejscowości Strzyżewice- szczególnie w centrum, na terenie zespołu dworsko-parkowego lub przy jego granicach. Jest to związane z bardzo zdegradowaną przestrzenią publiczną jaką jest dworek i park znajdujące się z samym centrum miejscowości, która skupia wszelkiego rodzaju zachowania patologiczne i jest stałym miejscem spożywania alkoholu przez mieszkańców Strzyżewic i pozostałych miejscowości gminnych. Ponieważ w centrum Strzyżewic znajdują się sklepy z alkoholem a w ich sąsiedztwie miejsce opuszczone, zaniedbane, gdzie w parku można znaleźć schronienie dla spożywania alkoholu, mieszkańcy pozostałych miejscowości gminnych przyjeżdżają do Strzyżewic nie tylko po alkohol, ale przede wszystkim ze względu na zdegradowane miejsce, które służy picciu i zachowaniom, które powodują interwencje policji, w ten sposób na w centrum wsi Strzyżewice spędzają całe dni swoim zachowaniem demoralizując dzieci i młodzież, które przychodzą do Gminnej Biblioteki Publicznej mieszczącej się w dworku. Problem ten jest dużą bolączką mieszkańców miejscowości, konieczną do rozwiązania w ramach rewitalizacji. W Gminie Strzyżewice na 22 miejscowości złożono w 2015 roku 12 wniosków o przymusowe leczenie z choroby alkoholizmu, w tym 1wniosek pochodził ze Strzyżewic, w 2016 roku z terenu całej gminy złożono

takich wniosków 13 i również 1z miejscowości Strzyżewice. Dane te wskazują na fakt, że problem alkoholizmu w Strzyżewicach wzrasta, a ze względu na okoliczności, o których powyżej w szczególny sposób dotyka miejscowość Strzyżewice.

5.1.5. Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dot. obciążenia demograficznego

W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego niezbędne jest uwzględnienie wskaźników struktury wiekowej ludności pozwalającej na ocenę potencjału kapitału społecznego danej jednostki oraz jego perspektyw rozwojowych. Wskaźniki obciążenia demograficznego mają za zadanie ukazanie tendencji demograficznych na poszczególnych obszarach badając wzajemne relacje liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Wszystkie wskaźniki obliczono przyjmując, że:

- jako osoby w wieku przedprodukcyjnym traktuje się osoby niepełnoletnie w wieku 0-17 lat,
- jako osoby w wieku produkcyjnym traktuje się osoby w wieku 18-59/64 lata,
- jako osoby w wieku poprodukcyjnym traktuje się osoby w wieku 60/65 lat i więcej.

Tab.13. Wskaźniki obciążenia demograficznego dla Gminy Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 mieszkańców
Gmina Strzyżewice	34,33	75,39	14,76
Borkowizna	34,32	68,75	13,98
Bystrzyca Nowa	35,45	58,95	13,15
Bystrzyca Stara	32,28	113,43	17,16
Dębina	40,59	72,5	17,06
Dębszczyzna	38,61	77,27	16,83
Franciszków	32,12	113,79	17,10
Iżyce	34,62	73,08	14,62
Kajetanówka	41,03	77,78	17,95
Kielczewice Dolne	33,69	125,00	18,72
Kielczewice Górne	37,43	95,52	18,29
Kielczewice Maryjskie	32,38	121,95	17,79
Kielczewice Pierwsze	31,94	76,92	13,89
Kolonia Kielczewice Dolne	38,93	94,65	18,93
Osmolice Drugie	35,89	61,82	13,71
Osmolice Pierwsze	33,03	60,87	12,50
Pawłów	32,33	87,50	15,07

Pawłówek	39,68	127,27	22,22
Piotrowice	34,01	58,27	12,52
Polanówka	32,81	50,00	10,94
Pszczela Wola	32,03	192,86	14,84
Strzyżewice	34,16	83,19	15,51
Żabia Wola	32,67	69,79	13,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG, GUS, BDL

Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym dla całej Gminy Strzyżewice wynosi **27,7**. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym dla wsi Strzyżewice wynosi **27,9** i wskaźnik dla tego zjawiska w miejscowości Strzyżewice jest wyższy o 0,2 %. Sytuacja ta wymaga działań w kierunku obniżenia liczby bezrobotnych w miejscowości Strzyżewice.

Powyższe zestawienie wskaźników społecznych, opierające się na udziale grup ekonomicznych ludności w poszczególnych sołectwach wykazuje istniejący na terenie gminy problem natury demograficznej. Kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które są mniej korzystne niż średnia wartość dla Gminy.

W analizowanym okresie można zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy Strzyżewice starzeje się, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów. Może to mieć negatywne konsekwencje w postaci konieczności racjonalizacji sieci szkół, których utrzymanie będzie nieefektywne w stosunku do liczby uczniów do nich uczęszczających,
- duży wzrost liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Gminy w zakresie opieki społecznej.

Gmina powinna zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji. Na analizowanym obszarze, część mieszkańców boryka się z wykluczeniem społecznym. Trzeba też pamiętać, że społeczeństwo Gminy Strzyżewice starzeje się, w

związku z tym konieczne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami.

Gmina Strzyżewice chce się rozwijać, musi więc przede wszystkim podejmować działania zmierzające do pozostawiania na terenie Gminy młodych mieszkańców (zwłaszcza osób młodych i młodych rodzin) oraz dostosowywania panujących warunków do potrzeb osób starszych. Aby to osiągnąć, należy przede wszystkim zwiększyć atrakcyjność życiową terenów Gminy poprzez rozwój podstawowej infrastruktury oraz działania społeczne.

5.1.6. Wskaźniki oceny podsystemu społecznego dotyczące organizacji pozarządowych

Spółeczeństwo obywatelskie charakteryzuje się aktywnością i zdolnością do samoorganizacji. Jego podstawową cechą jest świadomość potrzeb wspólnoty oraz dążenie do ich zaspokajania, czyli zainteresowanie sprawami społeczeństwa oraz poczucie odpowiedzialności za jego dobro. Wskaźnik partycypacji obywatelskiej, pokazujący liczbę funkcjonujących organizacji społecznych danego obszaru w przeliczeniu na 100 mieszkańców tej jednostki.

Tab. 14. Wskaźniki dotyczące poziomu aktywności społecznej w Gminie Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców danej miejscowości
Gmina Strzyżewice	0,33
Borkowizna	0,00
Bystrzyca Nowa	0,00
Bystrzyca Stara	0,23
Dębina	0,00
Dębszczyzna	0,99
Franciszków	0,52
Iżyce	0,00
Kajetanówka	0,64
Kielczewice Dolne	0,00
Kielczewice Górne	0,29
Kielczewice Maryjskie	0,36
Kielczewice Pierwsze	0,00
Kolonia Kielczewice Dolne	0,00
Osmolice Drugie	0,20
Osmolice Pierwsze	0,15
Pawłów	0,43
Pawówek	0,00
Piotrowice	0,00
Polanówka	0,00
Pszczela Wola	3,91
Strzyżewice	1,82
Żabia Wola	0,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Liczba organizacji społecznych w gminie nie jest mała, jednak wyliczona wartość referencyjna dla całej Gminy Strzyżewice dowodzi, że aktywność społeczna w gminie jest znikoma i stanowi jeden z głównych problemów podsystemu społecznego gminy Strzyżewice. W przypadku większości miejscowości poziom zaangażowania społecznego jest zerowy. Należy mieć tu jednak na uwadze fakt, że ze względu na niewielką liczbę ludności poszczególnych miejscowościach, problem bierności środowisk lokalnych jest konsekwencją zaistnienia wielu czynników, z których warunki ekonomiczne, patologie społeczne, dziedziczenie ubóstwa czy wykluczenia są najłatwiej dostrzegalne wśród negatywnie oddziałujących. Brak zaangażowania społecznego jest również następstwem niskiego poziomu integracji mieszkańców związanych z niewielką liczbą instytucji, stowarzyszeń tego rodzaju, co potwierdzają wyniki ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców.

5.1.7. Wskaźnik oceny podsystemu społecznego dotyczący udziału w życiu publicznym

O potencjale i sile kapitału społecznego świadczy także zaangażowanie obywatelskie charakteryzujące się aktywnością w zakresie współdecydowania o życiu publicznym m.in. poprzez udział w wyborach. W roku 2015 miały miejsce wybory parlamentarne oraz wybory prezydenckie. Dane otrzymane z Okręgowej Komisji Wyborczej pozwalają na diagnozę stopnia udziału w życiu publicznym mieszkańców Gminy Strzyżewice.

Tab.15. Wskaźniki dotyczące frekwencji w wyborach parlamentarnych i wyborach prezydenckich w 2015r. w Gminie Strzyżewice

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba osób uczestniczących w wyborach prezydenckich w przeliczeniu na 100 uprawnionych do głosowania	Liczba osób uczestniczących w wyborach parlamentarnych w przeliczeniu na 100 uprawnionych do głosowania
	powiat – wartość referencyjna	48,60	51,30
1.	Gmina Strzyżewice	46,10	46,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PKW.

Analiza tabeli wskazuje niewielką różnicę w poziomie frekwencji mieszkańców gminy pomiędzy wyborami prezydenckimi, a parlamentarnymi.

5.2 Wskaźniki gospodarcze

5.2.1. Wskaźnik oceny podsystemu gospodarczego dotyczący przedsiębiorczości mieszkańców

Gmina Strzyżewice jest gminą wiejską, w której przeważającą formą zarobkowania jest praca w gospodarstwie rolnym oraz praca w prywatnych przedsiębiorstwach na terenie Gminy i powiatu lubelskiego. Niemniej jednak samo zatrudnienie staje się coraz bardziej popularną działalnością zarobkową ludności, również na obszarach wiejskich. W diagnozie przedsiębiorczości mieszkańców bierze się więc pod uwagę liczbę funkcjonujących podmiotów gospodarczych w danej jednostce. Ich wysoka liczba w danej jednostce ma bowiem wpływ na cechy badanego obszaru, tj.: wzrost poziomu rozwoju gospodarczego, poziomu dochodów mieszkańców i konsumpcji społecznej. Dokonując analizy obszarów problemowych podsystemu gospodarczego, należy jednak zwrócić szczególną uwagę na stosunek aktywnych i zlikwidowanych działalności gospodarczych. Często mimo prób indywidualnego zarobkowania, podejmowanych przez mieszkańców, sytuacja gospodarczo-ekonomiczna Gminy i jego mieszkańców prowadzi w niektórych przypadkach do konieczności zamknięcia własnej działalności. Dokonana analiza wskazuje, w których miejscowościach funkcjonuje najmniej form indywidualnej działalności gospodarczej oraz na jakich obszarach ma miejsce najwięcej ich likwidacji

Tab.16. Wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Gmina Strzyżewice	4,29
Borkowizna	4,66
Bystrzyca Nowa	5,16
Bystrzyca Stara	4,97
Dębina	2,94
Dębszczyzna	1,98
Franciszków	2,07
Iżyce	2,31
Kajetanówka	3,21
Kielczewice Dolne	4,28
Kielczewice Górne	2,86
Kielczewice Maryjskie	0,71
Kielczewice Pierwsze	1,39
Kolonia Kielczewice Dolne	2,14
Osmolice Drugie	3,02
Osmolice Pierwsze	5,95
Pawłów	6,47

Pawłówek	4,76
Piotrowice	4,40
Polanówka	5,73
Pszczela Wola	0,00
Strzyżewice	4,79
Żabia Wola	5,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Powyższe dane wskazują na niski stopień przedsiębiorczości w Gminie. Na 100 mieszkańców Gminy Strzyżewice średnio tylko około 7 osób prowadzi swoje firmy. Zgodnie z analizą działalności gospodarczej Strategii Rozwoju Gminy, główne niedogodności istniejące w sferze gospodarczej wynikają z niewystarczającego wsparcia zewnętrznego, w tym specjalistycznego (doradztwo, konsultacje dot. założenia działalności gospodarczej i możliwości finansowania projektów inwestycyjnych), a także z braku lokalizacji kapitału zewnętrznego na terenie Gminy Strzyżewice.

Analiza wskaźnikowa sfery przedsiębiorczości w Gminie Strzyżewice wskazuje na niski stopień przedsiębiorczości wśród jej mieszkańców. Wartość referencyjna poziomu przedsiębiorczości (liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców) jest równa 4,29. Zgodnie z analizą działalności gospodarczej Strategii Rozwoju Gminy, główne niedogodności istniejące w sferze gospodarczej wynikają z niewystarczającego wsparcia zewnętrznego w tym specjalistycznego (doradztwo, konsultacje dot. założenia działalności gospodarczej i możliwości finansowania projektów inwestycyjnych), a także z braku lokalizacji kapitału zewnętrznego na terenie Gminy Strzyżewice.

Ze względu na to, że na obszarach wiejskich liczba podmiotów gospodarczych skoncentrowana jest wokół miejscowości gminnych, w ramach niniejszego wskaźnika nie wzięto pod uwagę liczby oraz kondycji podmiotów gospodarczych na poziomie poszczególnych sołectw, gdyż ze specyfiki obszarów wiejskich wynika, że Strzyżewice jako miejscowość gminna jest najlepiej usytuowany w tym zakresie. Ponadto należy wskazać, że ze względu na stosunkowo niedaleką odległość Lublina właśnie to miasto naturalnie przyciąga na swój teren podmioty gospodarcze, dla których duże miasto jest bardziej atrakcyjne niż tereny wiejskiej Gminy Strzyżewice. Dlatego też w dużej mierze mieszkańcy miejscowości Strzyżewice w Lublinie znajdują zatrudnienie. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Konieczne jest zatem podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów na teren Gminy, jak

również zachęcenie obecnych mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej (w tym przede wszystkim przez osoby bezrobotne). Działania te pozwolą na ograniczenie bezrobocia oraz liczby beneficjentów pomocy społecznej, z drugiej zaś strony przyczynią się do wzrostu dochodów Gminy i jej możliwości inwestycyjnych, a także do wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego (jednym z głównych czynników branych pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest możliwość znalezienia pracy oraz odległość od zakładu pracy).

Jakość środowiska naturalnego ma szczególne znaczenie w kontekście atrakcyjności gospodarczej, mieszkaniowej i rekreacyjno – turystycznej. Gmina Strzyżewice może poszczycić się wysokimi walorami przyrodniczymi. Aby walory przyrodnicze Gminy nie uległy pogorszeniu i mogły zachęcać mieszkańców do osiedlania się na jej obszarze i do zakładania własnych działalności gospodarczych, a turystów do zwiedzania zakątków niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, należy przedsięwziąć kroki zmierzające do ograniczenia niskiej emisji oraz poprawy stanu wód powierzchniowych. Na poprawę jakości powietrza z pewnością wpłyną działania termomodernizacyjna, montaż instalacji odnawialnych źródeł energii, jak również edukacja ekologiczna mieszkańców. Z kolei w celu poprawy stanu wód powierzchniowych konieczne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy (budowa kanalizacji, a tam gdzie jest to ekonomicznie nieuzasadnione przydomowych oczyszczalni ścieków).

5.3. Wskaźnik wykorzystania publicznych obiektów zabytkowych w celu integracji społecznej

5.3.1. Wskaźnik oceny podsystemu przestrzennego dotyczący udziału obiektów zabytkowych

W diagnozie mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, oprócz określenia stopnia nasilenia negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych, warto także zwrócić uwagę na obiekty zabytkowe Gminy i ich rozmieszczenie w poszczególnych jednostkach. Lokalizacja obiektów zabytkowych w planowaniu działań rewitalizacyjnych ma szczególne znaczenie w przypadku takich gmin jak Gmina Strzyżewice, która swój rozwój gospodarczy planuje oprzeć o promocję walorów kulturowo-krajobrazowych.

W tabeli podano liczbę zabytków w poszczególnych sołectwach.

Tab. 17. Ilość obiektów zabytkowych w Gminie Strzyżewice

Jednostka urbanistyczna	Liczba obiektów zabytkowych e danej jednostce
Gmina Strzyżewice	10
Borkowizna	0
Bystrzyca Nowa	2
Bystrzyca Stara	0
Dębina	0
Dębszczyzna	0
Franciszków	0
Iżyce	0
Kajetanówka	0
Kielczewice Dolne	1
Kielczewice Górne	0
Kielczewice Maryjskie	1
Kielczewice Pierwsze	0
Kolonia Kielczewice Dolne	1
Osmolice Drugie	0
Osmolice Pierwsze	1
Pawłów	0
Pawłówek	0
Piotrowice	1
Polanówka	0
Pszczela Wola	1
Strzyżewice	1
Żabia Wola	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Strzyżewice

Oprócz liczby istniejących na terenie Gminy obiektów zabytkowych, równie istotne jest określenie ich stanu, co jednak nie jest możliwe przy wykorzystaniu technik liczbowo-statystycznych. Generalnie zabytki na terenie Gminy są w dobrym stanie, zespół pałacowo-parkowy w Piotrowicach należy do Gminy i pełni funkcje kulturalne, w Osmolicach Pierwszych stanowi własność prywatną, w Pszczelej Woli obiekt zajmuje Zespół Szkół Rolniczych zarządzanych przez Starostwo. Do ewidencji zabytków jako jedyny nie jest wpisany zespół dworsko-parkowy w Strzyżewicach, mimo że de facto jest zabytkiem. Jako własność Gminy pełni on funkcje społeczne i pozwala mieszkańcom miejscowości na identyfikację z miejscowością i określa ich tożsamość. Działania rewitalizacyjne realizowane

dla społeczności Strzyżewic w oparciu o poddany renowacji obiekt będą miały swoją rangę, środowiska dysfunkcyjne znajdują tutaj miejsce, które pozwoli im „wrócić” do społeczności wiejskiej Strzyżewic. Zabytki w miejscowościach wiejskich pełnią szczególną, integrującą rolę, dlatego ten wskaźnik pojawił się w analizie wskaźnikowej.

5.4. Wskaźniki środowiskowe

Dane na temat stanu środowiska w poszczególnych sołectwach nie są dostępne, dlatego pod uwagę wzięto dane charakterystyczne dla całej Gminy Strzyżewice. Głównym problemem Gminy Strzyżewice w aspekcie ochrony powietrza atmosferycznego jest niska emisja. Niska emisja na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego związana jest głównie z emisją zanieczyszczeń z gospodarstw domowych, które powstają w wyniku funkcjonowania pieców (bardzo często starych) opalanych w większości węglem (miałem), rzadziej ekogroszkiem. Większość budynków posiada piece węglowe nowego lub starego typu. Niewielki odsetek stanowią domy, w którym źródłem opału jest drewno, oraz wykorzystywany jest ekogroszek lub gaz. Gaz z sieci służy do ogrzewania domów a gaz z butli do kuchenek gazowych (z butli). Niestety spalane są także odpady wszelkiego rodzaju.

5.5. Wskaźniki - Sfera techniczna – obiekty publiczne

Ze względu na brak szczegółowych danych dotyczących poszczególnych sołectw przedstawiona zostanie sytuacja w gminie i do miejscowości Strzyżewice. W ramach sfery technicznej pod uwagę należy wziąć w szczególności stan techniczny gminnych i prywatnych obiektów budowlanych oraz braki czy niedostateczne funkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Na terenie zdegradowanym przeznaczonym do rewitalizacji znajduje się budynek Dworu Kołaczkowskich, który jest obiektem w złym stanie technicznym bez termomodernizacji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Jego powierzchnia użytkowa i jej organizacja wewnętrzna jest niewystarczająca na potrzeby działań znajdującej się tam obecnie biblioteki. Rewitalizacja tego obiektu umożliwi realizację wspólnie z OPS, stowarzyszeniami w Strzyżewicach przeprowadzenie licznych projektów społecznych, które pomogą w rozwiązaniu zdiagnozowanych problemów społecznych wśród mieszkańców miejscowości

Strzyżewice. W Dworze Kołaczkowskich znajdują pomieszczenia do swojej działalności miejscowe stowarzyszenia, m.in. dla Klubu Seniora.

Natomiast podstawową zabudowę na terenie Gminy Strzyżewice stanowią domy jednorodzinne wolnostojące, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla. System ciepłowniczy oparty o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miął węglowy, koks) powoduje zjawisko tzw. „niskiej emisji”, która negatywnie wpływa na jakość powietrza oraz na zdrowie mieszkańców. Niewątpliwym problemem jest także nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Zjawisko to pogłębia fakt, że duża część budynków nie została poddana termomodernizacji, co przekłada się na ilość zużywanego paliwa na cele grzewcze oraz ilość gazów i pyłów emitowanych do powietrza. Należy podkreślić, że sytuacja finansowa oraz warunki mieszkaniowe osób zamieszkujących obiekty w złym stanie technicznym bezpośrednio wpływają na ich sytuację społeczną. Zła kondycja ekonomiczna oraz nieodpowiednie warunki mieszkaniowe powodują izolację społeczną, bierność mieszkańców w życiu społecznym oraz problemy w relacjach rodzinnych. Trzeba wskazać, że w chwili obecnej wielorodzinne budynki wymagają kompleksowej termomodernizacji, a także przebudowy podstawowej infrastruktury, w tym przede wszystkim kanalizacyjnej. Konieczne są również działania zmierzające do bardziej efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów (m.in. poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii). Zły stan obiektów negatywnie wpływa na środowisko naturalne. Brak odpowiedniego docieplania budynków i nieefektywne korzystanie z dostępnych zasobów wpływa na ilość zużywanego paliwa opałowego, co przekłada się na zwiększoną ilość emitowanych do powietrza zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a to z kolei pogłębia zjawisko niskiej emisji na terenie Gminy Strzyżewice. Niedostateczność infrastruktury kanalizacyjnej powoduje przedostawanie się zanieczyszczeń do wód i gleby, co wpływa na degradację środowiska na przedmiotowym obszarze. Niniejsze uwarunkowania niosą za sobą negatywne skutki dla życia i zdrowia mieszkańców.

6. Wnioski z analizy wskaźnikowej potwierdzające wybór obszaru zdegradowanego przeznaczonego do rewitalizacji

Analiza powyższych danych dowodzi, iż problemy zidentyfikowane na terenie Gminy mają charakter złożony i wielopłaszczyznowy. Występują bowiem zarówno w sferze społecznej,

infrastrukturalnej jak i gospodarczej, powodując postęp procesu degradacji obszaru. Ewentualne zaniechanie działań rewitalizacyjnych przyczynić się może w perspektywie długookresowej do pogłębieniu stanu kryzysowego, eskalacji problemów społecznych, zastoju ekonomicznego, a w konsekwencji marginalizacji znaczenia Gminy w skali regionalnej. Wobec powyższego, priorytetem dla Gminy Strzyżewice jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych i przekształcenia ich w miejsca wspólnej aktywności społecznej i kulturalnej, co przyniesie konsekwencje w postaci rozwoju kapitału społecznego oraz zapewni efektywność inicjatywom ukierunkowanym na rozwiązywanie istniejących problemów społecznych.

Analiza wskaźnikowa dotycząca Gminy Strzyżewice wskazuje jako miejscowość z terenem zdegradowanym przeznaczonym do rewitalizacji miejscowość Strzyżewice, ponieważ na terenie tej miejscowości należy i można:

- podnieść zdecydowanie poziom bezpieczeństwa,
- zapewnić miejsce do realizowania projektów społecznych, które będą miały przede wszystkim na celu pomoc mieszkańcom obszaru zdegradowanego w szczególności w problemach związanych z bezrobociem i alkoholizmem obszarów,
- zapewnić miejsce do działalności istniejących organizacji pozarządowych, które będą działały na rzecz integracji społecznej mieszkańców Strzyżewic i całej Gminy,
- dać możliwość dostępu do opieki zdrowotnej, profilaktyki i rehabilitacji mieszkańcom Strzyżewic,
- zapewnić pomoc specjalistyczną w zakresie doradztwa zawodowego.

Ponadto w miejscowości tej z informacji Ośrodka Pomocy Społecznej problemem podstawowym generowanym przez bezrobocie jest alkoholizm. Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych na terenie Gminy Strzyżewice jest dokument „Lokalna diagnoza, monitoring oraz strategia rozwiązywania problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla Gminy Strzyżewice – 2014 r.”, który zawiera wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów Gminy. Z danych zawartych w tej Diagnozie wynika, że uzależnienie od alkoholu to drugi z najpoważniejszych problemów występujących w Gminie Strzyżewice. W szczególny sposób odnosi się to miejscowości Strzyżewice, gdzie zdegradowana przestrzeń publiczna jaką jest park przy dworcu w Strzyżewicach i kilka pobliskich sklepów, z alkoholem sprzyjają picciu alkoholu,

przyciągają mieszkańców ze środowisk dysfunkcyjnych nie tylko Strzyżewic. W związku z powyższym na terenie Strzyżewic często interweniuje policja a miejsce w centrum miejscowości stało się niebezpieczne dla mieszkańców.

Działania rewitalizacyjne w Strzyżewicach będą spójne z założeniami PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH dla Gminy Strzyżewice. Dlatego Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023 zakłada realizację szeregu projektów społecznych, które będą skutecznie przeciwdziałać problemowi jakim jest alkoholizm na terenie miejscowości Strzyżewice. Konieczne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami.

Teren zdegradowany - miejscowość Gminy Strzyżewice – sołectwo Strzyżewice, w której skupia się publiczne, społeczne oraz kulturalne życie mieszkańców Gminy, ponieważ funkcjonują w niej urzędy: Urząd Gminy, Poczta, Urząd Stanu Cywilnego, Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka Publiczna, Szkoła, Kaplica – świątynia katolicka oraz sklepy. Z tego względu miejscowość Strzyżewice jest regularnie odwiedzana przez mieszkańców całej Gminy. Ponadto funkcjonująca kaplica katolicka w miejscowości Strzyżewice skupia mieszkańców w dni świąteczne, powoduje, że po obrzędach religijnych, wszyscy mieszkańcy mogą spotykać się towarzysko czy rodzinie. Sprzyja to integracji społecznej, wspólnemu odpoczynkowi, rekreacji społeczności gminnej bez względu na płeć, wiek, wykształcenie i status społeczny.

Budynek dworku Kołaczkowskich wraz z otoczeniem i budynkiem gospodarczym dawnej lodowni (znajdujący się po drugiej stronie drogi wojewódzkiej, w stosunku do Urzędu Gminy i Kaplicy i pozostałych urzędów) od 1840 roku wpisał się na stałe w pamięć kolejnych pokoleń społeczności strzyżewickiej i stał się wartością, z którą identyfikują się wszyscy mieszkańcy Gminy. Miejsce to nie jest obecnie chlubą mieszkańców. Zdegradowany technicznie i estetycznie budynek dworku oraz jego otoczenie: dawny park dworski i lodownia, wyeksponowane na wzgórzu na przeciwko nowych i zadbanym budynków, m.in. Urzędu Gminy jest miejscem różnorodnych kolizji z prawem mieszkańców, którzy spotykają się tam, aby pić alkohol, stanowi więc miejsce niebezpieczne, szczególnie gdy Gminna Biblioteka Publiczna jest zamknięta i nie oświetlona oraz pozbawiony monitoringu wizualnego teren wokół budynku stwarza warunki do działań niezgodnych z prawem.

Ponadto tylko mała część budynku dworku jest wykorzystana przez Gminną Bibliotekę Publiczną właśnie ze względu na jego wysoką degradację. Teren wyznaczony do rewitalizacji nie tylko nie służy społeczności gminnej, ale również jej zagraża. Dalsza degradacja może jedynie wzmocnić zjawiska negatywne oraz zmusić Władze Gminy do szukania innego obiektu dla Gminnej Biblioteki Publicznej. Natomiast rewitalizacja nie tylko ożywi w sposób społeczno - gospodarczy ten obszar, ale podniesie również poziom bezpieczeństwa oraz zwiększy atrakcyjność turystyczną Gminy Strzyżewice.

Analiza wskaźnikowa Gminy Strzyżewice pokazuje że:

- a) **miejsowość Strzyżewice ma najwyższy wskaźnik przestępczości w Gminie, który wynosi - 5,94,**
- b) **jako główna miejscowość z dużą liczbą mieszkańców oraz różnymi Urzędami nie posiada żadnego ośrodka zdrowia ani prywatnej praktyki lekarskiej lub stomatologicznej, wskaźnik dostępności opieki zdrowotnej, profilaktyki i rehabilitacji wynosi – 0**
- c) **wskaźniki dotyczące bezrobocia również należą do najwyższych w Gminie i są wyższe od średniej dla Gminy,**
- d) **wskaźniki ubóstwa także plasują się wśród najwyższych na tle innych miejscowości gminnych, w wartości bezwzględnej w miejscowości Strzyżewice liczba osób otrzymujących pomoc ze względu na ubóstwo jest najwyższa i wynosi 23.**
- e) **szczególny problemem jest alkoholizm i jego konsekwencje - interwencje policji.**

Wyliczone na podstawie obiektywnych danych GUS, Urzędu Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy wskaźniki, szczególnie dotyczące bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz opieki zdrowotnej uzasadniają wybór przedmiotowego terenu zdegradowanego do kompleksowej rewitalizacji. Po zrealizowaniu działań inwestycyjnych w dworku będą miały swoją siedzibę:

- a) zakład opieki zdrowotnej,
- b) biblioteka i czytelnia,
- c) punkty gastronomiczne,
- d) organizacje społeczne mające na celu integrację mieszkańców Gminy,
- e) teren do spotkań towarzyskich, rodzinnych, zabaw dziecięcych, gier, nauki jazdy na rowerze.

Zakład Opieki Zdrowotnej będzie służył nie tylko mieszkańcom miejscowości Strzyżewice, ale również mieszkańcom sąsiadujących, zdegradowanych miejscowości Gminy, tym bardziej, istniejące obecnie ośrodki zdrowia zapewniają tylko w małym zakresie podstawową opiekę zdrowotną. Mieszkańcy Gminy będą mieli łatwiejszy dostęp do lekarza, ponieważ komunikacja z miejscowością Strzyżewice jest łatwiejsza niż między pozostałymi miejscowościami gminnymi.

Biblioteka, mając lepsze warunki lokalowe, będzie sprawniej działała na rzecz społeczności Strzyżewic i całej Gminy realizując różne projekty o charakterze społeczno- kulturalnym w odnowionych pomieszczeniach we współpracy OPS oraz Komisją Antyalkoholową.

W Strzyżewicach brakuje miejsc gastronomicznych na spotkania biznesowe i towarzyskie. W wyremontowanym dworku takie miejsca się znajdują i zaspokoją w tym zakresie potrzeby mieszkańców oraz stworzą nowe miejsca pracy.

Rewitalizacja wyznaczonego obszaru zdegradowanego da również impuls i umożliwi działania organizacji pozarządowych z terenu Strzyżewic. Działania te wzmocnią integralność społeczną, zmniejszą wykluczenie społeczne wynikające z wieku, niepełnosprawności, ubóstwa i bezrobocia.

Część dawnego parku dworskiego stanie się parkiem gminnym, który będzie oświetlony i monitorowany, co zmniejszy przestępczość i umożliwi właściwe użytkowanie terenu zgodnie z zapisami w niniejszym dokumencie.

Tab. nr 18. Wskaźniki charakteryzujące sołectwo Strzyżewice

Wyszczególnienie	Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców (%)	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Odsetek mieszkańców Gminy Strzyżewice z powodu ubóstwa	Liczba osób korzystających z OPS z powodu ubóstwa	Liczba zakładów opieki zdrowotnej na terenie Gminy Strzyżewice	Liczba prywatnych gabinetów stomatologicznych na terenie Gminy Strzyżewice	Liczba gabinetów specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie Gminy Strzyżewice	Liczba przestępstw i wykroczeń w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 mieszkańców w	Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba obiektów zabudowanych
------------------	--	--	--	---	--	--	--	---	---	---	--	---	--	------------------------------

			liczb y miesz kańc ów korz ystaj ących h z OPS w Strzy żewic ach (%)											
Średn ia dla gminy	4,10	6,24	2,90	10,27	2	2	1	3,38	34,33	75,39	14,76	0,33	4,29	0,45
Solect wo Strzyż ewice	5,12	7,77	3,80	23	0	0	0	5,94	34,16	83,19	15,51	1,82	4,79	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG

W powyższej tabeli uwzględniono wskaźniki ze sfery społecznej i gospodarczej natomiast z powodu braku danych liczbowych nie uwzględniono sumarycznych wartości wskaźników środowiskowych i technicznych, które również są niepokojące. Problemy w sferze społecznej, przekładają się również na sytuację w sferze technicznej. Wielu mieszkańców sołectwa Strzyżewice mieszka w obiektach, które wymagają termomodernizacji, remontów kanalizacji, centralnego ogrzewania. Nieodpowiedni poziom budynków ujemnie wpływa na zdrowie mieszkańców i ich sytuację finansową. Brak odpowiedniej izolacji cieplnej powoduje zbyt wysoką wilgotność powietrza wewnątrz przedmiotowych budynków, co sprzyja zagnieżdżaniu się grzyba i pleśni na nadprożach, ościeżach okiennych, pod parapetami, narożach pomieszczeń oraz za meblami. Stanowi to realne zagrożenia dla zdrowia osób przebywających w obiektach oraz powoduje powolne niszczenie konstrukcji budynków poprzez wnikanie wilgoci do ścian oraz pęcznienie drewnianych elementów architektonicznych, mebli oraz podłóg. Brak odpowiedniej termoizolacji przedmiotowych budynków nie tylko podwyższa koszty ich ogrzewania i utrzymania, ale obniża również komfort życia wszystkich użytkowników obiektów. Na podstawie przeprowadzonych wielorakich badań naukowych stwierdzono, iż nieutrzymanie wymaganego komfortu cieplnego, znaczne stężenie zanieczyszczeń w powietrzu, nieodpowiednia cyrkulacja powietrza oraz zbyt duża zawartość wilgoci w powietrzu pomieszczeń, jest powodem ogólnie złego samopoczucia, bólów i zawrotów głowy, zmęczenia i rozdrażnienia, problemów

z koncentracją, podrażnienia błon śluzowych nosa, gardła, skóry, uczuleń i chorób dróg oddechowych. Nieodpowiednia termoizolacja charakteryzowanych obiektów, wywiera także negatywny wpływ na środowisko naturalne. Energochłonne obecnie budynki wymagają znacznych ilości materiałów i paliw opałowych mogących zapewnić odpowiedni komfort cieplny pomieszczeń. W efekcie spalanych paliw do atmosfery zostają emitowane znaczne ilości szkodliwych zanieczyszczeń, zarówno gazowych (SO₂, NO_X, CO), jak i pyłowych. Ponadto zostaje zachwiana oszczędna gospodarka zasobami energetycznymi, a tym samym bezpieczeństwo energetyczne państwa. Oszczędność energii stanowi niewątpliwie najszybszy, najskuteczniejszy i najbardziej opłacalny sposób ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz poprawy jakości powietrza, szczególnie na terenach gęsto zaludnionych. Należy podkreślić, że sytuacja finansowa oraz warunki mieszkaniowe osób zamieszkujących niniejsze obiekty bezpośrednio wpływa na ich sytuację społeczną. Zła kondycja ekonomiczna oraz nieodpowiednie warunki mieszkaniowe powodują izolację społeczną, bierność mieszkańców w życiu społecznym oraz problemy w relacjach rodzinnych. Trzeba wskazać, że w chwili obecnej wielorodzinne budynki wymagają kompleksowej termomodernizacji, a także przebudowy podstawowej infrastruktury, w tym przede wszystkim kanalizacyjnej. Konieczne są również działania zmierzające do bardziej efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów (m.in. poprzez instalacje odnawialnych źródeł energii). Zły stan obiektów negatywnie wpływa na środowisko naturalne. Brak odpowiedniego docieplania budynków i nieefektywne korzystanie z dostępnych zasobów wpływa na ilość zużywanego paliwa opałowego, co przekłada się na zwiększoną ilość emitowanych do powietrza zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a to z kolei pogłębia zjawisko niskiej emisji na terenie miejscowości Strzyżewice. Z kolei brak odpowiedniej infrastruktury kanalizacyjnej powoduje przedostawanie się zanieczyszczeń do wód i gleby, co wpływa na degradację środowiska na przedmiotowym obszarze. Niniejsze uwarunkowania niosą za sobą negatywne skutki dla życia i zdrowie mieszkańców Strzyżewic, jak również wszystkich mieszkańców Gminy Strzyżewice. Problemy w sferze technicznej nawarstwiają się i powodują utrwalanie sytuacji kryzysowej w sferze środowiskowej. Niedocieplone budynki i nieefektywne wykorzystywanie dostępnych zasobów, wpływa na ilość zużywanego paliwa opałowego, co przekłada się na zwiększoną ilość emitowanych do powietrza zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a to z kolei pogłębia zjawisko niskiej emisji na terenie rewitalizowanym. Z kolei brak odpowiedniej infrastruktury kanalizacyjnej powoduje przedostawanie się zanieczyszczeń do wód i gleby, co wpływa na degradację środowiska na przedmiotowym obszarze. Niniejsze uwarunkowania niosą za sobą negatywne skutki dla życia i zdrowie mieszkańców Strzyżewic.

Problemy w sferze środowiskowej powodują także sytuację kryzysową w sferze gospodarczej. Zanieczyszczenie środowiska ogranicza możliwości otwierania gospodarstw agroturystycznych, co wpływa na wzrost bezrobocia. Ponadto zanieczyszczenie wód, gleb i powietrza uniemożliwia produkcję ekologicznej, zdrowej żywności, co również skutkuje wzrostem liczby osób pozostających bez pracy.

Gmina Strzyżewice to wiejska, nie za bogata i nieduża Gmina, więc rewitalizacja obszaru zdegradowanego będzie wpływała pozytywnie nie tylko na życie mieszkańców miejscowości, w której znajduje się obszar zdegradowany wybrany do rewitalizacji - miejscowość Strzyżewice. Rewitalizacja zmieni na lepsze życie mieszkańców całej Gminy Strzyżewice.

W związku z degradacją przestrzeni publicznej oraz istniejącymi problemami społecznymi, priorytetem dla Gminy Strzyżewice jest zrewitalizowanie obszaru miejscowości Strzyżewice poprzez realizację projektów społecznych w oparciu o rewitalizację dworku Kołaczkowskich wraz z przylegającym terenem i przeznaczenie go na miejsce wspólnej aktywności społecznej i kulturalnej, co będzie miało odzwierciedlenie w procesie rozwiązywania istniejących problemów społecznych.

7. Analiza potrzeb i problemów (w oparciu o proces partycypacji społecznej)

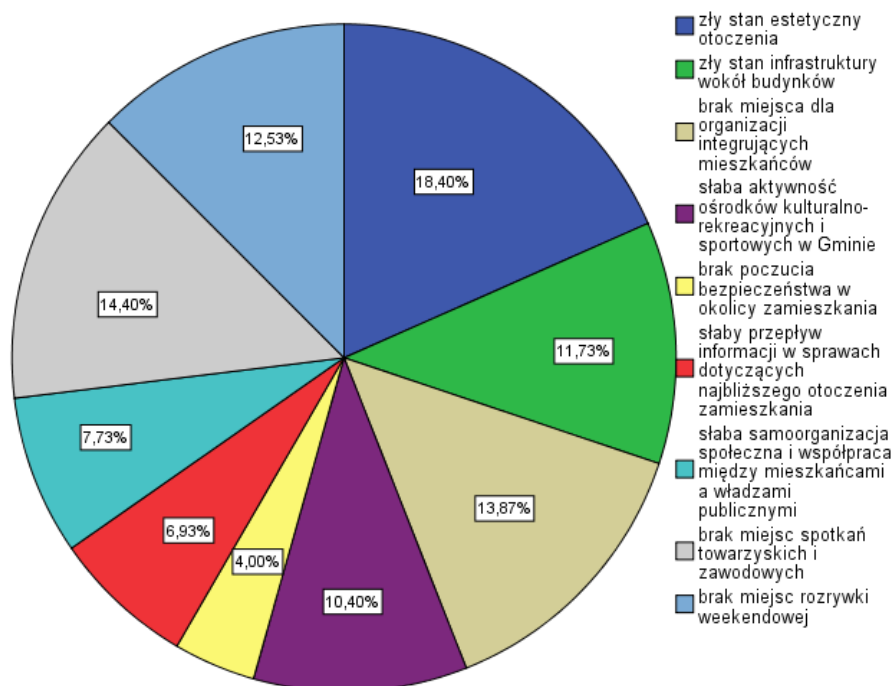
Miejscowość Strzyżewice usytuowana jest w centralnym punkcie Gminy. Znajduje się tutaj Urząd Gminy, Bank Spółdzielczy, szkoła podstawowa, poczta, apteka, piekarnia, sklepy, Ochotnicza Straż Pożarna oraz kaplica należąca do parafii rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Trójcy i Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Kiełczewicach Maryjskich jak również boisko sportowe, plac zabaw, co w naturalny sposób czyni miejscowość centrum życia społeczności lokalnej. Niewątpliwym walorem miejsca jest położenie w dolinie rzeki Bystrzycy, co warunkuje unikatowość środowiska przyrodniczego. W ścisłym centrum miejscowości położony jest zespół dworsko - parkowy wraz z malowniczymi alejami lipowymi liczącymi blisko 200 lat, usytuowany w pobliżu młyn

wodno-motorowy na rzece Bystrzycy oraz malownicze stawy rybne, co stwarza ogromne możliwości rozwoju gospodarki turystycznej.

W centralnej części Strzyżewic znajduje się wybudowany w 1840 r. dwór, w którym mieści się obecnie Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kołaczkowskiej. Zawiła historia losów budynku oraz twórczość Ewy Kołaczkowskiej, w której w licznych odwołaniach odgrywa on często rolę mistycznego niemal miejsca dzieciństwa i dorastania, sprawia, iż dwór ma dla mieszkańców wartość symboliczną oraz stanowi ważny punkt odniesienia w procesie kształtowania się wśród mieszkańców tożsamości lokalnej. Dworek został wybudowany w latach 70 – tych XIX wieku i przechodził remonty w latach 30-tych i 80-tych XX wieku. Stanowi on centralną część zespołu dworsko – parkowego w Strzyżewicach, objętego strefą B – pośredniej ochrony konserwatorskiej, na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Niewątpliwą zaletą obiektu jest duża powierzchnia użytkowa. Na uwagę zasługują ponadto ciekawe rozwiązania architektoniczne, ułatwiające przeprowadzenie działań modernizacyjnych. Wykonany w technologii tradycyjnej budynek, posiada jedną kondygnację podziemną i dwie naziemne (z rozległą powierzchnią użytkową w poddaszu). W budynku znajdują się prowadzące na poddasze drewniane jednobiegowe schody oraz klatka schodowa z dużym, charakterystycznym oknem łukowym. Fundamenty oraz ściany wykonane są charakteryzującego się wysoką trwałością kamienia oraz cegły ceramicznej. Dzięki zastosowaniu stropów Kleina ściany nośne budynku posiadają mocne usztywnienie, co skutkuje możliwością alokacji obciążeń, a co za tym idzie, łatwością przystosowawczą obiektu. Duże możliwości inwestycyjne daje ponadto przestrzeń piwniczna, charakterystyczna ze względu na zastosowanie wytrzymałych oraz wartościowych pod względem estetycznym, sklepień krzyżowych.

Pomimo ewidentnego potencjału wynikającego z uwarunkowań architektonicznych, korzystnego usytuowania w centralnej części Strzyżewic, w pobliżu ruchliwej drogi wojewódzkiej oraz symbolicznego znaczenia dla mieszkańców Gminy, zarówno potencjał dworku, jak i otaczającej go przestrzeni parkowej, nie jest optymalnie wykorzystany. Mieszkańcy miejscowości Strzyżewice jak i pozostałej części Gminy Strzyżewice podkreślają konieczność wykorzystania zarówno dworku Kołaczkowskich jak i części parkowej do działań na rzecz grup dysfunkcyjnych, w szczególności do działań na rzecz bezrobotnych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych oraz dotkniętych chorobą alkoholową.

Rys. 4. Przyczyny degradacji obszaru Gminy Strzyżewice w opinii jej mieszkańców

Źródło: Raport z konsultacji społecznych

Budynek dworku jest mocno zniszczony i wymaga gruntownego odnowienia. Jego stan oddziałuje na mieszkańców Strzyżewic, powodując występowanie głębokich reperkusji również w sferze społecznej. Degradacja przestrzeni publicznej wynikająca z degradacji społecznej miejscowości Strzyżewice oraz dotychczasowy brak działań nakierowanych na modernizację obszaru, powoduje wśród mieszkańców dodatkową skłonność do zachowań o charakterze dewastacyjnym. Brak ogrodzenia, oświetlenia i monitoringu, a także bliskość sklepów posiadających koncesję na sprzedaż napojów alkoholowych powoduje, iż obszar staje się często miejscem służącym w celu spożywania alkoholu, a istnieje wręcz przypuszczenie, iż w sposób znaczny wpływa na pogłębianie się skali uzależnień wśród mieszkańców. Powoduje, że na chwilę obecną w lokalnej świadomości utrwała się negatywny obraz obszaru, a skojarzenia społeczne koncentrują się coraz częściej nie wokół bogatej historii miejsca, lecz na jego dewastacji oraz społecznej szkodliwości. Wprawdzie w budynku dworku znajduje się stosunkowo dobrze wyposażona biblioteka gminna z działem literatury dziecięcej oraz kącikiem dostosowanym do potrzeb jej najmłodszych czytelników, lecz w związku z częstą obecnością w jej bezpośrednim otoczeniu osób dotkniętych problemem alkoholowym, atmosfera miejsca dalece odbiega od przyjaznej nauce i wychowaniu. Co więcej, dewastacja przestrzeni publicznej oraz brak odpowiedniego nadzoru nad miejscem

powoduje, iż na jego terenie dochodzi niejednokrotnie do zachowań agresywnych, naruszenia spokoju oraz ładu publicznego, co powoduje, iż miejsce uważane jest za niebezpieczne i pomimo atrakcyjnej lokalizacji, nie służy mieszkańcom w celach rekreacyjnych.

Poważnym problemem dla mieszkańców Strzyżewic jest brak miejsca odpowiedniego do spędzania wolnego czasu, organizacji spotkań towarzyskich, a ponadto przestrzeni pozwalającej na integrację międzypokoleniową oraz organizację zajęć o charakterze społecznym. Brak odpowiednich warunków lokalowych powoduje ograniczenie możliwości organizacji inicjatyw społeczno-kulturowych, zwłaszcza skierowanych do osób z różnych przyczyn zagrożonych wykluczeniem społecznym, przez co stanowi czynnik pogłębiający procesy ich izolacji i społecznej stygmatyzacji. Wieś posiada w prawdzie strażnicę OSP, która wykorzystywana jest w razie konieczności w celu organizacji wiejskich spotkań organizacyjnych, lecz ze względu na niewielką powierzchnię i stan architektoniczny wymaga kosztownego remontu i unowocześnienia. O wiele bardziej efektywnym rozwiązaniem jest rewitalizacja budynku dworku oraz terenu parku przydworskiego, dzięki czemu możliwa będzie ich kompleksowa i wielopłaszczyznowa modernizacja. Teren ze względu na położenie i uwarunkowania przyrodnicze stanowi bez wątpienia miejsce odpowiednie do celów rekreacyjnych, lecz ze względu na brak najprostszej infrastruktury turystycznej, jak choćby ławek parkowych czy punktu gastronomicznego, niemożliwe jest na chwilę obecną zarówno zaspokojenie oczekiwań mieszkańców, jak również rozwój gospodarki opartej na turystyce. Niewątpliwą minusem miejsca jest jego stan estetyczny. W opinii mieszkańców stan dworku oraz całego otaczającego go terenu odstrasza nie tylko mieszkańców, lecz również turystów. Dewastacja omawianego obszaru uniemożliwia ponadto znacznie rozwój gospodarczy Gminy. Brak miejsc dostosowanych do organizacji spotkań o charakterze biznesowym przyczynia się bowiem w znacznym stopniu do obniżenia atrakcyjności inwestycyjnej miejscowości i Gminy, pogłębiając niekorzystne procesy gospodarcze.

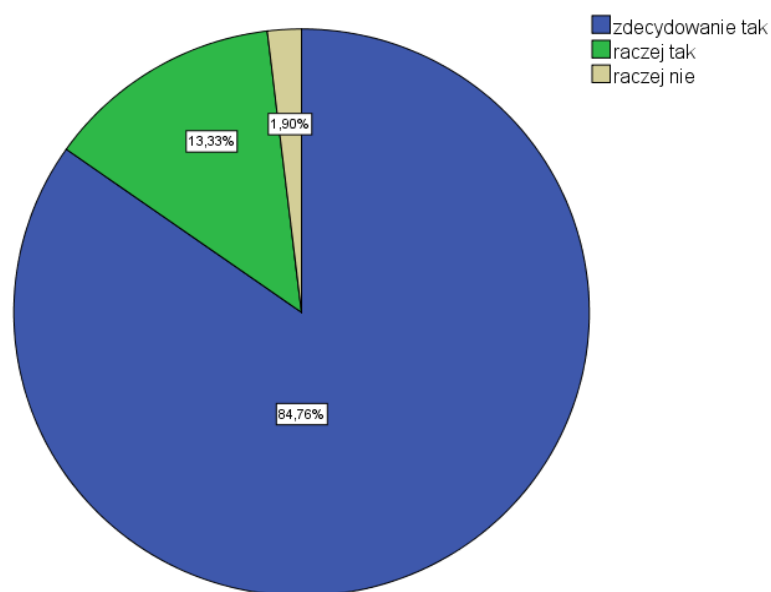
Powyższa analiza dowodzi, iż degradacja społeczna miejscowości Strzyżewice jest powiązana z degradacją przestrzeni zespołu dworsko-parkowego w Strzyżewicach. Skutkuje to wielopłaszczyznowymi reperkusjami występującymi zarówno sferze społecznej, infrastrukturalnej i gospodarczej. Ewentualne zaniechanie działań rewitalizacyjnych przyczyni się w perspektywie długookresowej do pogłębienia stanu kryzysowego, eskalacji problemów społecznych, zastoju ekonomicznego, a w konsekwencji marginalizacji znaczenia gminy w skali regionalnej. Wobec powyższego, priorytetem dla Gminy Strzyżewice jest

rewitalizacja społeczna obszaru miejscowości Strzyżewice i przekształcenia go w miejsce wspólnej aktywności społecznej i kulturalnej przy wykorzystaniu odremontowanego , zespołu dworsko-parkowego, któremu zostaną nadane nowe funkcje społeczne co pozwoli na rozwoju kapitału społecznego oraz zapewni efektywność inicjatywom ukierunkowanym na rozwiązywanie istniejących problemów społecznych.

Potrzeba rewitalizacji podyktowana jest w znacznej mierze koniecznością podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy poprzez zaspokojenie potrzeb sygnalizowanych przez mieszkańców władzom Gminy.

Poniższe dane, uzyskane w wyniku procesu konsultacji społecznych, przedstawiają stosunek mieszkańców Gminy Strzyżewice wobec idei rewitalizacji.

Rys. 5. Odpowiedzi mieszkańców na pytanie: *Czy dostrzega Pan/Pani potrzebę przeprowadzenia rewitalizacji?*

Większość mieszkańców (84,76%) za potrzebny uważa proponowany program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice. Jedyne niespełna 2%, a więc dwie osoby program ten uważają za zbędny. W opinii mieszkańców zatem program ten jest niezbędny zarówno w celu ożywienia gospodarczego, jak również podniesienia jakości życia na terenie Gminy.

Obszar Gminy, którym jest zespół dworsko-parkowy w Strzyżewicach: dworek wraz z otaczającym go terenem również powinien być poddany procesowi rewitalizacji. Jedyne

cztery osoby na 105 badanych, będące niespełna 4% mieszkańców biorących udział w badaniu są przeciwne odnowieniu, ożywieniu zespołu dworsko-parkowego w Strzyżewicach. Wśród mieszkańców opowiadających się za poddaniem zespołu dworsko-parkowego w Strzyżewicach dworku wraz z otaczającym go terenem procesowi renowacji zaobserwować można tendencję ukazującą podobne stanowisko oraz zbieżne argumenty za owym stanowiskiem. Duża część mieszkańców wypowiada się o zespole dworsko-parkowym z pewnym uczuciem i sentymentem. Część mieszkańców zwraca uwagę na wartość symboliczną oraz historyczną omawianego zabytku i chciałaby, aby został on przywrócony społeczności wiejskiej stanowiąc miejsce, które będzie służyło społecznym potrzebom mieszkańców Strzyżewic. Jest to teren historycznej zabudowy pozostałej po przodkach, który dodatkowo decyduje o tożsamości i korzeniach mieszkańców. Ze względu na historię i możliwość wykorzystania potencjału, który jest w samym budynku, zabytek ten powinien zostać odnowiony. Sentyment do zespołu dworsko-parkowego wyraża wypowiedź jednego z mieszkańców: „Historia i pamięć są najważniejsze, dlatego zespół powinien odzyskać swoją świetność, dworek powinien zostać wyposażony w dawne historyczne zabytkowe meble oraz dokumenty dotyczące historii dworku. Zabytek ten daje Gminie rangę i powagę, powoduje że jest nietuzinkowa niepowtarzalna”. Podobne stanowisko wyrażała spora grupa mieszkańców Gminy. Zespół dworsko-parkowy stanowi bardzo ważny element architektoniczny, może zostać z powodzeniem przeznaczony na realizację celów społecznych.

Realizacja programu rewitalizacji będzie możliwa wg mieszkańców Strzyżewic dzięki architektoniczno-funkcjonalnym i infrastrukturalnym działaniom modernizacyjnym umożliwiającym, podjęcie kompleksowych działań społecznych i gospodarczych, które, wyprowadzą ten obszar zdegradowany Gminy Strzyżewice ze stanu kryzysu.

7.1. Oczekiwane przez mieszkańców kierunki rozwoju

Proces rewitalizacji wskazanego obszaru zdaniem większości mieszkańców biorących udział w ankiecie powinien wpłynąć na pojawienie się nowych inicjatyw gospodarczych. W zebranych materiałach mieszkańcy wypowiadali się co do charakteru instytucji społecznych i gospodarczych jakie, w ich opinii, powinny się pojawić na terenie Gminy. Propozycje mieszkańców obejmują organizacje o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, społecznym, opiekuńczym i integracyjnym. Najczęściej pojawiającą się propozycją było

powstanie zaplecza medycznego, tj. przychodni zdrowia oraz przychodni specjalistycznych. W opinii mieszkańców instytucja ta jest niezbędna do prawidłowego oraz bezpiecznego funkcjonowania mieszkańców. Wyniki konsultacji wskazują również, że na terenie Gminy powinny powstać miejsca służące integracji społeczności lokalnej oraz podtrzymywaniu więzi sąsiedzkich. Dodatkowo potrzebne okazały się lokale służące zagospodarowaniu czasu wolnego oraz zaplecze usługowo-rekreacyjne, organizacje społeczno-kulturalne i wspierające zainteresowania mieszkańców. Wśród wypowiedzi respondentów zaobserwować można zgodność opinii co do potrzeby powstania na terenie poddanych działaniom rewitalizacyjnym takich miejsc jak: restauracja, siłownia, biblioteka, przedszkole, oraz wszelkiego rodzaju miejsca służące spotkaniom mieszkańców. Część mieszkańców zwraca uwagę na konieczność rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, wzrost skali handlu oraz powstawanie nowych miejsc pracy. W związku z tym powstać powinny nowe miejsca pracy dla osób młodych wykształconych, co dodatkowo powstrzymałoby osoby te przed wyjazdem. Potrzebny, w opinii mieszkańców Gminy, jest również punkt informacji turystycznej związany z rozwojem turystyki i agroturystyki na odnowionym i ożywionym terenie Gminy.

8. Delimitacja. Zasięg terytorialny obszaru wsparcia

W oparciu o analizę obszaru zdegradowanego przeznaczonego do rewitalizacji, można stwierdzić, iż czynnikami kwalifikującymi dany obszar do Lokalnego Programu Rewitalizacji są:

- stan przestrzeni publicznej oraz infrastruktury technicznej, która po przeprowadzeniu działań inwestycyjnych może być wykorzystana w celu znaczącej poprawy stanu przestrzeni publicznej szczególnie w obszarze grup dysfunkcyjnych,

- koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji w związku z gęstością zaludnienia obszaru, co generuje i wzmacnia z natury negatywne postawy zachowania, szczególnie ze strony osób wykluczonych oraz pochodzących ze środowisk patologicznych.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości Gminy zostało uznane za zadanie własne. W przypadku, gdy Gmina zamierza realizować ww. zadania własne, niezbędne jest wyznaczenie w drodze konsultacji społecznych oraz propozycji Wójta Gminy Strzyżewice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Jako obszar zdegradowany, wybrany do rewitalizacji, wymagający wsparcia wskazane zostało sołectwo Strzyżewice.

W sołectwie tym mamy największe bezrobocie, alkoholizm przemoc w rodzinie, niedostateczną opiekę medyczną, brak organizacji typu AA dla walki z alkoholizmem, oraz w związku z problemami lokalowymi niewystarczającą ilość inicjatyw społecznych skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Statystyczne zestawienie negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych uzasadnia – zgodnie z przyjętymi założeniami metodycznymi związanymi z wyznaczeniem obszaru kryzysowego (depopulacja, bezrobocie w tym bezrobocie ukryte, ubóstwo, bezpieczeństwo publiczne) za uznanie wskazanego obszaru za zdegradowany oraz wyznaczenie tego obszaru jako przeznaczonego do rewitalizacji. Dodatkowymi argumentami wyznaczającym obszar sołectwa Strzyżewice, wyznaczony ”do zrewitalizowania” są istotne funkcje społeczno-gospodarcze tej miejscowości oraz stan zagospodarowania terenu, którego właścicielem jest Gmina Strzyżewice, możliwego do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych.

Na terenie tym obok koncentracji obiektów usług publicznych, skupione są placówki świadczące usługi komercyjne.

Ponadto na przeznaczonym do rewitalizacji obszarze występują negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne ze względu na brak odpowiedniego zagospodarowania terenu oraz zdegradowane technicznie budynki dworku i gospodarcze, które po renowacji technicznej i funkcjonalnej będą stanowić miejsce działań na rzecz rozwiązania problemów grup dysfunkcyjnych. Miejsce to jest w sposób zdecydowany wskazywane przez mieszkańców Strzyżewic i całej Gminy do działań społecznych na rzecz osób ze środowisk wykluczonych.

Na obszarze mającym zostać poddany rewitalizacji jest zespół dworsko - parkowy w Strzyżewicach obejmujący obszar o powierzchni 2,2984 ha. Teren ten jest zdegradowany i wymaga rewitalizacji. Znajduje się tam budynek dworku rodziny Kołaczkowskich należący do Gminy Strzyżewice który, ze względu na złożone losy oraz dotychczasowy brak działań modernizacyjnych, jest mocno zniszczony i wymaga gruntownego odnowienia. Budynek wybudowany został w latach 70 – tych XIX wieku i przechodził remonty w latach 30-tych i 80-tych XX wieku. Stanowi on część zespołu dworsko – parkowego w Strzyżewicach objętego strefą B – pośredniej ochrony konserwatorskiej, na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budynek wykonano w technologii tradycyjnej, posiada jedną kondygnację podziemną i dwie nadziemne (w tym poddasze użytkowe), w budynku

znajduje się jedna klatka schodowa (schody drewniane jednobiegowe prowadzące na poddasze). Fundamenty budynku oraz ściany wykonane zostały z kamienia i cegły ceramicznej. Stropy budynku zaś drewniane i Kleina, w piwnicach sklepienia krzyżowe. Więźba dachowa drewniana, dach pokryty blachą płaską i blachą trapezową.

Powierzchnia budynku: powierzchnia użytkowa: 716,88 m².

W budynku dworku na chwilę obecną znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kołaczkowskiej. W poprzednich latach miała tam również swoją siedzibę Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Strzyżewicach oraz Ośrodek Pomocy Społecznej. Otoczenie wokół budynku również wymaga gruntownej rewitalizacji. Jego degradacja uniemożliwia właściwe wykorzystanie powierzchni parku, która na chwilę obecną stanowi miejsce do spożywania alkoholu, co ze względu na brak oświetlenia i monitoringu, prowadzi do wzrostu skali wykroczeń, a co za tym idzie, obniżenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Na podstawie przeprowadzonej charakterystyki obszaru rewitalizowanego Gminy Strzyżewice można stwierdzić, iż czynnikiem kwalifikującym wskazany obszar do przeprowadzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji są:

- skala problemów społecznych występujących na wskazanym obszarze
- stan przestrzeni publicznej.

Probleмами społecznymi kwalifikującymi obszar do przeprowadzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji są:

- a) ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm i narkomania, co przedkłada się na wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej;
- b) niedostateczny dostęp do służby zdrowia;
- c) wzrost skali wykroczeń i konfliktów z prawem;
- d) starzenie się społeczeństwa;
- e) emigracja ludzi w wieku produktywnym;
- f) niewystarczająca ilość inicjatyw społecznych skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- g) brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Strzyżewic;
- h) brak miejsca pozwalającego na integrację międzypokoleniową, organizację zajęć o charakterze społecznym, rozwój organizacji pozarządowych oraz doskonalenie i wzmacnianie kwalifikacji zawodowych mieszkańców.

Przestrzeń publiczna rozumiana jest jako miejsca dostępne powszechnie i nieodpłatnie oraz przestrzeń fizyczna, w której ma prawo znaleźć się każda jednostka. Niezmiernie ważne jest zatem dostosowanie niniejszej przestrzeni do potrzeb mieszkańców społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych, ze względu na wiek lub niepełnosprawność, wykluczeniem z życia społecznego. Istotnym elementem przestrzeni publicznej są również formy krajobrazu przyrodniczego stanowiące własność państwową lub prywatną, a których stan i estetyka wpływają w sposób znaczący na jakość otoczenia oraz standard życia mieszkańców.

Problemy zidentyfikowane w sferze przestrzeni publicznej dotyczą w głównej mierze:

- 1) dewastacji budynku dworku Kołaczkowskich w Strzyżewicach;
- 2) brak infrastruktury towarzyszącej (dojazdu do budynku, parkingów, chodników);
- 3) złego stanem estetycznym obszaru, co poprzez jego usytuowanie w centralnej części miejscowości w sposób wyraźny oddziałuje na wizerunek Gminy;
- 4) niewystarczającego zagospodarowania powierzchni użytkowej budynku;
- 5) degradacji terenów zielonych parku przydworskiego;
- 6) braku oświetlenia parkowego i ogrodzenia wokół terenu;
- 7) braku obiektów tzw. małej architektury (np. koszy na śmieci, ławek parkowych);
- 8) braku monitoringu wizualnego.

Degradacja przestrzeni publicznej oddziałuje w znaczny sposób na pozostałe sfery życia społecznego, utrwalając w mentalności społeczności lokalnej postawy dewastacyjne oraz inicjując szereg zjawisk o charakterze patologicznym.

Niewystarczające zagospodarowanie powierzchni użytkowej dworku w znaczny sposób ogranicza możliwości rozwoju Gminy, a jej mieszkańcom uniemożliwia dostęp do obiektów użyteczności publicznej. Degradacja przestrzeni publicznej oddziałuje w znaczny sposób na pozostałe sfery życia społecznego, utrwalając w mentalności społeczności lokalnej postawy dewastacyjne oraz inicjując szereg zjawisk o charakterze patologicznym.

9. Wizja rewitalizacji Gminy Strzyżewice

Analiza potencjału jednostki, zewnętrznych uwarunkowań, a także wyzwań i potrzeb rozwojowych zidentyfikowanych na podstawie analizy sytuacji Gminy i obszarów rewitalizacji stanowi podstawę dla sformułowania wizji rewitalizacji Gminy Strzyżewice.

Wizja określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja stanowi opis oczekiwanego stanu na obszarze rewitalizacji - w wyniku przeprowadzonej interwencji.

W wyniku realizacji działań rewitalizacyjnych, miejscowość Strzyżewice stanie się miejscem ożywionym i w dużym stopniu uzdrowionym i zintegrowanym społecznie, o podwyższonej jakości życia.

Rewitalizacja w Gminie Strzyżewice w wyznaczonym obszarze rewitalizacji, którym jest miejscowość Strzyżewice to proces, którego efektem będzie:

1. zmniejszenie poziomu zjawiska wykluczenia społecznego poprzez adaptację przestrzeni publicznej do potrzeb osób zagrożonych, ze względu na wiek lub niepełnosprawność, marginalizacją społeczną, bezrobocie, wynikający z niego alkoholizm i inne problemy społeczne;
2. zmniejszenie skali uzależnień wśród mieszkańców terenu zrewitalizowanego poprzez działania profilaktyczne i terapeutyczne;
3. wzrost bezpieczeństwa mieszkańców;
4. poprawa stanu lokalnego rynku pracy poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców oraz pobudzenie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości;
5. poprawa estetyki zdegradowanego obszaru przeznaczonego do rewitalizacji opierająca się na wykorzystaniu i wyeksponowaniu lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego;
6. podniesienie funkcjonalności obiektów architektonicznych oraz przystosowanie ich do potrzeb mieszkańców;
7. rozwój infrastruktury społecznej zapewniającej mieszkańcom dostęp do podstawowych usług w zakresie edukacji, kultury, zdrowia, sportu i usług socjalnych,
8. poprawa atrakcyjności gminy poprzez rozszerzenie oferty kulturowej;
9. wzmocnienie kapitału społecznego w oparciu o działania na rzecz wspólnoty lokalnej;

10. pobudzenie gospodarcze zrewitalizowanego obszaru a konsekwencji pozostałej części Gminy dzięki modernizacji i adaptacji obiektów dziedzictwa kulturowego do potrzeb aktywizacji i włączenia grup dysfunkcyjnych w tym bezrobotnych z terenu rewitalizowanego;
11. rozwój infrastruktury turystycznej oraz wzmocnienie bazy noclegowej;
12. podniesienie konkurencyjności inwestycyjnej Gminy.

Dzięki przeprowadzeniu kompleksowego remontu budynku dworku Kołaczkowskich, w którym powstaną miejsca spotkań dla seniorów oraz organizacji pozarządowych, mieszkańcy zyskają miejsce dostosowane do celów towarzyskich i rekreacyjnych, co w znaczny sposób wpłynie na włączenie społeczne grup dysfunkcyjnych a więc i spójność społeczną. Dzięki architektonicznemu dostosowaniu budynku obiekt przystosowany zostanie do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, co przyczyni się do wzmocnienia procesów integracyjnych. Działania prowadzone w odnowionym budynku dworku, organizowane dla mieszkańców miejscowości Strzyżewice bez względu na ich wiek lub niepełnosprawność skutecznie przeciwdziałają zjawiskom marginalizacji i stygmatyzacji tych osób. Rewitalizacja przestrzeni w bezpośrednim otoczeniu oraz instalacja obiektów małej architektury (ławeczki, stoliki do szachów itp.) stanowiąc będzie odpowiedź na potrzeby zgłaszane przez seniorów.

Sale warsztatowe pozwolą na realizację kursów samodoskonalenia dla mieszkańców, przez co umożliwią im zdobywanie kompetencji niezbędnych na rynku pracy, wzmocnią ich konkurencyjność zawodową oraz umożliwią przeciwdziałanie zjawisku defaworyzacji zawodowej. Wzrost możliwości nabycia kompetencji zawodowych przyczyni się do zmniejszenia się skali bezrobocia wśród mieszkańców Gminy. Oprócz przestrzeni spotkań dla osób starszych, możliwa będzie organizacja zajęć i warsztatów dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży umożliwiających integrację rówieśniczą oraz realizacji pasji i zainteresowań (np. spotkania autorskie, kursy językowe, taneczne). Istnieje duża szansa, iż dzięki atrakcyjnej ofercie spędzania wolnego czasu, zmniejszeniu ulegnie skala uzależnień oraz wykroczeń z udziałem młodych osób.

Dzięki remontowi biblioteki i powstaniu oddziału Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice, rozszerzeniu i urozmaiceniu ulegnie oferta kulturalna Gminy. Możliwa będzie organizacja mitingów książki, wystaw objazdowych, warsztatów o charakterze okolicznościowym oraz spotkań z ciekawymi ludźmi i artystami. Działania rewitalizacyjne

w obrębie biblioteki umożliwią kontynuację tradycji literackiej związanej z osobą Ewy Kołaczkowskiej, co wpłynie pozytywnie na skalę czytelnictwa, wzrost wiedzy literackiej oraz rozwój intelektualny dzieci i młodzieży. Za sprawą symbolicznego wymiaru twórczości autorki, intensyfikacji ulegnie poczucie więzi ze społecznością lokalną, czego wyrazem w perspektywie długoterminowej będzie wzrost zaangażowania społecznego mieszkańców, chęci współpracy oraz podniesienie poziomu akceptacji dla wypracowanych na drodze świadomej partycypacji, uchwał lokalnych.

Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół dworku Kołaczkowskich, obejmujące m.in. działania z zakresu małej architektury (przebudowę dojazdów do budynku dworku, parkingów, chodników, oświetlenia parkowe, ogrodzenia wokół terenu, nasadzenia drzew i krzewów) nie tylko w istotny sposób poprawi estetykę miejsca, lecz zachęci mieszkańców Strzyżewic do nowych, niemożliwych dotąd, form aktywności. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym, park stanie się miejscem bezpiecznym, idealnym do rodzinnych spacerów i aktywnego spędzania czasu. Powstała w piwnicy dworku gastronomia oraz niewątpliwe walory przyrodnicze obszaru, spowodują ożywienie centrum Gminy, podniosą konkurencyjność Gminy, a ze względu na wzrost poziomu atrakcyjności miejsca, zainicjują ożywienie gminnej gospodarki opartej na turystyce. Rozpoznawalność miejsca przyczyni się bezpośrednio do wzrostu jego atrakcyjności inwestycyjnej, co spowoduje powstawanie kolejnych obiektów gastronomicznych i rekreacyjnych, co rozwiąże problem ubogiej bazy agroturystycznej. Osoby z grup dysfunkcyjnych w miejscowości Strzyżewice będą podnosić ponadto festyny, eventy i imprezy plenerowe organizowane na zrewitalizowanym obszarze.

Bezpośrednim efektem rewitalizacji będzie ułatwienie dostępu do służby zdrowia oraz skuteczniejsza profilaktyka zdrowotna mieszkańców miejscowości Strzyżewice. Budowa ośrodka zdrowia spowoduje zmniejszenie ilości mieszkańców przypadających na jedną placówkę opieki zdrowotnej, zmniejszenie kolejek do lekarza rodzinnego, a dzięki powstaniu specjalistycznych punktów konsultacyjnych ograniczy konieczność korzystania przez mieszkańców z usług oddalonych od Gminy ośrodków medycznych. Utworzenie kompleksowej strefy zdrowia umożliwi przeprowadzenie lokalnych kampanii prozdrowotnych i realizację programów profilaktycznych, dzięki którym możliwa będzie wcześniejsza wykrywalność schorzeń, a co za tym idzie, ich efektywniejsze leczenie. Świadczona będzie ponadto pomoc w zakresie terapii i profilaktyki uzależnień, ułatwiająca osobom dotkniętym nałogami powrót do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie

oraz ograniczy skalę problemu uzależnień w miejscowości Strzyżewice i jego konsekwencji dotyczących zdrowia, konfliktów z prawem czy problemów rodzinnych i finansowo-ekonomicznych.

Działania związane z procesem rewitalizacji poprawią również estetykę otoczenia i funkcjonalność zlokalizowanych tam budynków, wpłyną pozytywnie na wizerunek miejscowości oraz mieszkańców a także Gminy Strzyżewice. Poprawa stanu technicznego budynków oraz szeroko rozumiana modernizacja jego bezpośredniego otoczenia, przyczyni się w pełni do jego społeczno-gospodarczego ożywienia. Dodatkowo możliwe stanie się rozwijanie działalności organizacji pozarządowych i podmiotów publicznych o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, społecznym, opiekuńczym i integracyjnym.

10. Cele ogólne i strategiczne Lokalnego Programu Rewitalizacji

Oczekiwane pozytywne zmiany w wyniku realizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice* na lata 2016-2023 to:

- **ożywienie społeczno-gospodarcze uznanych za zdegradowane obszarów na terenie Gminy – miejscowości Strzyżewice,**
- **aktywizacja mieszkańców związanych na co dzień z życiem społeczno-kulturalnym, którzy mogliby zmobilizować do działania mniej aktywnych mieszkańców Gminy. - chodzi przede wszystkim o pełne wykorzystanie potencjału społecznego i kulturalnego, jaki posiada Gmina Strzyżewice,**
- **poprawa warunków do otworzenia na terenie rewitalizowanym własnej działalności gospodarczej przez osoby będące obecnie bezrobotne i zatrudnienie osób bezrobotnych z jej terenu, a także poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i możliwości komunikacyjnych na obszarze rewitalizowanym.**

W wyniku realizacji działań rewitalizacyjnych znacznie podniesie się również estetyka terenów objętych rewitalizacją.

Wszystkie wyżej opisane efekty działań rewitalizacyjnych pozwolą z jednej strony na przeciwdziałanie uciążliwym problemom społecznym i gospodarczym na obszarach

zdegradowanych, a z drugiej strony pozwolą wykorzystać istniejący znaczny potencjał rozwojowy tych obszarów pod kątem potrzeb środowisk zmarginalizowanych.

Rewitalizacja to proces kompleksowy oraz długotrwały. Dotyczy on wybranych obszarów zamieszkałych przez grupę społeczną, dotkniętą określonymi problemami. Kompleksowa rewitalizacja obejmuje sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno – funkcjonalną i techniczną. Aby proces ten mógł przynieść założone rezultaty, konieczna jest jego konsekwentna realizacja oraz czas – tylko wówczas możliwy jest widoczny rozwój społeczno-gospodarczy terenu rewitalizowanego i całej Gminy.

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji powinna przynieść przede wszystkim:

1. pobudzenie aktywności środowisk lokalnych, w tym przede wszystkim środowisk dysfunkcyjnych;
2. przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych dysfunkcjami społecznymi obszarach;
3. zwiększenie szans mieszkańców na zatrudnienie oraz samozatrudnienie;
4. polepszenie jakości życia mieszkańców;
5. stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego;
6. trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych;
7. odnowę lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich.

Cele Strategiczne Lokalnego Planu Rewitalizacji:

CEL I: Ograniczenie skali bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu i innych problemów społecznych

W ramach pierwszego celu strategicznego zaplanowano działania zmierzające do ograniczenia skali bezrobocia, które jest jednym z głównych problemów na przedmiotowym obszarze i implikuje zjawiska kryzysowe w pozostałych przestrzeniach rewitalizacji. Zakłada się, że działania szkoleniowe i doradczo – psychologiczno – pedagogiczne zaktywizują osoby bezrobotne, wpłyną na ograniczenie tego negatywnego zjawiska, jak i innych problemów bezpośrednio z nim powiązanych tj.:

1. ograniczenie ubóstwa,

2. ograniczenie uzależnień – głównie alkoholizmu,
3. ograniczenie konfliktów z prawem oraz przestępczości środowisk dysfunkcyjnych społecznie,
4. zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej,
5. zwiększenie napływu nowych mieszkańców z poza gminy,
6. zwiększenie budżetu gospodarstw domowych oraz działania modernizacyjno – remontowe w indywidualnych, prywatnych domach mieszkańców ze środowisk dysfunkcyjnych.

CEL II: Dostosowanie infrastruktury, przestrzennej, społecznej i technicznej dla niwelacji społecznych zjawisk kryzysowych

W ramach drugiego celu strategicznego zaplanowano działania zmierzające do rozwiązania drugiego głównego problemu zidentyfikowanego na przedmiotowym obszarze - nieodpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej. Pierwszym z działań rewitalizacyjnych jest rewitalizacja Dworku Kołaczkowskich wraz z przylegającym do niego parkiem, który znajduje się w ścisłym centrum miejscowości Strzyżewice.

10.1. Przedsięwzięcia wiodące

Działania:

- 1) przeprowadzenie kompleksowego remontu budynku dworku Kołaczkowskich o powierzchni ok. 716,88 m², w którym powstanie ośrodek zdrowia, sale warsztatowe, miejsce spotkań dla seniorów oraz organizacji pozarządowych, oddział Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice oraz wyremontowane zostaną mocno zniszczone pomieszczenia Gminnej Biblioteki Publicznej,
- 2) zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku dworku Kołaczkowskich, które wykonane zostanie na podstawie projektu zagospodarowania. Zakres ten obejmował będzie m.in. małą architekturę, parking, chodniki, oświetlenie parkowe, ogrodzenie, nasadzenia, przebudowę dojazdów do budynku dworku.

Finalizacja planowanych przedsięwzięć umożliwi przeprowadzenie nowych aktywności, które pozwolą na eliminację istniejących problemów społecznych:

1. utworzenie strefy zdrowia – poza powstaniem ośrodka zdrowia, w którym mieszkańcy będą mieli dostęp do służby zdrowia i specjalistycznych punktów konsultacyjnych.

- Możliwe będzie ponadto prowadzenie lokalnych kampanii prozdrowotnych oraz profilaktyka i leczenie uzależnień,
2. urozmaicenie oferty kulturalnej Gminy oraz dostosowanie jej do potrzeb osób w różnych grupach wiekowych. Możliwa będzie organizacja między innymi wystaw, warsztatów o charakterze okolicznościowym, szkoleń aktywizujących,
 3. stworzenie przestrzeni parkowej dostosowanej do potrzeb (ławeczki, stoliki do szachów itp.), co umożliwi im partycypację w przestrzeni publicznej,
 4. utworzenie zaplecza gastronomicznego, którego celem będzie m.in. propagowanie potraw regionalnych,
 5. prowadzone będą przez Gminną Bibliotekę Publiczną mitingi książki, objazdowe wystawy, spotkania z „ciekawymi ludźmi i artystami”,
 6. organizowanie imprez plenerowych, festynów, wydarzeń okolicznościowych, eventów.

Przedsięwzięcie inwestycyjne obejmowało będzie rewitalizację 2,2984 ha obszaru i obejmuje swoim zasięgiem następujące inwestycje:

1. Remont i reorganizacja budynku dworku Kołaczkowskich i nadanie mu nowych funkcji.
2. Remont powierzchni użytkowej i wyposażenie Gminnej Biblioteki Publicznej mieszczącej się w dworku Kołaczkowskich pod kątem potrzeb działania merytorycznego tej jednostki organizacyjnej.
3. Zmiana pierwotnych funkcji zdewastowanego terenu i budynków na funkcje kulturotwórcze, opieki zdrowotnej, społeczne, wypoczynkowe, rekreacyjne i gospodarcze.
4. Rewitalizacja terenów zielonych w parku dworskim.
5. Udostępnienie przestrzeni i obiektów do działalności usługowej.
6. Budowa i rewitalizacja infrastruktury towarzyszącej: ogrodzenia, przebudowa dojazdów do budynku dworku, chodników, parkingów.

Realizacja planowanego przedsięwzięcia sprawi, że rewitalizowany obszar, którym jest miejscowość Strzyżewice stanie się miejscem tętniącym życiem społecznym i kulturalnym, wzmocni jego potencjał rozwojowy oraz poprawi atrakcyjność inwestycją obszaru. Przywrócona wewnętrzna spójność architektoniczna przyczyni się do ożywienia aktywności społecznych, gospodarczych oraz ruchu turystycznego a tym samym wpłynie na aktywność społeczną mieszkańców, zmniejszenie bezrobocia i problemów alkoholowych.

Dworek Kołaczkowskich z I połowy XIX wieku

Źródło: <http://www.dziennikwschodni.pl/lublin/strzyzewice-dworek-kulturalnokulinarny,n,1000166620.html>

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji przewiduje się znaczące ograniczenie występujących na obszarze zdegradowanym kryzysowych zjawisk społecznych poprzez reorganizację, nadanie nowych funkcji, podniesienie funkcjonalności przestrzeni publicznej, rangi przestrzennej oraz walorów estetycznych obszaru objętego rewitalizacją.

Realizacja planowanych inwestycji wpłynie znacząco na poprawę jakości życia mieszkańców oraz umożliwi przeprowadzenie nowych form działalności, pozwalających na eliminację zidentyfikowanych na obszarze Strzyżewic problemów społecznych.

Nastąpi to dzięki projektom:

I. Projekty opracowane, do realizacji po zakończeniu działań inwestycyjnych :

- 1) „Jak było dawniej- tradycje naszych dziadków”. Podmiot realizujący: Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Żabiej Woli. Projekt realizowany na terenie zrewitalizowanym, w dworku Kołaczkowskich, w pomieszczeniach przeznaczonych dla organizacji pozarządowych.

Cel: zapoznanie młodzieży Gminy Strzyżewice z tradycjami ich „Małej Ojczyzny”.

- 2) „Warsztaty rękodzielnicze dla małych i dużych”. Podmiot realizujący: Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Żabiej Woli. Projekt realizowany na terenie zrewitalizowanym,

w dworku Kołaczkowskich, w pomieszczeniach przeznaczonych dla organizacji pozarządowych.

Cel: zapoznanie z tradycjami rękodzielniczymi Gminy Strzyżewice mieszkańców Gminy Strzyżewice. Integracja społeczna ludzi w różnym wieku oraz niepełnosprawnych.

II. Projekty w trakcie przygotowania do zrealizowania po wykonaniu części inwestycyjnej programu rewitalizacji:

- 1) utworzenie w objętym działaniami rewitalizacyjnymi budynku dworku ośrodka zdrowia oraz tzw. strefy zdrowia, dzięki czemu mieszkańcy uzyskają dostęp do opieki zdrowotnej, prowadzone będą punkty konsultacyjne oraz akcje prozdrowotne (cytobusy, mammobusy itp.); **odpowiedzialny:** Ośrodek Zdrowia, Urząd Gminy;
- 2) organizacja wystaw, warsztatów o charakterze okolicznościowym, szkoleń aktywizujących; **odpowiedzialny:** Gminna Biblioteka Publiczna , organizacje pozarządowe z terenu Gminy Strzyżewice;
- 3) reorganizacja powierzchni użytkowej dworku oraz jego otoczenia w celu ich adaptacji do potrzeb mieszkańców; **odpowiedzialny:** Urząd Gminy;
- 4) remont powierzchni Gminnej Biblioteki Publicznej i organizacji oddziału Centrum Kultury i Promocji Gminy, dzięki czemu mieszkańcy uzyskają możliwość udziału w organizowanych przez nie wydarzeniach (mitingi książki, objazdowe wystawy, spotkania z ciekawymi ludźmi i artystami); **odpowiedzialny:** Urząd Gminy;
- 5) organizacja imprez plenerowych, festynów i wydarzeń okolicznościowych, co wzmocni udział mieszkańców w kulturze oraz wzmocni potencjał rozwoju Gminy; **odpowiedzialny:** Gminna Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice, organizacje pozarządowe;
- 6) organizacja terapii i profilaktyki uzależnień mających na celu wyprowadzenie osób uzależnionych z nałogów oraz pomoc w powrocie do funkcjonowania w społeczeństwie; **odpowiedzialny:** Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Zdrowia, organizacje pozarządowe;
- 7) utworzenie zaplecza gastronomicznego, którego celem będzie m.in. propagowanie potraw regionalnych; **odpowiedzialny:** przedsiębiorca, organizacje pozarządowe;
- 8) utworzenie miejsca w dworku oraz w jego otoczeniu dla seniorów (ławeczki, stoliki do szachów itp.); **odpowiedzialny:** Urząd Gminy.

Zarówno projekty już zdefiniowane jak i projekty planowane będą realizowane na terenie zrewitalizowanym w oparciu o poddany renowacji zespół dworsko-parkowy.

11. Potencjał i bariery Gminy Strzyżewice

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Strzyżewice w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej.

Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie Gminy Strzyżewice

Sfera	Potencjał	Bariery
Spoleczna	<ul style="list-style-type: none"> • Pojawiają się pojedyncze osoby z inicjatywą oraz społeczne grupy aktywności • Oferta oświatowa i infrastruktura opieki zdrowotnej na podstawowym poziomie • Potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczność lokalne • Miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalno -sportowo-rekreacyjnej • Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa na potrzeby codziennego życia • Położenie przy drodze powiatowej, która zapewnia dogodne połączenia z drogami wyższej kategorii i pobliskimi ośrodkami miejskimi • Wysokie walory przyrodnicze do osiedlania się 	<ul style="list-style-type: none"> • W większości niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych • Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi, alkoholowymi • Międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi • Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia • Podstawowa oferta kulturalno -sportowo-rekreacyjna, która jednak nie zaspakaja potrzeb osób z terenów zdegradowanych • Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną (zwłaszcza sieć kanalizacyjną) • Zły stan techniczny budynków mieszkalnych • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji • Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową gminy
Sfera przestrzenno - funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> • Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa na potrzeby codziennego życia • Bardzo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa • Działania podejmowane przez Gminę Strzyżewice w celu rozwoju sieci kanalizacyjnej (w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków) • Dobre zaopatrzenie w infrastrukturę energetyczną (energia elektryczna) • Oferta oświatowa jest na 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan niektórych dróg na terenie Gminy • Na terenie Gminy zlokalizowane są głównie drogi gminne i powiatowe; przez Gminę przebiega centralnie droga wojewódzka nr 834; przez teren Gminy przebiega tylko jedna droga wyższej kategorii, co hamuje rozwój Gminy w kierunku rozwoju mieszkalnictwa i sfery gospodarczej. • Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna • Niewystarczająca długość i dostęp do

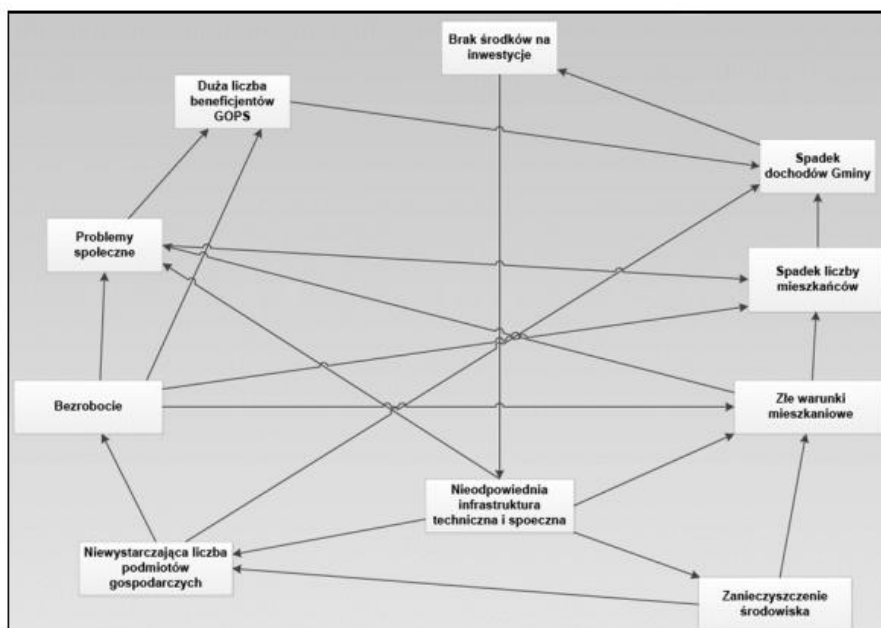
	<p>poziomie zaspakajającym potrzeby gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oferta zdrowotna i infrastruktura opieki zdrowotnej są na poziomie bardzo niskim 	<p>sieci gazowej</p>
Sfera Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> • Dobre warunki do produkcji rolnej • Dobre warunki do prowadzenia agroturystyki • Położenie przy drodze wojewódzkiej, która zapewnia dogodne połączenia z drogami wyższej kategorii • Niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej w porównaniu do obszarów położonych wokół miast i obszarów miejskich • Duże zasoby siły roboczej • Doświadczenie zawodowe mieszkańców wyniesione z tradycyjnych branż gospodarki – z rolnictwa, budownictwa, transportu, handlu itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową gminy • Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznym • Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia • Formy ochrony przyrody, które ograniczają możliwość lokalizacji niektórych form działalności gospodarczej
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> • Dobre warunki do wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych • Działania podejmowane przez Gminę Strzyżewice w celu poddania termomodernizacji budynków komunalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Duża część budynków na terenie gminy jest nieocieplona i znajduje się w złym stanie technicznym • System ciepłowniczy oparty o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe • Występowanie na terenie Gminy zjawiska niskiej emisji • Nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji
Sfera środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjne walory przyrodnicze • Liczne tereny zielone, doliny oraz enklawy przyrodnicze niezdeformowane antropogenicznie • Prawie cały obszar gminy znajduje się w zakresie różnorodnych form ochrony przyrody • Niski poziom hałasu komunikacyjnego i zanieczyszczeń powietrza spowodowanych przez ruch tranzytowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji • Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność krajobrazową gminy

Należy zauważyć, że wiele potencjałów i barier występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co wynika z tego, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna i środowiskowa są ze sobą ściśle powiązane. Płaszczyzna środowiskowa ma znaczący wpływ na obszar zarówno społeczny, techniczny, jak i gospodarczy. Atrakcyjne tereny przyrodnicze, nieskażone przez działalność człowieka mają duże znaczenie dla osób

poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania. Obszar Gminy Strzyżewice charakteryzuje czyste środowisko naturalne i walory krajobrazowe. To interesujące miejsce zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i osób w starszym wieku. Środowisko ma także znaczący wpływ na płaszczyznę techniczną i gospodarczą. Dla sfery technicznej ważne są możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Uwarunkowania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody w dużej mierze decydują o możliwych formach prowadzenia działalności gospodarczej. Z jednej strony jest to bariera dla dalszego rozwoju niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, z drugiej zaś strony, tkwi w tym również potencjał. Gmina Strzyżewice graniczy z miastem wojewódzkim i może stanowić atrakcyjne miejsce dla migracji z dużych miast na obszary podmiejskie atrakcyjne przyrodniczo i ekologicznie. Rodziny z dziećmi lub osoby zbliżające się do wieku emerytalnego mogą uznać tereny Strzyżewic jako tereny atrakcyjne do mieszkania. Zjawisko to może w znacznym stopniu zmienić strukturę demograficzną gminy. Walory przyrodnicze i związane z tym formy ochrony mogą stanowić atrakcyjne miejsce turystyczno – rekreacyjne, co z kolei może również zostać wykorzystane do rozwoju agroturystyki. Ponadto nieskażone środowisko stanowi również niewątpliwy potencjał do rozwoju ekologicznego rolnictwa, a trzeba pamiętać, że popyt na zdrową, ekologiczną żywność jest coraz większy. W tym miejscu widoczne jest przenikanie się sfery gospodarczej ze sferą społeczną. Wykorzystanie potencjałów występujących w przestrzeni gospodarczej może przyczynić się do ograniczenia bezrobocia na terenie Gminy, a co za tym idzie do ograniczenia liczby osób dotkniętych problemami społecznymi i korzystających z pomocy OPS. Trzeba też pamiętać, że jednym z głównych czynników branych pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest możliwość znalezienia pracy oraz odległość od zakładu pracy, dlatego rozwój Gminy w sferze gospodarczej bezpośrednio wpłynie na kondycję sfery społecznej. Należy również zauważyć, że wzrost liczby mieszkańców Gminy pośrednio może przyczynić się do poprawy sytuacji społecznej i gospodarczej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Wśród nowych mieszkańców mogą znaleźć się przedsiębiorcze osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą na terenie Gminy, co z kolei przełoży się na ograniczenie liczby osób bezrobotnych i beneficjentów pomocy społecznej. Działania mające na celu poprawę sfery społecznej na terenie Gminy w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów własnych Gminy, a tym samym do zwiększenia jej możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej oraz środowiskowej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałują zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą oraz środowiskową. Atrakcyjne obiekty mieszkaniowe, podstawowa infrastruktura techniczna

i społeczna znacznie podnoszą atrakcyjność mieszkaniową i gospodarczą danego obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego. Niestety wyżej wymienione obszary są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy. Ogranicza to możliwości inwestycyjne, co wpływa na obniżenie atrakcyjności mieszkaniowej i gospodarczej, a to z kolei wpływa na spadek liczby mieszkańców i liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy. Niemniejsze znaczenie mają problemy w sferze technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej. Zdegradowane środowisko naturalne, zły jakości oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju rolnictwa i agroturystyki. Niniejsze uwarunkowania z kolei przekładają się na spadek liczby mieszkańców i turystów odwiedzających Gminę, a także negatywnie oddziałują na kondycję finansową mieszkańców i samej jednostki samorządu terytorialnego.

Rys. nr 3 Zależności między zjawiskami kryzysowymi

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych z UG

12. Planowany efekt rewitalizacji oraz kierunki działań w ramach określonych celów strategicznych

- **Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu i innych problemów społecznych**

W ramach pierwszego celu strategicznego zaplanowano działania zmierzające do ograniczenia skali bezrobocia, które jest jednym z głównych problemów na przedmiotowym obszarze i implikuje zjawiska kryzysowe w pozostałych przestrzeniach rewitalizacji. Zakłada się, że działania szkoleniowe i aktywizujące osoby bezrobotne wpłyną na ograniczenie tego negatywnego zjawiska, jak i innych problemów bezpośrednio z nim powiązanych tj.:

- problemów społecznych – zatrudnienie osób bezrobotnych i biernych zawodowo przyczyni się do ograniczenia takich negatywnych zjawisk jak ubóstwo, dysfunkcje społeczne, przestępczości czy uzależnienia szczególnie alkoholizm i konflikty z prawem;
- dużej liczby beneficjentów pomocy społecznej – ograniczenie liczby bezrobotnych, wpłynie na zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej, które obecnie pobierają świadczenia właśnie z powodu bezrobocia;
- problemu spadającej liczby mieszkańców Gminy – większa liczba miejsc pracy na przedmiotowym obszarze zachęci potencjalnych mieszkańców do osiedlania się, co wpłynie na wzrost ogólnej liczby mieszkańców Gminy Strzyżewice;
- złych warunków mieszkaniowych – posiadanie pracy wpłynie na budżet poszczególnych gospodarstw domowych, co spowoduje, że mieszkańcy chętniej będą prowadzić działania modernizacyjne i remontowe swoich mieszkań.

Drugim zasadniczym aspektem jest ograniczenie problemów społecznych, które występują na terenie rewitalizowanym i które są bezpośrednio związane z występującym bezrobociem. Dlatego też w ramach pierwszego celu strategicznego zaplanowano działania skierowane do dzieci i młodzieży (dodatkowe zajęcia) oraz nieodpłatne doradztwo prawne. Przewiduje się, że niniejsze przedsięwzięcia doprowadzą przede wszystkim do podniesienia kompetencji kluczowych u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (co przełoży się na lepsze osiągnięcia w nauce, a w dalszej przyszłości wpłynie na organicznie bezrobocia i wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Strzyżewice) oraz aktywizacji społecznej mieszkańców i ich integracji.

W ramach drugiego celu strategicznego zaplanowano działania zmierzające do rozwiązania drugiego głównego problemu zidentyfikowanego na przedmiotowym obszarze - nieodpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej. Pierwszym z działań rewitalizacyjnych jest rewitalizacja Dworku Kołaczkowskich wraz z przylegającym do niego parkiem, który znajduje się w ścisłym centrum miejscowości Strzyżewice. W dworze Kołaczkowskich obecnie znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna, która po przeprowadzonej rewitalizacji będzie mogła w pełni realizować swoje zadania statutowe oraz współdziałać z OPS –em oraz Gminną Komisją Antyalkoholową we realizowaniu projektów społecznych, pomocowych, integracyjnych i profilaktycznych. Projekt umożliwi wygodne korzystanie z infrastruktury około dojazdowej w Strzyżewicach mieszkańcom a także zachęci potencjalnych przedsiębiorców do rozwijania działalności gospodarczej, zapewni warunki do aktywnego spędzania czasu wolnego, co wpłynie na jakość życia mieszkańców, ich integrację rodzin, a przede wszystkim na ich zdrowie. Ponieważ wśród problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano dysfunkcje społeczne, brak zaangażowania i apatię mieszkańców, do realizacji poszczególnych przedsięwzięć np. w ramach zadania zagospodarowanie terenu z rewitalizacją parku mogą zostać zaangażowani mieszkańcy Strzyżewic. Ich zaangażowanie na etapie tworzenia nowych wspólnych przestrzeni może polegać np. na pomocy w uporządkowaniu terenu oraz sadzeniu roślin. Znacznie większy udział przewiduje się na etapie eksploatacji zrewitalizowanego Dworku Kołaczkowskich – mieszkańcy będą dbać o jego utrzymanie w odpowiedniej kondycji - wspólne prace sezonowe i porządkowe polegające np. na przycinaniu trawy, podlewaniu roślin itp., wpłyną na ich integrację i włączenia w życie lokalne oraz budowanie poczucia dobra wspólnego. Niniejsze przedsięwzięcie przyczyni się przede wszystkim do polepszenia warunków życia mieszkańców zdegradowanych terenów, a także pośrednio mogą wpłynąć na włączenie społeczne i zaangażowanie osób wykluczonych społecznie w życie publiczne. Przedmiotowe inwestycje będą miały także pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Termomodernizacja budynku Dworku Kołaczkowskich oraz instalacje odnawialnych źródeł energii przyczynią się do zwiększenia efektywności energetycznej oraz ograniczenia niskiej emisji, co bezpośrednio będzie skutkowało poprawą jakości powietrza na terenie Gminy oraz pośrednio pozytywnie wpłynie na zdrowie i życie wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizowanego – miejscowości Strzyżewice. Zasadniczym przedsięwzięciem mającym na celu rozwiązanie problemu jakim jest nieodpowiednia infrastruktura techniczna i społeczna, jest remont i przebudowa Dworku Kołaczkowskich w Strzyżewicach, rewitalizacja ścisłego centrum miejscowości Strzyżewice i rewitalizacja parku w Strzyżewicach, który dla mieszkańców

Strzyżewic ma znaczenie historyczne. Niniejsze przedsięwzięcie wpłynie na podniesienie standardu życia mieszkańców, i zapewni lepsze warunki życia. Podsumowując, wymienione wyżej zadania przyczynią się do rozwiązania problemu osób dysfunkcyjnych (bezrobotnych, ubogich, wykluczonych) oraz nieodpowiedniej infrastruktury społecznej i technicznej na obszarze rewitalizowanym. Przewiduje się, że ich realizacja spowoduje przede wszystkim:

- wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizacji - odpowiednia infrastruktura zachęci przedsiębiorców do lokowania działalności gospodarczej na tym terenie;
- poprawę jakości środowiska – budynek Dworu Kołaczkowskich charakteryzujące się odpowiednimi standardami energetycznymi i odpowiednią infrastrukturą kanalizacyjną przyczynią się do poprawy jakości powietrza, wód oraz gleb na terenie rewitalizowanym;
- poprawę warunków życiowych – właściwa infrastruktura około dojazdowa korzystnie wpłynie na komfort życia i codzienne funkcjonowanie wszystkich mieszkańców Strzyżewic. Wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych ograniczy zapotrzebowanie na paliwa kopalne i obniży koszty związane z utrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach. Działania termomodernizacyjne wyeliminują problem jakim jest występowanie pleśni i grzyba w nieocieplonym budynku Dworku Kołaczkowskich;
- ograniczenie problemów społecznych – oddanie do użytku zrewitalizowanego Dworku Kołaczkowskich zmniejszy zjawisko bezrobocia – zostaną stworzone nowe miejsca pracy, zrewitalizowany park, zamontowanie monitoringu i oświetlenia zlikwiduje występujące obecnie na tym terenie zjawisko picia alkoholu, chuligaństwa agresywnych zachowań środowisk patologicznych wymagających interwencji policji. Odpowiednie warunki do spędzania wolnego czasu wpłyną korzystnie na samopoczucie mieszkańców, co przełoży się na poprawę relacji rodzinnych, większą aktywność społeczną oraz integrację społeczną. Oprócz rozwiązania wyżej wskazanych problemów zakłada się, że działania rewitalizacyjne pośrednio przyczynią się do wzrostu dochodów Gminy – wzrost liczby mieszkańców i podmiotów gospodarczych w wyniku przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych wpłynie na wzrost dochodów Gminy Strzyżewice, co spowoduje, że będzie ona miała więcej środków na inwestycje m.in. w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, co z kolei przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy i poprawę jakości środowiska. Reasumując należy stwierdzić, że planowany efekt rewitalizacji stanowi

odpowiedź na przeprowadzona diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych. Natomiast cele wyznaczone do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023 są adekwatne do potrzeb, a ich osiągnięcie spowoduje eliminację lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji.

13. Lista projektów głównych z harmonogramem ich realizacji

Projekty wyznaczone do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023 są odpowiedzią na postawione cele. Ich wdrożenie jest niezbędne do rozwiązania zdiagnozowanych sytuacji problemowych. Główne projekty rewitalizacyjne to takie, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i nie rozwiąże zdiagnozowanych sytuacji problemowych.

Podstawowe dane o przedsięwzięciu inwestycyjnym , przewidzianym do realizacji w ramach " <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023</i> "	
Nazwa przedsięwzięcia inwestycyjnego (tytuł projektu)	Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację - „Rewitalizacja zespołu dworsko – parkowego w miejscowości Strzyżewice”
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miejscowość Strzyżewice
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Gmina Strzyżewice
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu, cel projektu	Projekt dotyczy rewitalizacji zespołu dworsko - parkowego w Strzyżewicach w obrębie działki nr ewid. 804/12. Zakres projektu dotyczy zmiany sposobu użytkowania budynku z funkcji administracyjno – biurowej, handlowej i magazynowej (piwnic budynku) Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Strzyżewicach na nowe funkcje użyteczności publicznej, opieka zdrowotna, gastronomia, usługi kulturalne poprzez przeprowadzenie kompleksowego remontu budynku dworku Kołaczkowskich o powierzchni 716,88 m ² , w którym powstanie ośrodek zdrowia, świetlica wiejska, sale warsztatowe, miejsce spotkań dla seniorów oraz organizacji pozarządowych, oddział Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice oraz wyremontowane zostaną mocno zniszczone pomieszczenia Gminnej Biblioteki Publicznej im. Ewy Kołaczkowskiej. Wykonane zostanie również zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku dworku Kołaczkowskich na podstawie projektu zagospodarowania. Zakres ten obejmował będzie m.in. małą architekturę, parking, chodniki, oświetlenie parkowe, ogrodzenie, nasadzenia, przebudowę dojazdów do budynku

	<p>dworku.</p> <p>Realizacja planowanej inwestycji umożliwi wprowadzenie nowych aktywności, które pozwolą na eliminację istniejących problemów społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie strefy zdrowia, - utworzenie zaplecza gastronomicznego, - organizacje wystaw, warsztatów o charakterze okolicznościowym, szkoleń aktywizujących, - utworzenie miejsca w dworku oraz w jego otoczeniu dla seniorów (ławeczki, stoliki do szachów itp.) – będzie to odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez seniorów i umożliwi uczestnictwo seniorów w mających tam miejsce wydarzeniach, - prowadzone będą mitingi książki, objazdowe wystawy, spotkania z „ciekawymi ludźmi i artystami”, wydarzenia i imprezy tematyczne oraz okolicznościowe, - prowadzone będą również terapie i profilaktyka uzależnień – działania te będą miały na celu wyciągnięcie osób uzależnionych z nałogów oraz pomoc w powrocie do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, - organizowanie imprez plenerowych, festynów, wydarzeń okolicznościowych, eventów. <p>Realizacja planowanego przedsięwzięcia sprawi, że zrewitalizowany obszar stanie się miejscem tętniącym życiem społecznym i kulturalnym oraz wzmocni potencjał rozwojowy LOF. Przywrócona wewnętrzna spójność architektoniczna przyczyni się do ożywienia aktywności społecznych, gospodarczych oraz ruchu turystycznego. Projekt wsparty będzie również projektami „miękkimi” finansowanymi ze środków EFS. Dotyczyć będą m.in. aktywizacji zawodowej obejmującej różne formy wsparcia: poradnictwo, staże, kursy itp.</p>	
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (tak/nie) lub uzyskana decyzja o warunkach zabudowy	TAK	
Planowane efekty realizacji inwestycji (np.: powierzchnia zmodernizowanego budynku, powierzchnia terenu objętego rewitalizacją, liczba utworzonych miejsc pracy)	Efekty realizacji inwestycji: <u>1 miejsce pracy</u> , powierzchnia terenu objętego renowacją 2,2984 ha. Powierzchnia przebudowanego budynku 716,88m ² ,	
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego:	4 019 104, 00	
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia:	2018
	Termin zakończenia:	2020
Przewidywane	wkład własny	15%

źródła finansowania	(np. z budżetu gminy)	
	fundusze UE	RPO WL na lata 2014-2020 lub PROW na lata 2014-2020
	Inne źródła finansowania	budżet gminy
Powiązania krzyżowe Projektu z projektami miękkimi		Zespół dworsko – parkowy wraz z ogrodzeniem podjazdami, parkingami będzie służył w realizacji projektów społecznych, mających na celu zmniejszenie bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu i innych w Strzyżewicach. W budynku będą miały siedzibę miejscowe Stowarzyszenia. Wszystkie projekty będą realizowane w oparciu o pomieszczenia w dworku, między innymi przy udziale OPS, Stowarzyszeń, Biblioteki oraz Gminnej Komisji Antyalkoholowej.
Uzasadnienie wyboru tego zadania do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023		Głównym problemem terenu przewidzianego do rewitalizacji są negatywne zjawiska społeczne generowane przez zniszczenie lub nieodpowiednie wykorzystanie przestrzeni publicznej zarówno pod względem przestrzennym, estetycznym czy funkcjonalnym. Jest to teren ścisłego centrum miejscowości, charakteryzujący się niekorzystnymi wskaźnikami społecznymi i częściowo wymagającą działań inwestycyjnych związanych z zabudową i przestrzenią. Na terenie miejscowości brakuje placówek opieki zdrowotnej; ponadto zauważa się: niską aktywność gospodarczą mieszkańców;- skutkiem tej sytuacji jest przyciąganie zjawisk patologicznych (picie alkoholu w zniszczonym parku przydworskim), co znacząco pogarsza estetykę miejscowości, a także powoduje zagrożenie.

Podstawowe dane o projekcie socjalnym lub działaniach społecznych,
przewidzianym do realizacji w ramach "*Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023*"

Tytuł projektu	„Moja przyszłość w moich rękach”
Cel projektu	Wsparcie dla młodzieży i ukierunkowanie, a także efektywne wykorzystanie czasu wolnego
Realizator projektu	Gmina Strzyżewice/ Ośrodek Pomocy Społecznej, nowy ZOZ w Strzyżewicach
Partnerzy społeczni	Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kołaczekowskiej w Strzyżewicach/Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Żabiej Woli

Adresaci/ beneficjenci społeczni		Młodzież w wieku 15-29 lat z terenu Strzyżewic
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu,		Do projektu przystąpi 10-12 osobowa grupa młodzieży ze Strzyżewic. Otrzymają najpierw warsztaty umiejętności społecznych + warsztaty zarządzania czasem (może być wolontariat) + I część fotografii (do grudnia 2018 r.). Marzec, kwiecień, maj II część fotografii + spływ kajakowy i ognisko na zakończenie
Planowane efekty projektu		Nastąpi niwelowanie największego spożywania alkoholu w samych Strzyżewicach poprzez uświadomienie i pokazanie efektów zarządzania czasem
Szacunkowy koszt projektu:		20.000,00 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia:	X.2018 r.
	Termin zakończenia:	V.2019 r.
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	10.000,00 zł
	fundusze UE	-
	Inne źródła finansowania	10.000,00 zł
Uzasadnienie wyboru tego zadania do realizacji w ramach LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY Strzyżewice na lata 2016-2023		Obecnie w statystykach Strzyżewice pozostają jedyną miejscowością w Gminie Strzyżewice o największym natężeniu i nasileniu zjawisk patologicznych typu alkoholizm, przestępczość. Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach dotychczas prowadził wiele działań poprzez projekty systemowe i konkursowe w partnerstwie zmierzające do niwelowania powyższych zjawisk poprzez aktywizację młodzieży. Niemniej jednak działań o podobnym charakterze nie było, dlatego też widzimy taką potrzebę. Miejscowość Strzyżewice stanowi centrum gminy w związku z lokalizacją tam Urzędu Gminy, banku i innych instytucji. Winna zatem być wizytówką naszej gminy.

<p>Podstawowe dane o projekcie socjalnym lub działaniach społecznych, przewidzianym do realizacji w ramach "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023"</p>	
Tytuł projektu	„Od bierności do aktywności”
Cel projektu	Aktywizacja zawodowa bezrobotnych, zmniejszenie alkoholizmu i działań niezgodnych z prawem w miejscowości Strzyżewice „zapobieganie integracja społeczna”.
Realizator projektu	Ośrodek Pomocy Społecznej, 2017-22, RPO WL, Budżet Gminy
Partnerzy społeczni	Gminna Biblioteka Publiczna
Adresaci/ beneficjenci społeczni	Osoby 40+zagrożone wykluczeniem społecznym z terenu miejscowości Strzyżewice
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu,	<p>Grupę docelową stanowi 10 osób bezrobotnych w wieku 40+, kwalifikujących się do świadczeń z pomocy społecznej. Uczestnicy zostaną objęci zróżnicowanym wsparciem w oparciu o zastosowanie instrumentów aktywnej integracji, wynikających z przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjałów uczestników. Uczestnicy skorzystają z instrumentów ukierunkowanych na znalezienie zatrudnienia.</p> <p>W związku z powyższym zaplanowano zastosowanie instrumentów aktywnej integracji realizowanych przez pracownika socjalnego, psychologa, doradcę zawodowego, terapeuty, informatyka, wykonawcę usług.</p> <p>Instrumenty aktywnej integracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kurs zawodowy wg potrzeb - aktywizacja zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, społeczna - przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie i podwyższenie kwalifikacji zawodowych
Planowane efekty projektu	Zaktywizowanie zawodowe uczestników projektu i podjęcie przez przynajmniej część tych osób -5 działań zawodowych. Uniezależnienie się ekonomiczne od pomocy społecznej

Szacunkowy koszt projektu:		Wartość projektu 55 000,00 zł	
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia:	10.2018	
	Termin zakończenia:	03.2019	
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	10-15%	
	fundusze UE	90- 85%	
	Inne źródła finansowania	Środki krajowe	
Uzasadnienie wyboru tego zadania do realizacji w ramach LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY Strzyżewice na lata 2016-2023		Projekt odnosi się do problemów występujących na terenie miejscowości Strzyżewice, głównie bezrobocia. Pomoże zwiększyć aktywność, samodzielność zawodową, społeczną osób bezrobotnych na rynku pracy. Poza tym przyczyni się do zmniejszenia liczby osób bezrobotnych, zapobiegnie szerzeniu się destrukcyjnych postaw np. alkoholizmu mocno obecnego w Gminie oraz zwiększy integrację w środowisku osób bezrobotnych 40+ zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dzięki realizacji tego projektu poprawi się jakość życia mieszkańców Strzyżewic	

Podstawowe dane o projekcie socjalnym lub działaniach społecznych , przewidzianym do realizacji w ramach " <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023</i> "	
Nazwa przedsięwzięcia	Książka i czasopismo na telefon
Lokalizacja przedsięwzięcia	Strzyżewice
Organizator/realizator przedsięwzięcia	Biblioteka Gminna w Strzyżewicach
Partnerzy społeczni (jeśli dotyczy)	OPS, Stowarzyszenia, Wolontariat
Krótki opis przedsięwzięcia/założenia merytoryczne, rzeczowe	Projekt wychodzi naprzeciw ograniczeniom z poruszaniem się i dotarciem do biblioteki po książkę lub czasopismo. Książka lub czasopismo po złożeniu zamówienia będą dostarczane do domu czytelnika. W projekcie przewidziano również rozmowy doradzające wybór pozycji czytelniczej Projekt jest skierowany do osób terenów poddanych rewitalizacji, które wymagają z racji przyczyn niezależnych od siebie (niepełnosprawność, długotrwała choroba itp.) nie mogą osobiście wypożyczyć sobie książki lub czasopisma. Koszty projektu mogą być związane są głównie z komunikacją samochodową pracownika i jego czasem pracy.

Termin realizacji zadania	2018-2023
Szacowany koszt zadania (PLN)	1 000,00
Przewidywana źródła finansowania	Budżet gminy
Powiązanie krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację - „Rewitalizacja zespołu dworsko – parkowego w miejscowości Strzyżewice”
Uzasadnienie wyboru zadania do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji	Projekt jest skierowany do osób terenów poddanych rewitalizacji, które wymagają z racji przyczyn niezależnych od siebie (niepełnosprawność, długotrwała choroba itp.) nie mogą osobiście wypożyczyć sobie książki lub czasopisma. Książka po złożeniu zamówienia będzie dostarczana do domu czytelnika.

Podstawowe dane o projekcie socjalnym lub działaniach społecznych , przewidzianym do realizacji w ramach " <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023</i> "	
Nazwa przedsięwzięcia	Biblioteka miejscem rozwijania zainteresowań oraz spotkań i wspólnych działań dzieci i osób starszych na rzecz środowiska
Lokalizacja przedsięwzięcia	Strzyżewice
Organizator/realizator przedsięwzięcia	Gminna Biblioteka Publiczna
Partnerzy społeczni (jeśli dotyczy)	OPS, Stowarzyszenia, Wolontariat
Krótki opis przedsięwzięcia/założenia merytoryczne, rzeczowe	Projekt jest skierowany do osób starszych i dzieci z obszaru poddanego rewitalizacji, jego celem jest integracja międzypokoleniowa rozwijanie zainteresowań artystycznych oraz utrzymanie zdolności manualnych u osób starszych i rozwijanie ich u dzieci. W cotygodniowych spotkaniach będą prowadzone warsztaty plastyczne i rękodzielnicze oraz wystawy efektów tych prac. Projekt pozwoli na wymianę spojrzenia na współczesny świat między pokoleniem dziadków i wnuków. Zakupione zostaną materiały potrzebne do realizacji projektu. Projekt będzie realizowany cyklicznie 12 razy w roku na terenie Biblioteki i parku.. Promocja projektu na tablicach umieszczonych w parku..
Termin realizacji zadania	2019-2020
Szacowany koszt zadania (PLN)	2 000,00
Przewidywana źródła finansowania	Budżet gminy
Powiązanie krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację - „Rewitalizacja zespołu dworsko – parkowego w miejscowości Strzyżewice

Uzasadnienie wyboru zadania do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji	Projekt ma za zadanie zwiększenie aktywności dzieci i młodzieży oraz starszych mieszkańców obszaru zdegradowanego poddanych rewitalizacji w Gminie Strzyżewice, integrację społeczną osób wykluczonych i między pokoleniową, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami. Osoby starsze są z racji wieku i braku zajęcia są marginalizowane społecznie.- projekt przywróci im poczucie godności i pokaże jak bardzo są potrzebni młodszymi pokoleniom.
---	--

Harmonogram realizacji zadań Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023

Nazwa zadania	Rozpoczęcie realizacji	Zakończenie realizacji	Czas realizacji	Podmiot odpowiedzialny/ lider
Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację - „Rewitalizacja zespołu dworsko – parkowego w miejscowości Strzyżewice”	07.2018 r.	08.2019 r.	1 rok	Gmina Strzyżewice
„Moja przyszłość w moich rękach” Wsparcie dla młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych poprzez wskazanie możliwości właściwego, odpowiedzialnego pokierowania własnym życiem i zarządzania czasem.	10.2019 r.	05.2020 r.	7 miesięcy	OPS, Gmina Strzyżewice
„Wczoraj ja - jutro my” Utworzenie punktu terapeutycznego dot. uzależnień	01.01.2019 r.	31.12.2023 r	Zadanie będzie miało charakter stałych działań	Gmina Strzyżewice, OPS Partnerzy projektu: Stowarzyszenia
„Od bierności do aktywności” Aktywizacja zawodowa bezrobotnych, zmniejszenie alkoholizmu i działań niezgodnych z prawem w miejscowości Strzyżewice,, zapobieganie integracja społeczna.	10.2019 r.	03.2020 r.	6 miesięcy i w razie potrzeby będzie powtarzane	OPS Parter: Biblioteka Gminna

Książka i czasopismo na telefon	09.2019 r.	31.2023 i nadal	Projekt realizowany jako zadanie stałe biblioteki	Biblioteka Gminna OPS Stowarzyszeniami Wolontariat
Biblioteka miejscem rozwijania zainteresowań oraz spotkań i wspólnych działań dzieci i osób starszych na rzecz środowiska	09.2019 r.	09.2020 r.	1 rok i w razie potrzeby powtarzany	Biblioteka Gminna OPS, Stowarzyszenia Wolontariat

Termin realizacji zadań społecznych jest uzależniony od zakończenia projektu inwestycyjnego, ponieważ Gmina nie posiada w miejscowości Strzyżewice innego obiektu publicznego, który mógłby posłużyć jako miejsce przygotowywania i prowadzenia działań społecznych.

13.1. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023 prócz głównych projektów rewitalizacyjnych, zidentyfikowano także inne działania, które bezpośrednio nie przyczyniają się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenach rewitalizowanych, ale powodują wzmocnienie wzajemnych efektów skutkując ich maksymalizacją tzw. efekt synergii. Wśród projektów tych należy wymienić przedsięwzięcia jakie zostały zaplanowane w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Strzyżewice oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2019:

1. Zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki wśród dzieci i młodzieży – w ramach tego działania przewidziano:
 - Rozpoznawanie w środowisku rodzin z problemem alkoholowym i uzależnieniem od narkotyków przez OPS, Policję, szkoły. Ośrodek Zdrowia w celu podjęcia stosownej pomocy.
 - Motywowanie osób uzależnionych i współ uzależnionych do uczestnictwa w mitingach AA.
 - Umożliwienie dojazdu do Punktu Konsultacyjnego w Lublinie w celu uzyskania informacji o możliwościach podjęcia leczenia poprzez zabezpieczenie środków na przejazd.

- Ścisłe powiązanie przyznawanej przez OPS pomocy z utrzymaniem abstynencji alkoholowej przez osoby z niej korzystające. Zobowiązanie tych osób do podjęcia leczenia odwykowego lub uczestnictwa w mitingach grupy AA w Lublinie.

- Organizacja i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej w ośrodkach zdrowia, urzędzie gminy oraz OPS.

2. Pomoc dla członków rodzin z problemami alkoholowymi w tym pomocy psychospołecznej, prawnej a przede wszystkim ochrony przed przemocą w rodzinie – w ramach tego działania przewidziano:

- Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności związanych z obowiązkiem poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków.

- Wspieranie lekarza pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji.

- Finansowanie programów profilaktycznych.

- Dofinansowanie obozów, kolonii, wycieczek dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie lub narkomanią.

- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

- Występowanie z wnioskiem do Prokuratury w sprawie znęcania się nad rodziną (policja, OPS).

- Udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom tego potrzebującym.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także działań na rzecz dożywiania dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią czy przemocą domową – w ramach niniejszego działania przewidziano:

- Organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych.

- Wspieranie działań mających na celu umożliwienie młodzieży spędzania wolnego czasu poprzez udział w zajęciach sportowych, a także umożliwienie zakupu sprzętu sportowego.

- Działalność profilaktyczna w formie konkursów, festynów, pikników dla młodzieży.
 - Popularyzacja wiedzy na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych i wynikających z tego zagrożeń np. poprzez propagowanie ulotek, plakatów.
 - Wspieranie lokalnych inicjatyw propagujących trzeźwy styl życia.
 - Podejmowanie działań edukacyjnych wiekowych na sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych.
 - Działalność na rzecz bezpieczeństwa w miejscach publicznych w kontekście problematyki alkoholowej oraz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych pomocnych w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałania przemocy domowej.

Ww. działania będą realizowane w 2017, 2018 roku. Trzeba wskazać, że powyższe przedsięwzięcia oraz główne projekty rewitalizacyjne są ze sobą ściśle powiązane. Działania te są spójne ze sobą pod względem lokalizacji - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Narkomanii obowiązuje na terenie całej Gminy Strzyżewice, w tym również na terenie sołectwa Strzyżewice i również na tym terenie będzie on realizowany. Ponadto powyższe działania mają na celu kształtowanie nowego stylu życia, ograniczenie spożycia alkoholu, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i problemów alkoholowych oraz działań zapobiegających powstawaniu nowych zagrożeń, zatem są one zgodne z jednym z głównych celów rewitalizacji jakim jest ograniczenie skali bezrobocia i problemów społecznych.

Tytuł projektu	Warsztaty artystyczne i kulinarne „Rodzinne święta”
Cel projektu	Celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, zwiększenie integracji społecznej, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktywności społecznej
Realizator projektu	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Żabiej Woli i inne Stowarzyszenia
Partnerzy społeczni	OPS, Gminna Biblioteka Publiczna
Adresaci/ beneficjenci społeczni	Mieszkańcy Strzyżewic- dorośli, starsi, dzieci młodzież

Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu,		Grupę docelową stanowią mieszkańcy Strzyżewic – rodziny z dziećmi szczególnie zagrożone wykluczeniem. Projekt będzie miał charakter warsztatowy.
Planowane efekty projektu		Integracja społeczna mieszkańców wsi Strzyżewice, ograniczenie alienacji, kultywowanie tradycji świątecznych.
Szacunkowy koszt projektu:		Wartość projektu 55 000,00 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia:	Warsztaty będą odbywać się przed Świątami Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy.
	Termin zakończenia:	Warsztaty będą odbywać się przed Świątami Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy.
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	5%
	fundusze UE	95
	Inne źródła finansowania	Środki krajowe
Uzasadnienie wyboru tego zadania do realizacji w ramach LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY Strzyżewice na lata 2016-2023”		W miejscowości Strzyżewice potrzebne są działania integracyjne i aktywizujące. Święta w kulturze polskiej są bardzo ważne i mogą stanowić podstawę do aktywizacji i włączenia społecznego spowodować zacieśnienie więzi społecznych wśród mieszkańców oraz pokazać, że można dobrze spędzać czas bez alkoholu. Realizacja projektu pozwoli też na zwiększenie udziałów w działalności społecznej organizacji pozarządowych.

14. Nawiązanie do dokumentów strategicznych

Lokalny Program Rewitalizacji jest narzędziem stanowiącym jedno z podstawowych działań zmierzających do osiągnięcia stanu zrównoważonego rozwoju danej jednostki terytorialnej. Jej sens opiera się na kompleksowym procesie przemian społecznych, ekonomicznych, przestrzennych i technicznych, który służy wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego zdegradowany obszar Gminy.

14.1. Strategia Rozwoju Lokalnego Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020

Misją Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego jest uruchomienie wielokierunkowych procesów rozwojowych w regionie umożliwiających trwałą i zrównoważony rozwój województwa, przyczyniających się do poprawy jakości życia i wzrostu dobrobytu mieszkańców Lubelszczyzny.

Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2023 są zbieżne z kierunkami rozwoju zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 – 2020, której głównym celem jest osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego Lubelszczyzny poprzez zwiększenie konkurencyjności województwa oraz optymalne wykorzystanie jego wewnętrznych potencjałów rozwojowych.

Wśród priorytetowych kierunków rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020 wymienia się:

1. Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy.

Dokument zakłada, iż inicjacja i powodzenie procesów modernizacyjnych na gruncie struktury regionalnej gospodarki oraz zwiększenie jej konkurencyjności będzie stanowiło jedno z głównych wyzwań rozwojowych województwa w ciągu najbliższych kilkunastu lat. Od postępów w restrukturyzacji i unowocześnianiu regionalnej gospodarki w dużym stopniu będzie uzależniony trwały rozwój województwa oraz jego zdolność do minimalizacji opóźnienia gospodarczego.

2. Rozwój nowoczesnego społeczeństwa i zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy.

Cele operacyjne w ramach tego priorytetu to m.in.:

- Wzmocnienie i wykorzystanie kapitału kulturowego i społecznego w regionie;
- Poprawa bezpieczeństwa i ładu publicznego.

3. Poprawa atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego.

W myśl Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, o stopniu atrakcyjności i spójności przestrzennej regionu decydują takie czynniki jak jego dostępność komunikacyjna, stan środowiska naturalnego i kulturowego, ład przestrzenny oraz stan sieci osadniczej, w tym stopień rozwoju ośrodków miejskich i otaczających je obszarów wiejskich.

Głównymi działaniami, jakie należy podjąć w celu poprawy atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego jest zwiększenie dostępności komunikacyjnej regionu poprzez stworzenie kluczowej infrastruktury umożliwiającej sprawne powiązanie transportowe obszaru województwa z głównymi ośrodkami gospodarczymi w kraju i Europie, oraz poprawa drożności transportowej wewnątrz regionu warunkowanej poprawnym stanem technicznym dróg i rozwiniętą siecią lokalnych połączeń kolejowych.

Jak wskazuje Strategia, warunkiem spójności regionu jest wypełnianie przez Gminy swoich funkcji rozwojowych.

Do celów operacyjnych priorytetu trzeciego zaliczono:

- a) poprawę dostępności komunikacyjnej województwa,
- b) zachowanie i wzmacnianie różnorodności przyrodniczej, krajobrazowej i kulturowej Lubelszczyzny,
- c) rozwój ośrodków miejskich oraz funkcji metropolitalnych Lublina,
- d) poprawę jakości życia mieszkańców wsi oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

4. Rozwój współpracy międzyregionalnej oraz poprawa skuteczności wdrażania polityki rozwoju regionu.

Istotnym wyzwaniem rozwojowym województwa lubelskiego jest wzrost szerokokorozumianego kapitału społecznego regionu. Strategia wskazuje, że dobrze zorganizowana i wielopłaszczyznowa współpraca wśród mieszkańców Lubelszczyzny, oddziałuje istotnie na zdolność instytucjonalną regionu oraz może być doskonałym narzędziem wymiany doświadczeń i wiedzy w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

14.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowi podstawowy instrument prowadzenia przez samorząd województwa własnej polityki rozwoju przestrzennego, narzędzie służące porządkowaniu funkcjonalnemu i aktywizacji całego regionu, a także określające wymiar przestrzenny rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i warunki realizacji zadań zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego.

14.3. Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022

Zgodnie z założeniami podstawowego dokumentu strategicznego powiatu lubelskiego, jego misją koncentruje się wokół działań nakierowanych na stworzenie dogodnych warunków do życia dla mieszkańców poprzez poprawę dostępu do infrastruktury, podniesienie poziomu oświaty i ochrony zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i ograniczanie negatywnych zjawisk wykluczenia społecznego, a także rozwój przedsiębiorczości i sektora rolnego przy udziale samorządu kierującego się zasadami współdziałania i partnerstwa.

Podjęcie działań operacyjnych zaplanowano w trzech, zidentyfikowanych pod względem uwarunkowań rozwoju powiatu, obszarach priorytetowych:

Priorytet 1. *Rozwinięty rynek pracy i sprawnie funkcjonująca gospodarka;*

Osiągnięcie oczekiwanych efektów w określonym powyżej obszarze strategicznym możliwe będzie dzięki realizacji celów operacyjnych nakierowanych na:

- a) rozwój infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki,
- b) poprawę efektywności sektora rolnego i przetwórczego,
- c) rozwój przedsiębiorczości pozarolniczej oraz samo zatrudnienia,
- d) rozwój branży turystycznej w oparciu o zintegrowane produkty turystyczne

Priorytet 2. *Lepszy dostęp do infrastruktury i usług publicznych poprawiających jakość życia mieszkańców;*

Cele operacyjne zaplanowane dla powyższego obszaru priorytetowego zakładają:

- a) rozwój infrastruktury sprzyjającej ochronie środowiska naturalnego,
- b) poprawę dostępności do usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- c) wzrost poziomu wykształcenia oraz jakości usług edukacyjnych w powiecie,
- d) wzrost dostępności do usług kultury, sportu oraz rekreacji,
- e) rozwój usług i inicjatyw na rzecz integracji społecznej.

Priorytet 3. *Sprawna i przyjazna dla ludzi i biznesu administracja.*

Realizacji założeń niniejszego obszaru priorytetowego służą następujące cele operacyjne:

- a) poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego,
- b) poprawa jakości rządzenia w powiecie oraz cyfryzacja administracji,
- c) marketing gospodarczy.

14.4. Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2015 została uchwalona uchwałą Nr XXXII/180/17 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 10 maja 2017 roku..

Celem działania Gminy Strzyżewice jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, co można rozumieć jako misję zapewnienia jak najlepszych warunków świadczenia usług społecznych a co za tym idzie, dążenie Gminy Strzyżewice do wyrównywania dysproporcji pomiędzy Gminą a regionami naszego województwa o wysokim poziomie rozwoju, co pozwoliłoby na stworzenie naszym mieszkańcom optymalnych warunków do życia i rozwoju działalności.

Wizja strategii jest to ujęta w sposób najbardziej syntetyczny deklaracja władz samorządowych, co do kierunków przyszłego rozwoju gminy i brzmi: **Gmina Strzyżewice to silny ośrodek mieszkalny o znaczeniu regionalnym, posiadający modelowo rozwijającą się infrastrukturę techniczną, charakteryzujący się wysoką aktywnością społeczną mieszkańców, interesującą i bogatą ofertą edukacyjno-kulturalną oraz rekreacyjno-wypoczynkową, a także rozwijającym się rynkiem pracy oraz przedsiębiorczością, przy poszanowaniu rolniczego charakteru obszaru oraz dbałości o ekologię i stan środowiska naturalnego.**

Misja to syntetyczne określenie działań podejmowanych przez wszystkich zainteresowanych rozwojem Gminy, czyli lokalny samorząd, instytucje publiczne i prywatne oraz mieszkańców

i zmierzających do osiągnięcia określonej wizji rozwoju Gminy. Analiza dotychczasowego rozwoju Gminy Strzyżewice, ocena uwarunkowań zewnętrznych oraz przeprowadzone badania i konsultacje społeczne wskazują na ukształtowanie następującej misji: **Gmina Strzyżewice dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem mieszkalniczym i gospodarczym, o stale rosnącym poziomie życia, zamożności i aktywności społecznej mieszkańców, dzięki efektywnemu wykorzystaniu położenia oraz wewnętrznych (endogenicznych) potencjałów, rozwoju przedsiębiorczości i infrastruktury technicznej, przy poszanowaniu środowiska naturalnego (obszar zrównoważonego rozwoju).** Określenie misji rozwoju gminy sprowadza się do sprecyzowania istoty działalności gminy na rzecz społeczności lokalnej. Wizja sformułowana w Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice zakłada, że w 2025 roku będzie obszarem rozwoju społeczno-gospodarczego i aktywizacji zawodowej, przyjaznym społeczności lokalnej i przybyszom/gościom. Będzie to miejsce o silnej tożsamości i lokalnym patriotyzmie, kultywujące dziedzictwo lokalne z rozwiniętą infrastrukturą techniczną i publiczną w oparciu o zachowanie norm bezpieczeństwa i ekologii oraz zasad zrównoważonego rozwoju. Misją gminy jest osiągnięcie na jej obszarze stanu zrównoważonego rozwoju oraz oparcie jej rozwoju na współpracy z podmiotami zewnętrznymi, racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, rozwoju społeczno-gospodarczym i infrastrukturalnym, będącym podstawą wysokiej jakości życia mieszkańców.

Konstrukcja celu głównego Gminy Strzyżewice wynika z analiz SWOT i SWOT/TOWS, które wskazują na przyjęcie strategii dynamicznej – maksymalizacji wpływu posiadanych mocnych stron, przy wykorzystaniu pojawiających się szans. W związku z powyższym cel główny Strategii brzmi:

Wzrost jakości życia i zamożności mieszkańców Gminy Strzyżewice dzięki zapewnieniu spójności terytorialnej poprzez rozwój infrastruktury technicznej, lokalnej gospodarki i kapitału społecznego oraz zwiększeniu znaczenia gminy jako obszaru atrakcyjnego dla inwestycji w sferze mieszkalnictwa i przedsiębiorczości w obszarze funkcjonalnym Lublina, przy poszanowaniu rolniczego charakteru obszaru.

Cel główny Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice 2016-2025 jest zgodny z celami głównymi / strategicznymi / misjami dokumentów wyższego rzędu oraz z poszczególne priorytety rozwoju Gminy Strzyżewice są w pełni zgodne z celami kluczowych dokumentów wyższego rzędu, tj. ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego oraz ze Strategią Rozwoju Powiatu Lubelskiego.

Cele szczegółowe:

1. Cel szczegółowy 1: Podniesienie znaczenia i atrakcyjności gospodarczej Gminy Strzyżewice poprzez wspieranie przedsiębiorczości i budowanie warunków do inwestycji przy uwzględnieniu rolniczego charakteru regionu.
2. Cel szczegółowy 2: Zwiększenie atrakcyjności i znaczenia Gminy Strzyżewice jako regionalnego ośrodka osiedleńczego (mieszkalnego) poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej i rekreacyjno - wypoczynkowej w oparciu o ekologię i zasady zrównoważonego rozwoju.
3. Cel szczegółowy 3: Wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz zwiększenie aktywności społecznej oraz podniesienie jakości usług edukacyjno - kulturalnych i społecznych.

Dzięki zdefiniowaniu strategicznych obszarów problemowych (priorytetów) możliwe stało się określenie kierunków interwencji – przypisanie celów szczegółowych (operacyjnych problemowych obszarów rozwoju).

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2025 jest jednym z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa ona priorytety i cele polityki rozwoju społeczno - gospodarczego niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Strategia łączy różne aspekty rozwojowe Gminy, zatem Program Rewitalizacji (ukierunkowany przede wszystkim na rozwój społeczny i gospodarczy Gminy) jest dokumentem operacyjnym, podrzędny w stosunku do Strategii Rozwoju Gminy. Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2025 jest dokumentem, który wskazuje strategiczne kierunki działań na rzecz likwidacji istniejących problemów w sferze: społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, ekologicznej i przestrzennej, na których powinna być skoncentrowana uwaga władz lokalnych w perspektywie do 2025 roku, aby lepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców. Już w tym miejscu widoczna jest spójność najważniejszego dokumentu strategicznego, obowiązującego na terenie Gminy Strzyżewice z Programem Rewitalizacji, który jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej i ekonomicznej, ale także przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej oraz kulturowej, zmierzającym do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Aspekty związane z rewitalizacją znalazły się we wszystkich

zasadniczych częściach Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2025 tj. zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej. W części diagnostycznej strategii przedstawiono kwestie odnoszące się do rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzennego oraz związane z dostępem do usług publicznych. Szczegółowej analizie poddano między innymi zagadnienia lokalnego rynku pracy, w tym strukturę bezrobocia, przemiany gospodarcze, aktywność społeczną, stan środowiska przyrodniczego oraz potencjał kulturowy Gminy. Przekroje analizy są zasadniczo skorelowane z podstawowymi wymiarami rewitalizacji.

14.5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzyżewice na lata 2014 – 2020

Cele nadrzędne i priorytety Strategii

A. Likwidacja zjawiska ubóstwa wśród mieszkańców i poprawa jakości ich życia.

Realizacja tego celu będzie możliwa dzięki wsparciu ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej w formie udostępnienia osobom potrzebującym środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych w formie pomocy materialnej, rzeczowej i usługowej. Pomoc ta dostosowywana jest do indywidualnych potrzeb osób i rodzin. Mogą one uzyskać wsparcie w formie świadczeń rodzinnych, realizacji obowiązku alimentacyjnego, zapewnienia dzieciom posiłków w placówkach dydaktycznych, wsparcia dla osób samotnych i chorych nie mogących samodzielnie funkcjonować przez umieszczenie ich w domu pomocy społecznej, czy w konsekwencji zapewnienie godnego pochówku dla nich.

B. Tworzenie planu przeciwdziałania bezrobociu.

Walka z bezrobociem opiera się na:

Realizacji programów aktywizacji osób bezrobotnych i przeciwdziałaniu zjawiskowi długotrwałego bezrobocia

Poradach psychologicznych i wsparciu w zakresie radzenia sobie z tym problemem

Współdziałaniu z wieloma instytucjami zajmującymi się problemem bezrobocia, szczególnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Lublinie Filia w Bychawie, stowarzyszeniami i fundacjami oraz władzami samorządowymi

Zachęcanie osób starszych do podejmowania zatrudnienia, rozwijania własnych pasji, zainteresowań i poszerzania kwalifikacji

Zachęcanie kobiet do powrotu na rynek pracy po okresie opieki nad dzieckiem

Aktywizacja młodych osób nie posiadających odpowiedniego wykształcenia

Organizacja kursów i szkoleń poszerzających kwalifikacje

Nawiązanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami w celu promocji mieszkańców gminy w zatrudnieniu ▯ Pomoc osobom bezrobotnym w korzystaniu ze środków unijnych

Zachęcanie do rozpoczynania własnej działalności gospodarczej jako formy zarobkowania
 Propagowanie świadomości społecznej o negatywnych skutkach bezrobocia dla najbliższego otoczenia

Praca socjalna i rozmowa zachęcająca do podejmowania zatrudnienia W walce z bezrobociem nadrzędną kwestię stanowi ochrona rodzin, a szczególnie dzieci przed skutkami bezrobocia rodziców. Chodzi o zapewnienie podstawowych potrzeb rodziny w momencie, gdy nie jest ona w stanie sama prawidłowo funkcjonować. Pomoc opiera się na właściwym wyposażeniu dzieci w materiały dydaktyczne, odzież, ciepłe posiłki, możliwość uczestniczenia w zajęciach pozaszkolnych i organizację wypoczynku letniego.

C. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Pomoc osobom niepełnosprawnym i przewlekle chorym opiera się na okazaniu wsparcia materialnego i psychologicznego. Głównymi celami pomocy społecznej są: → Pomoc finansowa dla tych osób, które ze względu na zły stan zdrowia nie są w stanie podjąć zatrudnienia → Dążenie do zwiększenia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych i pomoc w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia → Propagowanie pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu jako istotnych form wsparcia → Podkreślanie roli rodziny w rehabilitacji niepełnosprawnych i lepszym kontakcie ze środowiskiem. Priorytetem w pomocy osobom niepełnosprawnym jest tworzenie instytucjonalnych form wsparcia, likwidacja barier architektonicznych i wsparcie w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku ludzi pełnosprawnych.

D. Walka z uzależnieniami - alkoholizm i narkomania.

Propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
Zmniejszenie aktualnie istniejących problemów alkoholowych.

Realizacja zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzyżewicach w zakresie pomocy osobom uzależnionym nakierowana jest na:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych od alkoholu
2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej
3. Promocja zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień
4. Pomoc rodzinom w sposobach reagowania na uzależnienie najbliższych i metodach pomocy
5. Dążenie do likwidacji przyzwolenia społecznego na wypijanie niewielkich ilości alkoholu oraz na prowadzenie pojazdów w stanie po spożyciu alkoholu
6. Wspieranie osób, które podjęły leczenie
7. Pomoc dla nauczycieli i wychowawców w rozpoznawaniu uzależnienia u dzieci i młodzieży
8. Wsparcie dzieci osób uzależnionych przez organizację czasu wolnego

Walka z uzależnieniami nie opiera się tylko na działaniu OPS, ale na współdziałaniu wielu instytucji, takich jak Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół i pedagogów oraz samorządu lokalnego i stowarzyszeń przeciwdziałające problemom uzależnień.

E. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Przemoc domowa jest ściśle powiązana z nadużywaniem alkoholu. Wykrycie przemocy w rodzinie jest bardzo trudne ze względu na brak współpracy ofiar przemocy, które często muszą obciążać zeznaniami najbliższe osoby. Główne kierunki działań realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej we współdziałaniu z innymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się tym problemem to:

1. Poszerzanie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, jej skutkach i sposobach reagowania
2. Wspieranie rodzin, kobiet i dzieci dotkniętych przemocą domową

3. Zachęcanie sprawców przemocy do pojęcia leczenia i wspieranie ich po jego zakończeniu
4. Zachęcanie kobiet dotkniętych przemocą do działania i nie pozostawiania biernym wobec zagrożenia
5. Współpraca z Policją, która często jest pierwszym organem diagnozującym przemoc domową
6. Funkcjonowanie systemu zakładania Niebieskiej Karty stanowiącej dowód istnienia przemocy w rodzinie
7. Udzielanie porad prawnych i informacji o innych formach szukania pomocy ofiarom przemocy

Priorytetem w sytuacji przemocy w rodzinie jest szerzenie świadomości wśród młodzieży o wysokiej szkodliwości takiego działania i umiejętności rozpoznawania przemocy, tak by młodzi ludzie wchodząc w dorosłość mieli pełną świadomość istnienia tego problemu i form jego zwalczania, oraz by nie powielali błędów rodziców, jeżeli sami byli świadkami lub ofiarami przemocy w rodzinie. Wspieranie rozwoju rodziny, poszanowania jej praw do samodzielności ekonomicznej i wychowania dzieci zgodnie z własnymi poglądami i przekonaniem. Ten cel realizowany jest przez wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej z jakiegokolwiek przyczyny, przy pomocy organizacji zajęć pozalekcyjnych i środowiskowych dla dzieci, stosowanie skutecznych form pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi, niwelowanie różnic między rodzinami funkcjonującymi prawidłowo a tymi z różnymi problemami społecznymi, udzielanie pomocy materialnej w formie zasiłków, dożywiania dzieci czy organizowania wyprawek szkolnych, organizacja zajęć świetlicowych w szkołach, pomoc rodzinom niepełnym, wielodzietnym i niewydolnym wychowawczo z terenu gminy Strzyżewice.

Działania rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów poprzez zapewnienie programów aktywizujących, doszkalających, przygotowujących osoby z obszarów kryzysowych do podjęcia starań w celu znalezienia sobie pracy lub założenia własnej działalności gospodarczej. Działania podejmowane poprzez realizację Programu Rewitalizacji mają doprowadzić do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy m.in. poprzez pobudzenie aktywności społecznej oraz zapewnienie odpowiedniej oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjno – sportowej, oraz w zakresie specjalistycznego doradztwa dlatego

też należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby zrealizować cele wyznaczone w Strategii.

14.6. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Strzyżewice

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem polityki przestrzennej Gminy, sporządzonym w oparciu o uwarunkowania i zdiagnozowane potrzeby lokalne, z uwzględnieniem uwarunkowań i potrzeb wyższego rzędu, tj. w skali regionalnej.

Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023 jest zgodny z celami wyznaczonymi niniejszym dokumencie. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczno – zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić także do zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej i technicznej. Dlatego też należy stwierdzić, że działania rewitalizacyjne wpisują się w wyznaczone w Studium cele społeczne i ekonomiczne. Ponadto zaplanowane działania infrastrukturalne przyczynią się do ochrony środowiska przyrodniczego. Rewitalizacja parku, nowe nasadzenia zieleni, działania lecznice starodrzewu, termomodernizacja budynku dworku Kołaczkowskich oraz montaż instalacji odnawialnych źródeł energii znacząco wpłynie na poprawę jakości powietrza, oraz na świadomość ekologiczną mieszkańców Gminy Strzyżewice. Reasumując należy stwierdzić, że zadania przewidziane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice są niezbędne do tego, by w pełni zrealizować cele wyznaczone w opisanym dokumencie strategicznym.

15. Mechanizmy zapewniania komplementarności

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania. Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu rewitalizacji na terenie Gminy Strzyżewice są ze sobą komplementarne

15.1. Komplementarność przestrzenna

Przedsięwzięcia zawarte w Programie Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023 zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań. Projekty ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji i przede wszystkim na tym obszarze będą realizowane. Należy jednak zauważyć, że zaplanowano również pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które będą realizowane poza obszarem rewitalizacji i które pośrednio przyczyniają się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenach rewitalizowanych. Ich realizacja spowoduje wzmocnienie efektów osiągniętych w wyniku realizacji głównych projektów rewitalizacyjnych i tym samym spowoduje tzw. efekt synergii. Należy ponadto zaznaczyć, iż realizacja zaplanowanych zadań głównych zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach. Rewitalizacja Dworku Kołaczkowskich i przylegającego do niego oraz wszystkie rewitalizacyjne działania społeczne i inwestycyjne umożliwią aktywne spędzanie czasu wolnego przez wszystkich mieszkańców zdegradowanej miejscowości Strzyżewice, co korzystnie wpłynie na jakość ich życia, włączenie i integrację społeczną, a także na ich zdrowie. Skutek w postaci włączenia i integracji społecznej przyniosą również działania obejmujące zajęcia, kursy i szkolenia dla różnych grup społecznych i wiekowych. Duża część mieszkańców sołectwa Strzyżewice jest dotknięta bezrobociem i innymi problemami społecznymi co w dużej mierze uwarunkowane jest brakiem pracy, a to z kolei wpływa na sytuację finansową mieszkańców. Złe warunki egzystencjalne pogłębia również brak odpowiedniej infrastruktury technicznej (zły stan ciągów pieszych, brak monitoringu, zdegradowane obiekty i teren parku). Warunki techniczne negatywnie wpływają na atrakcyjność mieszkaniową i gospodarczą przedmiotowych sołectw, co implikuje dalsze konsekwencje (m.in. niewystarczającą liczbę podmiotów gospodarczych, dysfunkcje społeczne, spadającą liczbę mieszkańców, problemy środowiskowe itp.). Dlatego w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowano działanie mające na celu poprawę zdegradowanych obiektów. Wszystkie te działania doprowadzą do poprawy infrastruktury technicznej na terenie rewitalizowanym i wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców dotkniętych sytuacją kryzysową. Ponadto niniejsze przedsięwzięcia wpłyną na wzrost atrakcyjności gospodarczej niniejszego obszaru i całej Gminy Strzyżewice, co w połączeniu z zadaniami szkoleniowymi i aktywizującymi mieszkańców obszarów rewitalizacji, doprowadzi do zmniejszenia bezrobocia w Strzyżewicach i tym samym na terenie całej Gminy Strzyżewice. Podobny efekt zostanie osiągnięty w sferze środowiskowej.,

Rewitalizacja zabytkowego parku, montaż instalacji monitoringowej – ograniczy działania dewastacyjne zieleni - wpłynie na poprawę jakości środowiska nie tylko na terenie rewitalizowanym, ale również na obszarze przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego. Podsumowując, zaplanowane działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary i nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie, a wręcz przeciwnie spowodują rozwiązanie lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na całym obszarze rewitalizacji (a pośrednio również na terenie Gminy Strzyżewice). Zaplanowane do realizacji zadania główne oraz pozostałe przedsięwzięcia będą się wzajemnie dopełniały, aby w jak największym stopniu osiągnąć cele rewitalizacyjne.

15.2. Komplementarność problemowa

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne, będą wzajemnie się dopełniały tematycznie, co sprawi, że Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023 będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, środowiskowym technicznym i przestrzenno - funkcjonalnym). Zadania mające na celu aktywizację i podniesienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych oraz zapobieganie procesom ubóstwa i wykluczenia społecznego wpłyną przede wszystkim na sferę społeczną tj. na ograniczenie bezrobocia i innych negatywnych zjawisk społecznych. Przy czym należy zauważyć, że będą one miały również znaczenie dla:

- sfery gospodarczej - szkolenia i aktywizacja osób bezrobotnych przyczyni się do wzrostu liczby pomiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji,
- technicznej - wzrost dochodów mieszkańców w wyniku podjęcia pracy lub rozpoczęcia działalności gospodarczej, przełoży się na poprawę sytuacji finansowej, a to z kolei może zachęcić do modernizacji i remontów mieszkań oraz domów na niniejszym obszarze. Z kolei działania ukierunkowane na poprawę infrastruktury mieszkaniowej oraz rozwój infrastruktury społecznej na terenie rewitalizowanym wpłyną na:
- sferę społeczną – atrakcyjna infrastruktura społeczna i dogodne warunki mieszkaniowe przełożą się na wzrost liczby mieszkańców, a także ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych;

- sferę gospodarczą – atrakcyjna infrastruktura zachęci do osiedlania się na tym terenie i lokowania działalności gospodarczej, ponadto czyste środowisko umożliwi zakładanie gospodarstw agroturystycznych i produkcję zdrowej, ekologicznej żywności;
- sferę środowiskową – termomodernizacja, instalacje odnawialnych źródeł energii i infrastruktura kanalizacyjna wpłyną na ograniczenie zanieczyszczeń powietrza, wód i gleb. Zaplanowane przedsięwzięcia doprowadzą do kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych terenów w miejscowości Strzyżewice.

Pożądanym stanem osiągniętym w wyniku działań rewitalizacyjnych jest ograniczenie bezrobocia, jak i innych problemów bezpośrednio z nim powiązanych tj.: ograniczenia problemów społecznych oraz zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej. Ponadto zaplanowane działania rewitalizacyjne doprowadzą do poprawy warunków mieszkaniowych, a co za tym idzie do wzrostu liczby mieszkańców. Pożądanym stanem, do którego mają doprowadzić projekty rewitalizacyjne jest także wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie rewitalizacji oraz poprawa jakości środowiska. Wszystkie wymienione wyżej efekty rewitalizacji pośrednio przyczynią się do wzrostu dochodów Gminy co spowoduje, że będzie ona miała więcej środków na inwestycje m.in. w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, co z kolei przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy i poprawę jakości środowiska. Skuteczna komplementarność problemowa oznacza także konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji. Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2025 stanowi rdzeń planowania na terenie Gminy Strzyżewice. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023 rozwija zapisy Strategii i konkretyzuje zarówno cele, jak i przedsięwzięcia służące rewitalizacji.

15.3. Komplementarność proceduralno - instytucjonalna

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice jest **Komisja ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice**, która została powołana zgodnie z **Zarządzeniem nr 67/16 przez Wójta Gminy Strzyżewice z dnia 16 września 2016 r.** na etapie przygotowywania programu rewitalizacji. Obradom Zespołu przewodniczy Wójt Gminy Strzyżewice. W zespole zasiadają przedstawiciele organu wykonawczego,

stanowiącego, przedstawiciele kluczowych jednostek organizacyjnych gminy, jednostek pomocniczych oraz przedstawiciele strony społecznej – reprezentanci organizacji społecznych i przedsiębiorcy. Obsługę administracyjną Komisji ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice zapewnia: inspektor ds. funduszy strukturalnych Urzędu Gminy Strzyżewice. Taki skład Komisji zapewni skuteczne zarządzanie wdrażaniem programu rewitalizacji oraz pozwoli na zintegrowanie i uspołnienie procesu planowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji lokalnych polityk publicznych w Gminie. Udział strony społecznej wzmocni na etapie zarządczym element partycypacji procesu. Dla uzyskania jak największej efektywności poszczególnych projektów i przedsięwzięć ich realizacja oraz koordynowanie ich wdrażaniem zostanie zlecane merytorycznym jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu jak najlepsze kompetencje. np. zadania inwestycyjne będą realizowane przy współpracy Referatu Inwestycji, zadania społeczne będą realizowane przy współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzyżewicach.

15.4. Komplementarność międzyokresowa

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2023 zachowuje ciągłość programową procesu rewitalizacji. Wszystkie projekty i przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych takie jak :

1. Remont budynku dworku w Piotrowicach na potrzeby Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice zrealizowany został w ramach RPOWL 2007 – 2013. Całkowita wartość projektu: 2 234 619,59 zł. Kwota dofinansowania: 1 705 760,09 zł;
2. Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Borkowiznie wykonane w ramach działania 413 „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznawania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007 – 2013. Wartość projektu: 145 762,87 zł. Kwota dofinansowania: 94 309,00 zł;
3. Adaptacja budynku na potrzeby świetlicy wiejskiej w Pawłowie, zrealizowany został w ramach działania 413 „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznawania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007 – 2013. Wartość projektu: 88 057,21 zł. Kwota dofinansowania: 57 646,00 zł;

mają swoją kontynuację w obecnym dokumencie. Zakłada się ożywienie społeczne przestrzeni gminnych, które zostały częściowo zmodernizowane w poprzednich latach oraz ich modernizację infrastrukturalną wraz z dalszą integracją i aktywizacją społeczną mieszkańców oraz ożywieniem gospodarczym obszaru z zachowaniem dziedzictwa kulturowego. Zamierzenia te są ścisłą kontynuacją realizacji projektów z lat poprzednich. Wnioski z realizacji poprzednich działań pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej.

15.5. Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, PROW, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. W celu uzyskania korzystnych efektów dla obszaru rewitalizacji niezbędne będzie koordynowanie i synergia projektów rewitalizacyjnych, szczególnie w ramach EFRR i EFS. Łączenie środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych pozwoli uzyskać korzystne efekty dla obszarów rewitalizowanych. Projekty „miękkie” ukierunkowane na ożywienie społeczne, gospodarcze, likwidację lub zmniejszenie skali ubóstwa, wykluczenia społecznego i spadek bezrobocia wspierane będą ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Natomiast projekty w zakresie infrastruktury wspierane będą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

16. System wdrażania programu

Pierwszym etapem wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023 będzie przyjęcie Programu stosowną uchwałą Rady Gminy. Ewentualność nowelizacji dokumentu również będzie wiązała się z przyjęciem odpowiedniej uchwały. Wszelkie dokumenty ewaluacyjne, sprawozdania z realizacji inwestycji oraz sprawozdania okresowe realizacji Programu będą adresowane do Rady Gminy. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu należy skonsultować z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem sanitarnym w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiązać się będzie z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania, a także monitoring i ocenę programu. Głównym zadaniem organów Gminy Strzyżewice w zarządzaniu Lokalnym Programem Rewitalizacji jest jego ukierunkowanie, uchwalenie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia Lokalnej Strategii Rozwoju, która jest w trakcie aktualizacji. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji Programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju Gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych. Do współpracy przy opracowaniu niniejszego dokumentu oraz monitoringu dotyczącego realizacji rewitalizacji Wójt Gminy powołał Zarządzeniem Wójta nr 67/16 z dnia 29.09.2016r. Komisję ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice. Pełni ona funkcję opiniodawczo-doradczą w procesie powstawania dokumentu oraz będzie monitorować realizację zadań wynikających z przyjętego programu rewitalizacji. Zakres obowiązków Komisji określa powyższe Zarządzenie.

Zadania Komisji ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice obejmują:

- 1) koordynowanie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice w zakresie przestrzegania zasad wdrożenia zarówno o charakterze wewnętrznym, przyjętym w uchwale Rady Gminy, jak i zewnętrznym, związanym z finansowaniem projektów rewitalizacyjnych ze środków unijnych,
- 2) opiniowanie propozycji zmian przedstawianych przez Wójta Radzie Gminy w zakresie Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- 3) planowanie zmian w oparciu o elastyczność programu oraz możliwość pojawienia się nowych partnerów zainteresowanych nowymi projektami rewitalizacyjnymi,
- 4) opiniowanie wniosków przedkładanych przez beneficjentów/partnerów realizujących określone projekty rewitalizacyjne,
- 5) promowanie działań rewitalizacyjnych i rozwijanie komunikacji społecznej w sektorach: publicznym, społecznym i gospodarczym, celem rozszerzania partnerstwa i partycypacji społecznej,
- 6) współpracę z Wójtem w zakresie monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023

Ze względu na cel i charakter Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023 ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowaniu nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno - gospodarczej Gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców obszarów kryzysowych, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu Gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych. W dialogu będzie uczestniczyć jak najwięcej podmiotów zainteresowanych udziałem w Programie: organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia, przedsiębiorcy, spółdzielnie, mieszkańcy Gminy Strzyżewice. Instrumentami służącymi do promowania działań rewitalizacyjnych będą m. in.:

- 1) zebrania z mieszkańcami obszaru rewitalizowanego,
- 2) informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych przekazywane za pośrednictwem tablic ogłoszeń oraz strony internetowej Gminy Strzyżewice,
- 3) informatory, ulotki, informacje w prasie,
- 4) poczta elektroniczna,
- 5) współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi.

O rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz o formach, w jakich będą prowadzone, powiadamia się mieszkańców Gminy i obszaru zdegradowanego zgodnie z zasadami przyjętymi w Uchwale nr XXXIV/143/13 z dnia 19 lutego 2013 roku w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strzyżewice. Formami konsultacji społecznych mogą być:

1. zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy;
2. spotkania, ankiety, wywiady, zbieranie uwag ustnych.

Konsultacje społeczne prowadzi się z wykorzystaniem co najmniej dwóch form opisanych powyżej, zgodnie z Zarządzeniem Wójta Gminy Strzyżewice wydanym na podstawie w/w Uchwały. Konsultacje społeczne prowadzi się w sposób ułatwiający zrozumienie

prezentowanych treści i odniesienie się do nich, a w przypadku gdy jest to uzasadnione specyfiką konsultowanych treści, z użyciem wizualizacji oraz sporządzonych w języku niespecjalistycznym skrótów i zestawień informacji zawartych w dokumentach poddawanych konsultacjom. Niezwłocznie po zakończeniu każdej z form konsultacji społecznych opracowuje się informację podsumowującą jej przebieg, zawierającą dane o miejscu i czasie jej przeprowadzenia i omówienie jej przebiegu, wraz ze wskazaniem ewentualnych uwag. Głównym celem działalności promocyjnej Lokalnego Programu Rewitalizacji jest poinformowanie możliwie szerokiej grupy beneficjentów pośrednich (mieszkańców, turystów, gości) o projektach rewitalizacyjnych, a także budowanie platformy współpracy dla przedsiębiorców lokalnych i regionalnych oraz organizacji pozarządowych odnośnie partnerstwa na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców i wzmocnienia potencjału Gminy Strzyżewice. Partycypacja społeczna powinna być zatem ukierunkowana na:

1. wzmocnianie potencjału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych poprzez skoordynowanie działań w ramach spójnego programu oraz projektu wiodącego (renowacja dworu i parku), akceptowanego wspieranego przez wszystkich uczestników,
2. optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji Gminy Strzyżewice, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców,
3. wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowego spojrzenia na problemy związane z rozwojem lokalnym.
4. Wspieranie inicjatyw zgodnych z celami LPR podejmowanymi przez mieszkańców i lokalne podmioty gospodarcze, poprzez doradztwo, promocje i inne pozafinansowe formy wsparcia.

16.1. System monitorowania i oceny realizacji lokalnego programu rewitalizacji i komunikacji społecznej

16.1.1. Zasady monitorowania i aktualizacji programu

Monitorowanie to proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania zadań, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i Programu Rewitalizacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Monitorowanie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023 prowadzone będzie w zakresie rzeczowym i finansowym.

Kluczowe znaczenie w zakresie monitorowania, aktualizacji i oceny realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice mają: Komisja ds. Lokalnej Rewitalizacji, Wójt Gminy oraz Rada Gminy, która przyjmie rolę Instytucji Monitorującej dla realizacji Programu. Jej funkcja będzie polegała na monitorowaniu przebiegu wykonywania przedsięwzięć zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji, okresowej ocenie oraz podejmowaniu działań służących usprawnieniu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w tym likwidacji barier stojących na drodze procesu wdrażania zadań. Monitorowanie rzeczowe obejmować będzie skwantyfikowane dane obrazujące postęp we wdrażaniu Programu oraz umożliwiające dokonanie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Monitorowanie rzeczowe będzie prowadzone na trzech płaszczyznach za pomocą następujących wskaźników:

- wskaźniki produktu
- wskaźniki rezultatu
- wskaźniki oddziaływania

Monitorowanie finansowe obejmować będzie dane finansowe z realizacji projektów, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków, w oparciu o raporty okresowe obrazujące wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych i prywatnych.

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem otwartym i powinien być uzupełniany poprzez wpis nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych w okresach projektowania budżetu. Wszelkie postulaty i wnioski przedsięwzięć inwestycyjnych do Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjmuje Komisja ds. Lokalnej Rewitalizacji. Wszelkie postulaty i wnioski przedsięwzięć inwestycyjnych do Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjmuje Przewodniczący Komisji ds. Lokalnej Rewitalizacji, pełniący funkcję koordynatora przygotowującego Program.

Skuteczność Programu Rewitalizacji poddawana będzie także okresowej (corocznej) ocenie. Dokonywana ona będzie przez Wójta Gminy Strzyżewice we współpracy z powołaną przez Wójta Gminy Komisją ds. Lokalnej Rewitalizacji oraz Radę Gminy. Komisja będzie sporządzać corocznie raport z realizacji LPR, który poprzez Wójta trafić będzie do rąk Przewodniczącego Rady Gminy Strzyżewice. Ocena realizacji zadań wynikających

z Programu Rewitalizacji przedstawiana będzie Radzie Gminy raz na rok. Raport prezentowany będzie także przez Komisję w trakcie corocznych spotkań z instytucjami partnerskimi – instytucjami realizującymi zadania Lokalnego Programu Rewitalizacji w Gminie Strzyżewice na lata 2016-2023.

Do monitorowania, oceny realizacji Programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami Programu oraz osiągnięte wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania.

16.2. Zestaw wskaźników do oceny realizacji programu

Skuteczność Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2023 poddawana będzie także okresowej – co dwa lata - ocenie. Dokonywana ona będzie przez Wójta Gminy Strzyżewice we współpracy z Instytucją Zarządzającą Programem (Urząd Gminy w Strzyżewicach i Komisji ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice) i Instytucją Monitorującą (Rada Gminy Strzyżewice). Instytucja zarządzająca sporządzać będzie co dwa lata raport z realizacji LPR Gminy Strzyżewice na lata 2016-2023, który poprzez Wójta Gminy Strzyżewice trafić będzie do Rady Gminy Strzyżewice. Ocena realizacji zadań wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji przedstawiana będzie Radzie Gminy raz na dwa lata.

Do monitorowania, oceny realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie również system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągnięte wskaźniki produktu i rezultatu oraz oddziaływania. Monitorowanie rzeczowe będzie prowadzone za pomocą grup wskaźników. Pomiar wskaźników odbywać się będzie na poziomie poszczególnych zadań rewitalizacji obszaru zdegradowanego w Gminie Strzyżewice.

Główne wskaźniki monitorowania zadań rewitalizacyjnych

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Zadanie	Wskaźniki/mierniki monitorowania realizacji działań/zadań	Wartość wskaźnika	Źródło pozyskiwania danych
Ograniczenie skali bezrobocia i problemów społecznych	Aktywizacja społeczno – zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych, niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem mające na celu integrację i edukację w Bibliotece	Liczba osób ze środowisk dysfunkcyjnych, które włączyły się w działania społeczne	6	Raport z realizacji projektu

		Projekty szkoleniowe (szkolenia i kursy) dla osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych, które uzyskały pracę	5	Raport z realizacji projektu
		Praca z osobami uzależnionymi głównie od alkoholu	Liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie	2	Raport z realizacji projektu
Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk	Poprawa infrastruktury budowlanej, parkowej i około drogowej na terenie rewitalizowanym	Rewitalizacja zespołu dworsko - parkowego w Strzyżewicach	Liczba mieszkańców korzystających z obiektów publicznych: Biblioteki i ZOZu o podwyższonym standardzie energetycznym	600	Raport z realizacji projektu
	Rozwój infrastruktury społecznej	rewitalizacja zespołu dworsko-parkowego w Strzyżewicach	Liczba mieszkańców korzystających z terenu zabytkowego parku, biblioteki, ZOZ, małej gastronomii, działań stowarzyszeń	600	Raport z realizacji projektu

Główne wskaźniki monitorowania Programu Rewitalizacji

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Wskaźniki/mierniki monitorowania	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2023 roku	Źródło pozyskania danych
Ograniczenie skali bezrobocia i problemów społecznych	Aktywizacja społeczno zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych o 17%	Liczba osób bezrobotnych - 17 osób	Liczba osób bezrobotnych - 14 osób	Raport z realizacji projektu
		Zmniejszenie liczby osób, korzystających z pomocy społecznej o 15%	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - 30 osób	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - 25 osób	Raport z realizacji projektu
Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych	Poprawa infrastruktury drogowej i około drogowej na terenie rewitalizowanym.	Zwiększenie dostępności do ulepszonej około drogowej infrastruktury (chodniki, dojazdy oświetlenie i monitoring) o 60%	Liczba mieszkańców, która korzysta z odpowiedniej infrastruktury technicznej - 600	Liczba mieszkańców, która korzysta z odpowiedniej infrastruktury - 600	Raport z realizacji projektu
	Rozwój infrastruktury społecznej	Zwiększenie liczby osób zintegrowanych z lokalną społecznością i zaangażowanych w życie społeczne o 60%	Liczba mieszkańców, która aktywnie uczestniczy w życiu społecznym i integruje się z	Liczba mieszkańców, która aktywnie uczestniczy w życiu społecznym i integruje się z	Raport z realizacji projektu

			pozostałymi mieszkańcami - 40	pozostałymi mieszkańcami - 95	
--	--	--	-------------------------------------	-------------------------------------	--

Instytucją zarządzającą realizacją przedmiotowego Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie Urząd Gminy Strzyżewice, a w jego ramach Komisja ds. Lokalnej Rewitalizacji powołana Zarządzeniem Wójta nr 67/16 z dnia 29.09.2016 r. pracująca nad Programem Rewitalizacji.

Instytucja zarządzająca będzie kreowała i przyjmowała propozycje projektów od instytucji partnerskich – instytucji realizujących zadania. Instytucja zarządzająca odpowiedzialna będzie również za przyjmowanie co dwa lata sprawozdań z realizacji projektów od instytucji partnerskich – instytucji realizujących zadania.

Dla właściwej realizacji i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji instytucja monitorująca czyli Rada Gminy może skorzystać z wiedzy i opinii lokalnych ekspertów (przedstawiciele lokalnych środowisk społeczno - gospodarczych) oraz korzystać z usług innych instytucji oraz opinii specjalistów.

Aktualizacja zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice dokonywana będzie przez instytucję zarządzającą na bazie spotkań z instytucjami partnerskimi (instytucjami realizującymi zadania Programu Rewitalizacji) i na podstawie złożonych przez zainteresowane podmioty wypełnionych kart zadania. W procesie wyboru projektów do aktualizowanego dokumentu Programu Rewitalizacji, brane będą pod uwagę kryteria hierarchizacji zawarte w niniejszym dokumencie.

Urząd Gminy Strzyżewice wraz z Komisją ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice jest podmiotem zarządzającym i koordynującym tzn. nadzorującym i kontrolującym przebieg procesu rewitalizacji. W celu koordynacji konieczne jest stworzenie skutecznej wymiany informacji, np. wymianą informacji za pomocą poczty elektronicznej w razie potrzeby zgłaszanej przez inne podmioty publiczne, sektor prywatny, czy organizacje pozarządowe bezpośrednich spotkań.

Ważną rolę w realizacji celów Lokalnego Programu Rewitalizacji będą pełnić Zarządcy czyli podmioty lub osoby obsługujące i nadzorujące nieruchomości, w tym zarówno

ze strony Gminy, jak i ze strony indywidualnych właścicieli. Ze względów kompetencyjnych są oni jedynie wykonawcami woli właścicieli, zatem nie mogą oni pełnić roli koordynacyjnej i nadzorczej w projekcie. Będą natomiast istotnym ogniwem w całym procesie. To samo dotyczy przedsiębiorstw oraz innych wymienionych podmiotów.

Pomoc organizacyjną oraz kompetencyjną mogą świadczyć instytucje, które nie są bezpośrednio związane z omawianym obszarem, ale mogą być pomocne w procesie rewitalizacji. Mowa tutaj o środowiskach naukowych i oświatowych oraz organizacjach społecznych i stowarzyszeniach. Istotna wydaje się także współpraca z podmiotami, które mogą umożliwić realizację programu poprzez udzielenie pożyczek i kredytów na działania inwestycyjne i koncepcyjne (np. banki czy inne instytucje finansowe).

16.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Ważnym sposobem współpracy pomiędzy różnymi podmiotami w zależności od potrzeb spotkania Wójta Gminy Strzyżewice i Komisji ds. Lokalnej Rewitalizacji z instytucjami partnerskimi w celu informowania o postępach w realizacji Programu i możliwościach finansowania zadań Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice.

Ważną rolę w realizacji celów Lokalnego Programu Rewitalizacji będą pełnić podmioty lub osoby obsługujące i nadzorujące nieruchomości, w tym zarówno ze strony Gminy, jak i ze strony indywidualnych właścicieli. To samo dotyczy przedsiębiorstw oraz innych wymienionych podmiotów.

Dla właściwej realizacji i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji instytucja zarządzająca może skorzystać z wiedzy i opinii lokalnych ekspertów (przedstawiciele lokalnych środowisk społeczno - gospodarczych) oraz korzystać z usług innych instytucji oraz opinii specjalistów. Pomoc organizacyjną oraz kompetencyjną mogą świadczyć instytucje, które nie są bezpośrednio związane z omawianym obszarem, ale mogą być pomocne w procesie rewitalizacji tj. środowiska naukowe i oświatowe oraz organizacje społeczne i stowarzyszenia. Istotna wydaje się także współpraca z podmiotami, które mogą umożliwić realizację programu poprzez udzielenie pożyczek i kredytów na działania inwestycyjne i koncepcyjne (np. banki czy inne instytucje finansowe).

Podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie i koordynację Programu Rewitalizacji oraz współpracy partnerskiej w ramach rewitalizacji będzie Urząd Gminy Strzyżewice wraz z Komisją ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice oraz gminnymi jednostkami organizacyjnymi.

Drugą grupę podmiotów zakwalifikować należy jako współwykonawców programu rewitalizacji. Będą to:

- zarządcy nieruchomości,
- instytucje publiczne zlokalizowane w obrębie obszaru,
- przedsiębiorcy, których działalność związana jest z obszarem rewitalizacji.

Ostatnią – trzecią grupę podmiotów stanowią partnerzy programu. Do tej grupy zaliczyć należy:

- lokalne stowarzyszenia
- instytucje finansowe, w tym banki
- środowiska naukowe i oświatowe
- instytucje pomocowe, w tym instytucje Unii Europejskiej

Partnerzy mogący wspomóc realizację zadań Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023, m.in.:

- Gminy sąsiednie
- Starostwo Powiatowe w Lublinie
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
- Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie

16.4. Konsultacje społeczne i współpraca partnerska w ramach Programu Rewitalizacji

Jednym z elementów w procesie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji są konsultacje społeczne, których celem jest włączenie wspólnoty lokalnej w procesy decyzyjne zachodzące w urzędzie. Jednocześnie, głos mieszkańców (ich pomysły) pozwoliły na pełniejsze spojrzenie na zagadnienia związane z kierunkami rewitalizacji obszaru Gminy oraz

najpilniejszymi sprawami do rozwiązania. Z tych też względów, do prac nad Programem Rewitalizacji zaproszono szereg osób tworzących społeczność lokalną, chcących aktywnie wspierać działania podejmowane na terenie Gminy. Założenie odpowiedniego harmonogramu zadań, pozwoliło na odpowiednią konstrukcję budżetu Gminy oraz ułatwiało podejmowanie decyzji inwestycyjnych. Na podstawie tak określonych kierunków działań pod kątem ich ważności, przypisać można konkretne zadania do realizacji, które obejmować będą teren miejscowości Strzyżewice.

Bardzo pomocne były zebrania konsultacyjne z mieszkańcami miejscowości, podczas których wyrazili oni swoje opinie na temat preferowanych kierunków zmian w polityce Gminy dotyczącej zagadnień infrastrukturalnych, społecznych, gospodarczych, turystycznych. Zasugerowali najpilniejsze potrzeby Gminy, niezbędne inwestycje, a także określili sfery, w których Gmina jest zarządzana poprawnie. Wymienione sugestie i uwagi mieszkańców zostały zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Konsultacje przeprowadzono przed rozpoczęciem prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji w formie ankiet wypełnionych przez mieszkańców całej Gminy w celu wyznaczenia obszaru najbardziej zdegradowanego. Raport z tych konsultacji jest załącznikiem do LPR. Następnie przeprowadzono konsultacje projektu dokumentu ogłaszając je na stronie internetowej Gminy i BIP, w formie zapisów uwag mieszkańców z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego oraz w trakcie zorganizowanego przez Wójta Gminy Strzyżewice otwartego spotkania i dyskusji. Mieszkańcy Gminy, przedsiębiorcy, organizacje społeczne zaproponowali w ramach tych konsultacji wprowadzenie do LPR dodatkowych projektów zarówno tzw. miękkich jak i twardych, które – jeśli będą wiązały się bezpośrednio z rewitalizacją wskazanego terenu- zostaną umieszczone w LPR. Wyniki tych konsultacji przedstawiono na stronie www. Gminy, na stronie internetowej BIP w formie raportu z konsultacji. Ostatnie konsultacje społeczne przeprowadzono przed rozpoczęciem procedury środowiskowej dokumentu i zakończyły się przedstawieniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice Radzie Gminy oraz przyjęciem przedmiotowego dokumentu Uchwałą Rady Gminy do realizacji.

Raport z konsultacji społecznych stanowi załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.

16.5. Komunikacja społeczna (działania informacyjno - promocyjne)

Ważnym elementem realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice były działania informacyjne i promocyjne Programu (komunikacja społeczna).

Zadania w zakresie komunikacji społecznej obejmują:

- 1) zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o działaniach realizowanych przez podmioty w ramach procesu rewitalizacji;
- 2) zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania przez podmioty wsparcia finansowego w ramach funduszy strukturalnych i innych środków wspierających działania rewitalizacji w Gminie;
- 3) czytelną informację o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach;
- 4) zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w realizację i monitorowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych;
- 5) inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym, zwłaszcza z wykorzystaniem mediów lokalnych i regionalnych;
- 6) wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet czy poczta elektroniczna w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- 7) promowanie udanych efektów współpracy pomiędzy Urzędem Gminy w Strzyżewicach, a powiatem lubelskim, sektorem prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Komunikacja społeczna w ramach procesu rewitalizacji powinna być realizowana poprzez następujące instrumenty:

- a) spotkania propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych oraz innych środków zewnętrznych na zadania z zakresu rewitalizacji;
- b) wykorzystanie tablic informujących o współfinansowaniu inwestycji z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych środków zewnętrznych;
- c) strony internetowe - szybkie i ogólnodostępne źródło informacji dla potencjalnych beneficjentów i instytucji o aktualnych możliwościach skorzystania ze wsparcia

finansowego, a dla opinii publicznej stanowić będą kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach w realizacji założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice;

- d) współpraca z mediami lokalnymi i regionalnymi;
- e) inne działania promocyjne i informacyjne np. broszury czy ogłoszenia.

Główne cele działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych w ramach wdrożenia do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji:

- 1) skuteczne poinformowanie potencjalnych zainteresowanych o możliwościach zgłoszenia własnych projektów do realizacji w ramach Programu,
- 2) podniesienie świadomości opinii publicznej o rezultatach zaangażowania Gminy w zaspokajanie potrzeb społecznych,
- 3) dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- 4) pobudzenie do wyrażania własnych opinii i działań.

Wszelkie działania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023, które będą współfinansowane z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej objęte zostaną zasadami informowania i promocji zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

17. Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna jest wpisana w każdy etap przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Strzyżewice (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie i monitorowanie) i stanowi jego fundament. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na obszarze rewitalizacji zastosowane w ramach każdego z etapów to:

Diagnozowanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

- **Publikacje na stronie internetowej gminy** – informacje na stronie internetowej www.strzyzewice.lubelskie.pl na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej <http://ugstrzyzewice.bip.lubelskie.pl> oraz w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy tj.: na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy Strzyżewice oraz na tablicach ogłoszeń we wszystkich sołectwach dotyczące przystąpienia do prac nad programem, opisujące zagadnienia rewitalizacji, obszaru zdegradowanego, zasady wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz informacje o możliwościach partycypacji społecznej.
- **Ankieta internetowa** – na stronie internetowej gminy www.strzyzewice.lubelskie.pl zamieszczono załącznik nr 2 do zarządzenia nr 76/16 z dnia 15.11.2016, którym jest formularz konsultacyjny oraz załącznik nr 3 i 4 do zarządzenia 76/16 z dnia 15.11.2016 r. którym jest formularz propozycji – formularze dostępne były powszechnie i odsyłane anonimowo. Wszystkie grupy interesariuszy zainteresowane udziałem w badaniu miały możliwość wskazania głównych problemów gminy oraz preferowanych kierunków rozwoju wraz ze wskazaniem swoich propozycji obszarów rewitalizacji.
- **Ankieta papierowa** – tożsama wersja formularzy do ankiety internetowej dostępna była dla wszystkich zainteresowanych w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Strzyżewice.
- **Spotkanie konsultacyjne otwarte** odbyło się 28 listopada 2016 r. w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Strzyżewice z uczestnictwem radnych, sołtysów, mieszkańców, przedsiębiorców, lokalnych władz, oraz członków Komisji ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice i innych podmiotów prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji. Uczestnicy spotkań mieli szansę wyrazić swój pogląd na wizję rewitalizacji poprzez wypełnienie ankiety bądź uwagi ustne. Zidentyfikowano najważniejsze problemy na terenie gminy w takich obszarach jak szeroko rozumiane kwestie społeczne, problemy związane z bezpieczeństwem, gospodarką i rynkiem pracy, dostępnością oświaty, wychowania, kultury, sportu, rekreacji, oferty czasu wolnego, a także z infrastrukturą komunalną i ochroną środowiska. Przeprowadzono pogłębioną diagnozę obszarów problemowych gminy, która pozwoliła określić zróżnicowanie wewnętrzne i wykazać obszary, które ze względu na wysokie

nagromadzenie zjawisk społecznych, gospodarczych czy przestrzennych powinny zostać objęte wsparciem w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zastosowane formy konsultacji pozwoliły na zapoznanie się z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy rewitalizacji, rozwinięcie dialogu między podmiotami zaangażowanymi w ten proces oraz ich integracji w realizacji wspólnego celu.

- **zbierania uwag i opinii w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego.** Wypełnione formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na adres wiolettamucha@wp.pl,
- drogą korespondencyjną na adres Urząd Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23 – 107 Strzyżewice z dopiskiem „Rewitalizacja Gminy” od 16.11.2016 do 30.11.2016,
- bezpośrednio do sekretariatu Urzędu Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23 – 107 Strzyżewice pok. Nr 28 w godzinach pracy Urzędu Gminy Strzyżewice,
- Materiały tj. projekt dokumentu „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice”, Zarządzenie nr 76/16 Wójta Gminy Strzyżewice z dnia 15.11.2016 r., Formularz konsultacyjny zgodnie z załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 76/16 z dnia 15.11.2016 r. oraz formularz propozycji zgodnie z załącznikiem nr 3 i nr 4 do zarządzenia nr 76/16 z dnia 15.11.2016 r. dostępne:
 - w BIP Urzędu Gminy Strzyżewice: <http://ugstrzyzewice.bip.lubelskie.pl>,
 - na stronie internetowej Gminy Strzyżewice: www.strzyzewice.lubelskie.pl,
 - w Urzędzie Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23 – 107 Strzyżewice pok. nr 23 w godzinach pracy Urzędu Gminy.

Podczas trwających konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag, sugestii, opinii do przedłożonego projektu dokumentu „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice.

Programowanie – opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice:

- **publikacja na stronie internetowej gminy www.strzyzewice.lubelskie.pl** informacji o przystąpieniu do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji i zapraszającej mieszkańców do zaangażowania się w prace na projektem;

- **informacje** dotyczące Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice dostępne były na stronie internetowej Gminy: www.strzyzewice.lubelskie.pl oraz w BIP Urzędu Gminy Strzyżewice: www.ugstrzyzewice.bip.lubelskie.pl;
- **Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice został poddany konsultacjom społecznym w dniach 16.11.2016 – 30.11.2016 w formie:**
 - **zbierania uwag i opinii w formie papierowej oraz elektronicznej w wykorzystaniem formularza konsultacyjnego.** Wypełnione formularze można było dostarczyć drogą elektroniczną na adres wiolettamucha@wp.pl lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Strzyżewice 109, 23 – 107 Strzyżewice lub bezpośrednio do sekretariatu Urzędu Gminy Strzyżewice, Strzyżewice 109, 23 - 107 Strzyżewice, pok. nr 28, w godzinach pracy Urzędu Gminy Strzyżewice.

Mechanizmy partycypacji społecznej na etapie realizacji oraz monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice

W celu włączenia/ zainteresowania jak największej liczby interesariuszy w monitorowanie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji na obszarze Gminy Strzyżewice. zaplanowano działania informacyjno-promocyjne dotyczące realizowanego programu m.in. poprzez:

1. zamieszczanie na stronie internetowej gminy informacji o realizowanych działaniach/ postępach w ramach LPR,
2. informacje o postępach realizacji LPR na zebraniach wiejskich w poszczególnych sołectwach,
3. zamieszczanie tablic informacyjnych w miejscach realizacji projektów inwestycyjnych oraz społecznych.

18. Ewaluacja i monitorowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice

Ewaluacja i monitorowanie Lokalnego Programu Strzyżewice będzie opierała się na pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Analiza danych ilościowych i jakościowych umożliwi odpowiednio wczesne wykrywanie niezgodności, a także umożliwi prewencję możliwych do przewidzenia komplikacji.

Zastosowane będą dwie formy monitorowania. W celu zapewnienia prawidłowości realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji konieczne jest zastosowanie systemu monitorowania postępów. Monitorowanie polegać będzie na systematycznym monitoringu:

→ Monitoring rzeczowy – polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji nt. postępów w ich realizacji, zapewnieniu zgodności z założeniami Lokalnego Programu Rewitalizacji.

→ Monitoring finansowy – umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji oraz zapewni trwałość osiągniętych rezultatów. Dodatkowym aspektem monitoringu finansowego będzie pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji nt. możliwych źródeł finansowania zewnętrznego inwestycji. Poszczególne inwestycje będą objęte jednakowym systemem ewaluacji, w której będzie brała udział Komisja ds. Lokalnej Rewitalizacji.

W latach 2022/2023 zostanie przeprowadzona kompleksowa ocena efektów realizacji, porównanie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu z prognozowanymi, a także zostaną podjęte kroki w celu wyznaczenie kierunków rewitalizacji na następne lata, które Gmina wykorzysta w nowym dokumencie pod nazwą: Gminny Program Rewitalizacji zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z 09 października 2015r. Powołany wówczas Komitet Rewitalizacji wykona wzór karty oceny projektów, która będzie wypełniana przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Umożliwi to skwantyfikowanie wskaźników produktu i rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co z kolei umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób jednoznaczny i przejrzysty. Mając do dyspozycji karty projektów zrealizowanych już inwestycji, ocenić będzie można ich skuteczność, oszacować zagrożenia i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowiąc to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądany kierunek oraz uniknąć błędów dotychczas popełnionych.

19. Ocena oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu Województwa Lubelskiego w sprawie uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania. RDOŚ i LPWIS wydały decyzje o odstąpieniu od konieczności opracowania strategicznej oceny oddziaływania dla tego dokumentu.

20. System wprowadzania zmian w programie rewitalizacji /procedury uaktualniania

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzyżewice na lata 2016 - 2023 podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej przez Wójta co najmniej raz na dwa lata. Przedmiotowa ocena podlega zaopiniowaniu przez Komisję ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice oraz ogłoszeniu na stronie Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy. W przypadku stwierdzenia, że Lokalny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt występuje do Rady Gminy z prośbą o jego zmianę. Do wniosku załączona zostaje w/w ocena. Zmiana Lokalnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany, tj.:

1. Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji.
2. Dokonanie aktualizacji dokumentu
3. Konsultacje społeczne projektu zaktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji

4. Wprowadzenie zmian w aktualizacji lokalnego programu rewitalizacji pochodzących z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii
5. Złożenie Wniosków do RDOŚ i LPWIS w sprawie ewentualnego opracowania Prognozy SOOŚ
6. Przedłożenie Radzie Gminy przez Wójta projektu zaktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Dokument został opracowany przy udziale Komisji ds. Lokalnej Rewitalizacji Gminy Strzyżewice w składzie:

1. Wioletta Mucha - inspektor ds. funduszy strukturalnych – przewodnicząca Komisji,
2. Urszula Sawecka - kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej – zastępca przewodniczącego Komisji
3. Małgorzata Wzorek - Saran - dyrektor Zespołu Szkół Publicznych im. Marii Konopnickiej w Bystrzycy Starej – sekretarz Komisji
4. Józefa Lidia Kowalczyk - prezes Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Żabiej Woli - członek
5. Tomasz Hanaj - dyrektor Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice z siedzibą w Piotrowicach – członek
6. Tomasz Wolski – właściciel firmy: PU – H „Wol – Bud” Tomasz Wolski – członek

Nadzór merytoryczny:

Anna Broniewska- Agencja Projektów Pomocowych i Strategicznych Sp. z o.o.

Anna Żeligowska- Agencja Projektów Pomocowych i Strategicznych Sp. z o.o.